

115 / 4
35 / 29

DUMNEDEEȘTILE

LITURGIÎ

Ale Sântilor noștri părinți :

Ioan Chrisostom, Vasilie cel Mare și
Grigorie Teologul,

TIPĂRITE

IN DILELE PREA ÎNĂLTATULUI NOSTRU REGE

Cu aprobarea Sântului Sinod al Sântei
noștre Biserici Autocefale Ortodoxe Române.

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICESTI

1887.

TABELA MATERILOR

cuprinse în acest Liturgier.

	Pagina.
1. Rânduéla Vesperinei celei mici. (Tipic)	7.
2. Rânduéla Vesperinei celei mari. (Tipic)	8.
3. Rânduéla Vesperinei	19.
4. Invetătură pentru Litiă	38.
5. Rânduéla rugăciunei de mază-nópte	38.
6. Rânduéla Ortrinei	40.
7. Rânduéla Dumneđeestei Proscomidii	55.
8. Dumneđeésca Liturgie a celui întru sânti Părintelui nostru Ión Chrisostom	71.
9. Dumneđeésca Liturgie a celui întru sânti Părintelui nostru Vasilie cel Mare	111.
10. Invetătură pentru Liturgia mai înainte Sântită	143.
11. Dumneđeésca Liturgie a Sântului Grigorie Dialogul	147.
12. Rânduéla bine-cuvântarei Colivei	163.
13. Rugăciune la bine-cuvântarea Sălciilor în Duminica Florilor	164.
14. Rugăciune la bine-cuvântarea mâncărilor de Carne în Sânta și marea Duminică a Paștilor	165.
15. Rugăciune la bine-cuvântarea Brânzei și a Ouélor	166.
16. Rugăciune la gustarea Strugurilor în ziua de 6 August	166.
17. Rugăciune la aducerea pârgăi de Póme	167.
18. Rânduéla Parastasului	168.
19. Rugăciunea de ertare la morți	169.
20. Invetătură cum se face Apolis (otpușt) la sêrbătorile Domnești, ale Maicei lui Dumneđeș și preste tot anul	172.
21. Apolis sêrbătorilor Domnești	172.
22. Apolisul dîlelor de preste tótă septămâna	175.
23. Ecfonisele în Duminica cea luminată a Paștilor	177.
24. Stihurile ce se cîntă la sêrbători	178.
25. Sinaxar pentru tot anul	179.
26. Rânduéla santei Comunicări	193.
27. Rugăciuni de mulțămire după Dumneđeésca Impărtășire	211.
28. Cereri la diferite trebuinți. La timp de neploare	215.
29. La timp de neconținerea ploilor	219.
30. Pentru cei ce călătoresc	224.
31. Pentru cei bolnavi	227.
32. Pentru vrăjmașii cei ce ne urêsc și ne asupresc pre noi	230.
33. Pentru cei ce sunt în închisori	233.
34. Pentru năvălirea vrăjmașilor	236.
35. La bóle epidemice	239.
36. Mulțămire pentru câștigarea cererei	243.
37. Pentru înmulțirea dragostei și desrădăcinarea urei și atótă rēutatea	246.
38. Pentru cerere și câștigarea celor de trebuință și de folos	247.
39. Pentru tóte nevoile și primejdiile omenești	248.
40. Ecteniile la scóterea cinstitei Crucii (14 Septembrie)	250.
41. Invetătură pentru scóterea sântului Aer	251.
42. Ecfonisele ce se dic înainte Evangeliiilor St. Patimii	252.
43. Rugăciune de mulțămire	254.
44. Povățuire pentru pregătirea la serviciul Dumneđeesc și cum trebuie să se conducă Preotul în diferite casuri, privitoare la cult	255.
45. Condacele ce se cîntă în Altar la sêrbători mari	282.

ST. JOAN

CHRISOSTOM

DUMNEDEESCA LITURGIE

A CELUI INTRU SÂNTI PĂRINTELUI NOSTRU
IOAN CHRISOSTOM

Arhiepiscopul Constantinopolei

Se începe așa:

Diaconul: Bine-cuvinteză, stăpâne.

Preotul, făcând semnul crucei cu Evangelia, dice:

Bine cuvântată este împărăția, a Tatălui, și a Fiiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul: Amin.**

Diaconul:

Cu pace Domnului să ne rugăm. **Corul:** Doamnă miluește.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a totă lumea, pentru bună starea sântelor lui Dumneđe Bisericii și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sântă Biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie, și cu frica lui Dumneđe întră într'nsa, Domnului să ne rugăm.

Pentru Prea-sânșitul Arhiepiscopul și Mitropolitul (**sau Episcopul nostru cutare**), pentru cinstita preoție și cea întru Christos diaconie, pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru bine-credinciosul și de Christos iubitorul Regele nostru (**cutare**) și pentru totă curtea și ostașii lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-î ajute și să-î supue sub picióarele lui pre tot vrăjmașul și împotivnicul, Domnului să ne rugăm.

Pentru sânt Lócașul acesta, țara acésta și pentru toate cetățile și satele, și pentru cei ce cu credință locuiesc într'în sele, Domnului să ne rugăm.

Pentru bună întocmirea aerului, pentru îmbelșugarea ródelor pământului și pentru timpuri pacinice, Domnului să ne rugăm.

Pentru cei ce umblă pre ape și călătoresc, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumneđeule, cu darul tău.

Pre prea-sânta Curata, prea bine-cuvântata, mărita, Stěpâna nóstră Născetőrea de Dumneđeū și pururea Fecióra Maria, cu toți sântii pomenindu-o, pre noi înșine, și unul pre altul, și totă viața nóstră lui Christos Dumneđeū să o dăm.

Corul: Ție Dómnne.

Preotul, Ecfonisul:

Că ție se cuvine totă mărirea, cinstea, și închinăciunea, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul:** Amin.

Și se cântă întěiul Antifon de cântăreți. Preotul cetește rugăciunea Antifonului. Iar Diaconul, după Ecfonis, închinându-se și mergând, stă înaintea icónei lui Christos, ținând Ora-riul cu trei degete ale mânei drepte.

RUGĂCIUNEA ANTIFONULUI INTĚIŨ.

Dómnne Dumneđeul nostru, a căruia stěpânire este neasemănată și mărire neajunsă, a cărui milă este nemăsurată și iubirea de ómeni negrăită; însuți Stěpâne, duple bună îndurarea ta, caută spre noi și spre

sântă Biserica acésta, și fă cu noi și cu cei ce dimpreună cu noi se rógă milele tale cele bogate și îndurările tale.

Iar după sfêrșitul Antifonului, merge Diaconul și stă înaintea sântelor Uși și închinându-se dice :

Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Corul : Dómnne miluește.

Apără, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumneđeule, cu darul tău.

Pre prea-sânta Curata, prea bine-cuvântata, mărita, Stěpăna noastră Născetőrea de Dumneđeū și pururea Fecióra Maria, cu toți sântii pomenindu-o, pre noi însine, și unul pre altul, și tótă viața noastră lui Christos Dumneđeū să o dăm.

Corul : Ție Dómnne. **Preotul, Ecfonisul :**

Că a ta este stěpânirea și a ta este împěrația și puterea, și mărirea, a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Ș iarăși se cântă de cântăreți al doilea Antifon. Iar Diaconul stă la icóna Născetőrei de Dumneđeū, și după sfêrșitul Antifonului, face asemenea ca și la rugăciunea cea diti-tăiū.

RUGĂCIUNEA ANTIFONULUI AL DOILEA

Dómnne Dumneđeul nostru, mântuește poporul tău și bine-cuvintéză moștenirea ta, plinirea Bisericei tale păzește-o, sânteste pre cei ce iubesc podóba casei tale, tu pre aceștia mărește-î cu Dumneđeésca ta putere și nu ne lăsa pre noi cei ce nădějduim întru tine.

Diaconul :

Iară și iară. Apără. Pre prea-sânta. **Ecfonisul :**

Că bun și iubitoriū de ómeni Dumneđeū ești, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Co** nin.

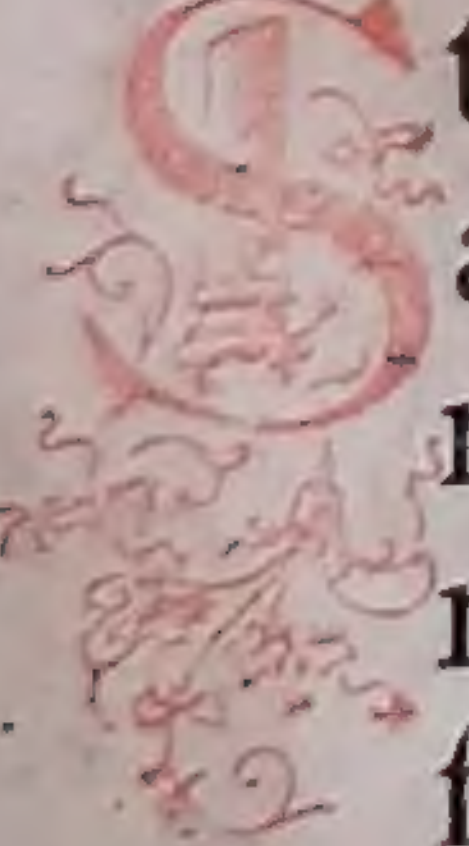
RUGĂCIUNEA ANTIFONULUI AL TREILEA

ela ce ai dăruit noi aceste rugăciuni obștești și împreună glăsuitoare, cea ce și la doi și la trei, ce se unesc întru numele teū, ai făgăduit să le dai cererile, însuți și acum plinește cererile cele spre folos ale robilor tăi, dându-ne noi întru acest véc de acum cunoștința adevărului teū și în cel ce va să fie viață de veci dăruindu-ne.

Aicea se deschid Ușile cele Impăratești, la intrarea cea mică. Iar dacă cântă cântăreții al treilea Antifon, sau Fericirile, de va fi Duminică, când vine la Marire, Preotul și Diaconul stând înaintea santei Mese, fac trei închinăciuni. Apoi luând Preotul sânta Evanghelie o dă Diaconului, și merg pe partea dreaptă, pre din dosul santei Mese, și așa eșind pre ușa cea despre miadă-nópte, mergând înaintea lor cu două sfeșnice, fac intrarea mică și stând la locul cel obicinuit, își plăcă amândoi capetele; și dice Diaconul: Domnului să ne rugăm.

Preotul dice rugăciunea intrărei în taină:

RUGĂCIUNEA INTRĂREI

tępâne Dómne Dumneđeul nostru, cea ce ai aședat în ceriuri cetele și oștele Ângelilor și ale Arhanghelilor, spre serviciul mărirei tale, fă împreună cu intrarea noastră să fie intrarea sântilor ângerî, carîi servesc împreună cu noi și împreună măresc bunătatea ta. Că ție se cuvine tótă mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Iar după sevêrsirea rugăciunei, Diaconul arătând către răsărit cu mâna dreaptă, ținând împreună și Orariul cu trei degete, dice către Preot.

Îne-cuvintéză, stępâne, sânta intrare.

Iar Preotul bine-cuvântând dice :

Bine-cuvântată este intrarea sântilor tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

După această merge Diaconul către Arhiereu, sau către Eghemen, și sëruta Evanghelia ; iar de nu va fi acolo cel mai mare, o sëruta Preotul carele servește. Iar după sfârșitul Troparului, merge Diaconul și stând înaintea sântelor Uși, înalță puțin mâinile și arătând sânta Evanghelie, dice cu glas mare : Cu înțelepciune, drepti. Decî intră Diaconul în sântul Altariu și pune sânta Evanghelie pre sânta Masă. Iar Preotul închinându-se, și către Coruri puțin plecându-se, intră pre urma lui. Iar cântăreții cântă :

Veniți să ne închinăm și să cădem cătră Christos, mântuește-ne pre noi Fiiul lui Dumnezeu, cel ce ești minunat întru sânti, pre cei ce-ți cântăm ție : Aliluia.

Iar de este Duminică :

Cel ce ai înviat din morți, pre cei ce-ți cântăm ție : Aliluia.

Apoi obiceiuitele Tropare. Decî sfârșind cântăreții, dice Diaconul cu glas : Domnului să ne rugăm, Corul: Dómnne milu-este. Apoi plecându-și capul către Preot dice încet :

Bine-cuvintéză, stěpâne, timpul cântărei celei întreit Sante.

Iar Preotul bine-cuvântându-l dice :

Că sânt ești Dumnezeu nostru, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea.

Apoi vine Diaconul aproape de santele Uși, și arătând cu Orariul înteiu către icóna lui Christos dice :

Dómnne, mântuește pre cei bine-credincioși și ne auđi pre noi.

Deci întorcându-se către cei ce stau afară dice cu glas mare :

Si în vecii vecilor. Corul : Amin **Și așa cântăreții cântând :** Sânt Dumneđeule, **Preotul cetește în taină rugăciunea acésta a cântărei cei întreit sânté :**

Dumneđeul cel sânt, carele întru sânti odihnești, cela ce cu glas întreit sânt ești lăudat de Serafimi și mărit de Cheruvimi, și de totă puterea ceréscă închinat; cela ce dintru neființă întru ființă ai adus tóte, carele ai zidit pre om duple chipul și duple asemănarea ta și cu tot darul teú l-ai împodobit; cela ce dai înțelepciune și pricepere celuia ce cere și nu treci cu vederea pre păcătos, ci pui pocăință spre mântuire; carele ne-ai învrednicit pre noi, umiliții și nevrednicii robii tēi, și în ora acésta a sta înaintea mărirei sântului teú Altariú și a-ți aduce ție datorita închinăciune și doxologie; însuți Stēpâne, primește și din gura nóstră a celor păcătoși întreit sânta cântare și ne cercețază pre noi cu bunătatea ta. Iartă-ne noi tótă greșala cea de voie și fără de voie; sânteste sufletele și trupurile nóstre și ne dă noi să ne închinăm ție cu cuvioșie în tóte dīlele vietei nóstre, prin rugăciunile prea santei Născătorei de Dumneđeú și ale tuturor sântilor, cari din véc bine au plăcut ție.

Că sânt ești Dumneđeul nostru și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Iar stēșind rugăciunea acésta, Preotul și Diaconul dic în taină Sânt Dumneđeule, de trei-ori, făcēd împreună și închinăciuni trei înaintea santei Mese. După acésta dice Diaconul e Preot : Poruncește, stēpâne. **Și merg la Procomidie :**

Binec-uvântat este cel ce vine întru numele Domnului.

Diaconul :

Bine cuvinteză, stăpâne, scaunul cel de sus.

Iar Preotul mergând la locul cel de sus dice :

Bine-cuvântat ești pre scaunul mărirei Impărației tale, cea ce șezi pre Cheruvimi, tot-déuna, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

In știință să fie, că Preotului nu i se cade să se sue la locul cel de sus, nici a șede întru înșul, ci să șadă în partea de sus a santei Mese despre amiață-di. Și după plinirea cântărei cel întreit sante, Diaconul viind înaintea sântelor Uși, dice :

Să luăm aminte. Iar Preotul dice:

Pace tuturor. **Cetețul** Și duhului teș. **Și dice :** Prochi-menul. **După acésta Diaconul :** Cu înțelepciune. **Și cetețul dice titlul Apostolului :** Din cartea cea către Romani, **saũ** către Corinteni, **saũ** către Galateni, a sântului Apostol Pavel cetire. **Diaconul :** Să luăm aminte. **Iar sfârșindu-se Apostolul, dice Peotul :** Pace ție. **Cetețul :** Și duhului teș, **După acésta cântăreții cântă :** Aliluia. **Diaconul ia cadelnița cu tămâe și viind către Preot și luând bine-cuvântarea de la dînsul, tămâiază sânta Masă împrejur și Altariul tot și pre Preot, apoi poporul. Iar Preotul cetește rugăciunea acésta :**

RUGĂCIUNEA DINAINTEA EVANGHELIEI :

Strălucește în inimele năstre, iubitoriule de ómeni. Stăpâne, lumina cea nestricăciósă a cunoștinței Dumneđeirei tale și deschide ochii gândului nostru, spre înțelegerea evangheliceștilor tale învățături. Pune în noi și frica laudatelor tale porunci, ca, călcând tóte dorințele trupului, viețuire spirituală să petrece

tóte cele ce sînt spre bună plăcerea Ța cugetînd și făcînd. Că tu ești luminarea sufletelor și trupurilor nóstre. Christóse DumneȚeule, și Ție mărire înălțăm, împreună și celui fără de început al teú Părinte, și prea sîntului și bunului și de viață făcătoriului teú Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Deci Diaconul pune eadelnița la locul ei și apropiîndu-se către Preot, și plecîndu-și capul seú, ținînd cu degetele Grăriul, împreună și sînta Evanghelie radicata, dice:

Bine-cuvintéază, stěpâne, pre bine-vestitoriul sîntului Apostol și Evanghelist (*cutare*).

Iar Preotul bine-cuvîntîndu-l dice:

DumneȚeú, prin rugăciunile sîntului măritului, întru tot lăudatului Apostol și Evanghelistului (*cutare*), să-Ți dea Ție cuvînt, celui ce bine-vestești cu putere multă, spre plinirea Evangheliei iubitului seú Fiiú, Domnului nostru Iisus Christos.

Iar Diaconul dice: Amin, **Și închinîndu-se sînteí** Evangheliei, și cînd pre sînte Uși, precădat de două stesnice, merge și stă pre Diacon, sau în locul cel rădînit. Iar Diaconul stînd în fața sîntei Uși și cantînd spre Țpus, dice în glas mare:

Cu înțelepciune, drepti, să ascultăm sînta Evanghelie. Și îndată Preotul: Pace tuturor. Corul: Și duhului teú. Diaconul: Din sînta Evanghelie a lui (*cutare*), citire: Corul: Mărire Ție, Dómnne, mărire Ție. Preotul: Să luăm aminte.

Iar de sunt doi Diacon, rămîind unul dice:

Cu înțelepciune, drepti. Aghideren, și Să luăm aminte: Iar apropiîndu-se Evangheliei, dice Preotul către Diacon: Pace Ție celui ce bine-vestești.

Corul: Mărire Ție, Dómnne, mărire Ție.

Să dicem toți din tot sufletul și din tot ințegul nostru, să
dicem : Corul : Dăvine miluește. 1.

Domnă-a tot țiitoriule, Dumnezeuul Părinților noștri, rugă-
mu-ne ție, auzine și ne miluește. **Corul:** Domnă miltește. 1.

Miluește-ne pre noi, Dumnezeule, duple mare mila ta, rugămu-ne ție, auzi-ne și ne miluește. (Corint.) Domne miluește, Doamne miluiește.

HUGHES, A. CHINESE STUDY CLUB,

100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918

Încă ne rugăm, pentru Prea-sfântul Arhiepiscopul și Mitropolitul (sau Episcopul nostru cutare), și pentru toți frații noștri cei întru Christos.

Încă ne rugăm pentru bine-credinciosul și de Christos iubitorul Regele nostru (entare) pentru stăpânirea, biruința, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea, lăsarea și ertarea păcatelor lui; și pentru ca Domnul Dumnezeu nostru mai mult să-l ajute și să-l îndrepteze calea lui întru toate și să-l susțină supt picioarele lui pre tot vrăjmașul și împotrivnicul.

Incă ne rugăm pentru frații noștri, Preoții, Ieromonahii, Diaconii, Monahii și pentru toți cei întru Christos frați

...cei care au fost întru îndreptăcirii și pururea lăudații ctitorii
sfințitei Biserici, și întru pomenirii lor, pentru toți cei mai de înaintea
adormiți părinți și trimădăni, carei întru toată vremea, cari zac aicea și
pretutindenea.

Inca ne rugam pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea, și ertarea păcatelor noastre. ~~Alui~~ **Alui Domnului**

deu a tuturor ortodocșilor creștini, enoriași, epitropi și bine-făcători ai acestei sante Biserici.

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine în sânta și întru tot cinstită Biserica acésta, pentru cei ce se osteneșc, pentru cei ce cânta și pentru poporul ce stă înainte, așteptând de la tine mare și multă milă.

Iar Preotul Ecfonis :

Că milostiv și iubitoriu de ómeni Dumneđu ești, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și púrurea și în vecii vecilor, **Corul** : Amin.

Iar când va fi pomenirea pentru cei morți, Diaconul, sau Preotul, dîce și ectenia acésta :

Miluește-ne pre noi, Dumneđuule, duple mare mila ta, rugămu-ne ție, aúdi-ne și ne miluește. **Corul** : Dómnne miluește, de 3-orî.

Incă ne rugăm pentru odihna sufletelor réposaților robilor lui Dumneđu (cutari), și pentru ca să se erte lor tótă greșala cea de voie și cea fără de voie.

Ca Domnul Dumneđu să așede sufletele lor, unde drepti se odihnesc.

Mila lui Dumneđu, împărăția ceriului și ertarea păcate-lor lor, la Christos Impératul cel fără de mórte și Dumneđuul nostru să cerem **Corul** : Dă Dómnne.

Diaconul :

Domnului să ne rugăm.

Preotul :

Dumneđuul duhurilor și a tot trupul, carele al călcat mórtea și pre diavolul ai surpat și ai dăruit viața lumii tale, însuți, Dómnne, odihnește sufletele adormiților robilor tăi (cutari), în loc luminat, în loc cu verdéță, în loc de odihnă, de unde aú fugit durerea, întristarea și suspinarea. Și orî-ce grece, aú făcut ei cu cuvêntul, sau cu fapta,

saŭ cu gândul, ca un bun și iubitoriu de ómeni
Dumneđeŭ ertă ; că nu este om, carele să vie-
tuiască și să nu greșiască! Că numai tu ești fără
de păcat, dreptatea ta este dreptate în véc și cu-
vântul tău adevărul.

Refonis:

Că tu ești învierea și viața și odihna adormiților robilor
tăi (cudari), Christóse Dumneđeul nostru, și ție mărire înălțăm,
împreună și celui fără de început al tău Părinte, și prea sân-
tului, și bunului, și de viață făcătorului tău Duh, acum și pu-
rura și în vécii vecilor. **Corul : Amin. Deci Preotul desfa-**
că : Sântul Antimis, Diaconul dice ectenia :

Rugați-vă cei chîemați Domnului. **Corul .** Dómnne miluește.

Cei credincioși pentru cei chîemați să ne rugăm, ca Dom-
nul să-î miluiască pre dînșii.

Să-î învețe pre dînșii cuvântul adevărului.

Să li descopere lor Evanghelia dreptăței.

Să-î uniască pre dînșii cu sânta lui catolicéscă și aposto-
lésca Biserică.

Mântuește, miluește, apără și-î păzește pre dînșii, Dumne-
đeule, cu darul teŭ.

Cei chîemați capetele vóstre Domnului să le plecați.
Corul : Ție Dómnne.

**ECTENIA PENTRU Cei CHÎEMATI ALI NOSTRI
DE DESFACEREA S-LUI ANTIMIS.**

Dómnne Dumneđeul nostru, cela ce întru
cele înalte locuești și spre cele smerite
privești, carele ai trimis mântuire nému-
lui omenesc pre Unul născut Fiul tău și
Dumneđeŭ, pre Domnul nostru Iisus Chris-
tos, caută spre robii tăi acești chîemați, carii ș'aŭ
plecat cătră tine grumazii lor, și-î învrednicește
pre dînșii în timpul cuvenit de baia nașterei cei

de a doua, spre ertarea păcatelor, și de vestmântul nestricăciunei; unește-î pre dînșii cu sânta ta catolică și apostolăscă Biserică și-î numără cu turma ta cea alăsă. Și dicând Betonisul, însemnează asupra sântului Antimis cruciș cu sântul Burete.

Ca și aceștia împreună cu noi să măriască prea cinstitul și de mare cuviință numele tău, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul** : Amin. **Diaconul** **ține** :

Câți sunteți chîemați eșiți.

Iar de este și al doilea Diacon, ține și acela :

Cei chîemați eșiți : **Deci iarăși cel dintîiu** :

Câți sunteți chîemați eșiți : **Cel al doilea** :

Ca nimenea din cei chîemați, câți suntem credincioși iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm. **Corul** : Dómnne miluește.

Iar de este numai un Preot atunci ține așa :

Câți sunteți chîemați eșiți, cei chîemați eșiți, câți sunteți chîemați eșiți, ca nimenea din cei chîemați. Câți suntem credincioși iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm. **Corul** : Dómnne miluește.

RUGĂCIUNEA ÎNTELA PENTRU CREDINCIOȘII DURA ÎNTINDEREA ANTIMISULUI

Multămim ție, Dómnne Dumneđeul puterilor, carele ne-ai învrednicit pre noi a sta și acum înaintea sântului tău Altariu și a cădea la îndurările tale, pentru păcatele noastre și pentru abaterile cele din neștiință ale poporului. Primește, Dumneđeule, rugăciunea noastră, fă-ne pre noi a fi vrednici să-ți aducem ție rugăciuni, cereri și jertfe fără de sânge, pentru tot poporul tău, și ne fă demni pre noi, pre cari ne-ai pus la acest serviciu al tău, cu puterea Duhului tău celui sânt, fără de osîndă și fără împedecare, întru mărturie curată a

conștiinței noastre, să te chiemăm pre tine în tot timpul și locul, ca auzindu-ne pre noi, să ne fii milostiv întru mulțimea bunătății tale.

Apără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumne-deule, cu darul teǎu. **Corul :** Dómnne miluește.

Înțelepciune :

Ecfonisul :

Că ție se cuvine tótă mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Diakonul : Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Corul : Dómnne miluește.

Când Preotul oficiază singur, acestea nu le dice :

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm. **Corul :** Dómnne miluește.

Pentru pacea a tótă lumea și pentru bună starea sântelor lui Dumne-deu Biserici, și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sântă Biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu bună cucernicie și cu frica lui Dumne-deu intră într'însa, Domnului să ne rugăm.

Pentru că să ne izbăvim noi de tot necazul, urgia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

RUGĂCIUNEA A DOUA PENTRU CREDINCIOȘI

Tărăși și de multe ori cădem la tine și ție ne rugăm, Bunule și iubitoriule de ómeni, ca, căutând la rugăciunea noastră, să curățești sufletele și trupurile noastre de tótă întinăciunea simțurilor și a cugetelor și să dai noi să ne înfătoșăm nevinovați și fără de osîndă înaintea sântului teǎu Altariu. Și dăru-ește, Dumne-deule, și celor ce se rógă dimpreună cu noi, sporire vieței, credinței și înțelegerii cei

duhovnicești. Dă lor tot-deuna cu frică și cu dragoste să serviască ție, și cu nevinovăție, fără osîndă să se împărtășiască cu santele tale Taine și să se învredniciască de împărăția ta cea cerescă.

Apăra, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumne-deule, cu darul tău. **Corul:** Dómnne miluește. **Diaconul:** Înțelepciune. **Și intră Diaconul pre lăsa cea de după mănăstire.**
Preotul Ecfonisul:

Ca supt stăpânirea ta tot-deuna fiind păziți, ție mărire să înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în veșii vecilor. **Corul:** Amin.

ROGĂCIUNEA CAREA O CETEȘTE PREOTUL ÎN TAINA CÂND SE CÂNTĂ HERUVIMICEASCA CÂNTARE

Nimenia din cei legați cu poftele și cu plăcerile trupesti nu este vrednic să vie, sau să se apropie, sau să serviască ție, Impărate al mării! Că a servi ție este lucru mare și înfricoșat și însuși Puterilor celor cerești! Dar însă, pentru iubirea ta de ómeni cea ne-grăită și nemăsurată, nemutat și neschimbat te-ai făcut om și Arhiereu te-ai numit noi, dându-ne lucrare de sântenie a slujbei aceștia și a jertfei cei fără de sânge, ca un Stăpân al tuturor; căci tu însuși, Dómnne Dumne-deul nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, carele te porți pre scaunul Heruvimilor, Domnul Serafimilor și Împăratul lui Israil, cel ce ești unul sânt și întru sânti odihnindu-te. Pre tine dar te rog, cel ce ești singur bun și bine-voitoriu, caută spre mine păcătosul și netrebnicul servul tău și-mi curățește sufletul și inima de cuget rău; îndestulează-mă cu puterea Sântului tău Duh, ca, îmbrăcat fiind cu darul preoției, să stau înaintea santei tale Mese și să jertfesc sântul și prea curatul tău trup și cinstitul sânge; că la tine

viind îmi plec grumaziî mei şi ție mă rog :
Nu întorçe fața ta de la mine, nici să mă le-
pedi dintre servii tăi, ci mă învrednicește ca să-ți
aduc ție, eû păcătosul şi nevrednicul servul tău,
darurile acestea. Că tu eşti cel ce aduci şi care
eşti adus, cel ce primeşti şi care te împarți,
Christóse Dumnedêul nostru, şi ție mărire înăl-
tăm, împreună şi celui fără de început al tău
Părinte, şi prea sântului, şi bunului, şi de viață
făcătoriului tău. Duh, acum şi pururea şi în vecii
vecilor, Amin.

În după-sevânta rugăciunii, fie și, cîntarea Hîrnici-
a, cîntarea, se dîpă fiote-cara sfîrsit, se închină odată.

ării pre Heruvimi, cu tăină închipuim, și făcătoarei de viață Treimi întreit sântă cântare aducem, totă grija cea lumescă să o lepădăm ; ca pre Impăratul tuturor primind, pre cel nevădut încungiurat de cetele îngerești: Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Într-o clipă, deschid sântele Uși. Deci luând Diaconul candel-
ă și apoi Evanghelia, vine ca să. Preot și luând bine-cuvântare
de la Dumnezeu, se înfrumusețează Masă împrejur. Altarul tot, pre-
otul cântă psalmul 50 și Tropare de uni-
versală. După aceasta și Preotul. Si merg la Proseomi-
nia. După aceasta și Diaconul, cântă Sântele, întru sine
rugându-se:

Dumnezeule, curătește-mă pre mine păcătosul. **de 3-ori. A-**
post. Rădica, Stăpâne. Și Preotul luând aerul.
Rădicați mâinile voastre la cele sante și bine-cuvântați pre Domnul.

Preotul luând în mână Iisus, îl pune pe capul Diaconului, cu
ambele mâini, pe fața sa, și-l botează, fiind Diaconul împreună cu
Preotul, întru numele Domnului, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, și
întru scuturarea tuturor păcatelor. Iar Preotul înșuși, luând sântul
Duh, în numele Domnului, și-l scutură din cap până la picioare, și
zice : Dumnezeu, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, a nevinovățit prin mîinile
Bisericii rugându-se. Diaconul zice :

Pre voi pre toți ortodocși creștini, să vă pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa, tot-déuna, acum și pururea și în vecii vecilor. Corul: Amin.

De va fi numai un Preot, le țiee singur pre tôte acestea :

Pre prea-sânțitul Arhiepiscopul și Mitropolitul, sau Episcopul nostru (cutare), să-l pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa.

Iar fiind măi mulți Preoți, le împărțesc :

Pre bine-credinciosul și de Christos iubitoriul Regele nostru (cutare), să-l pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa.

Pre frații noștri, pre Ieromonahi, pre Preoți, pre Ierodiaconi, și pre Monahi, și pre tot clerul bisericesc, să-i pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa.

Pre bine-credinciosul și îndreptătoriul sfat, pre măi marii oștilor și ai orașelor, și pre tótă iubitoarea de Christos óste, să pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa.

Pre fericiții și pururea pomeniții ctitoriī sântului Lăcașului acestuia, și pre alți ctitori, miluitori și făcători de bine, să-i pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa.

Deci iarăși cel dintăi :

Si pre voi pre toți ortodocși creștini, să vă pomeniască Domnul Dumneđeū întru împărăția sa, tot-déuna, acum și pururea și în vecii vecilor. Corul: Amin.

Deci Diaconul, intrând în lăcașul prin sântele Ușă, se dreapta și stănd sa între Preorul, țiee Diaconul către dînsul :

Să pomeniască Domnul Dumneđeū Preoția ta, întru împărăția sa.

Iar Preotul dice către Diacon :

Să pomeniască Domnul Dumnezeu Ierodiana ta întru împărăția sa, tot-deună, acum și pururea și în vecii vecilor.

Si pune sântul Potir pre sânta Masă ; asijderea și sântul Disc, luându-l de pre capul Diaconului, îl pune pre sânta Masă, dicend :

Iosif cel cu bun chip, de pre lemn luând prea curat trupul tău, cu pânză curată înfășurându-l și cu mirezime în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.

In mormânt cu trupul și în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în raiu cu tâlhariul, și pre scaun ai fost, Christóse, cu Tatăl și cu Duhul, toate umplându-le, cela ce ești necuprins.

Ca un purtătoriu de viață, ca un mai înfrumusețat de cât raiul cu adevărat, și de cât totă Cămara împărătească mai luminat s'a arătat, Christóse, mormântul tău, isvorul învierii noastre.

Apoi Preotul luând acoperemânturile de pre Disc și de pre sântu Potir, le pune de o parte pre sânta Masă ; iar cu altul, luându-l de pre umerul Diaconului și tamâindu-l, acopere sântele. Dicend : Iosif cel cu bun chip : și luând cadelnuța din umerul Diaconului, tamântaza sântele, de 3-ori, dicend :

Să bine, Dómnne, întru bună voința ta Sionului și să se zidiască zidurile Ierusalimului.

Iar Diaconul dice :

Atuncea bine vei voi jertfa dreptăței, prinosul și arderile de tot, atuncea vor pune pre Altariul tău viței.

Si dând cadelnuța, face Preotul în jos, și plecându-și capul, dice către Diacon : Pomeneste-mă, frate și împreună slujitoriule.
Diaconul dice către dînsul :

Să pomeniască Domnul Dumnezeu Preoția ta întru împărăția sa.

Apoi și Diaconul plecându-și capul, ținând și Altariul cu trei degete ale mâinii drepte, dice, către Preot :

Rogă-te pentru mine, Stăpâne sânt. Preotul dice :

Duhul sânt să vie preste tine, și puterea celui Prea-înalt să te umbriască.

Diaconul dice : Același Duh să lucreze împreună cu noi, întru toate zilele vieții noastre. Și iarăși Diaconul :

Pomenește-mă, Stăpâne sânt. Preotul :

Să te pomeniască Domnul Dumnezeu întru împărăția sa, tot-deuna, acum și pururea și în vecii vecilor. Diaconul : Amin.

Și - ținând dreapta Preotului, ese pre Altar despre dreapta și stând la locul cel obicinuit, dice :

Să plinim rugăciunile noastre Domnului. Domn : Domne miluește.

Pentru cinstitele daruri, ce sunt puse înaintea Domnului să ne rugăm.

Pentru sântă Biserica acesta și pentru cei ce cu credință, cu cucernicie și cu frica lui Dumnezeu intră într'însa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, urgia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Preotul dice rugăciunea aceasta a Procomidiei, după punerea darurilor pe Altar pre saluta Măști : urmându-și Diaconul Zvonit.

Domne Dumnezeule A-tot-țiitoriule, cela ce ești unul sânt, carele primești jertfă de laudă de la cei ce te chiamă pre tine cu totă inima, primește și rugăciunea noastră a păcătoșilor și o du către sântul tău Altariu; fă-ne vrednici pre noi a-ți aduce ție daruri și jertfe duhovnicești pentru păcatele noastre și pentru neștiințele poporului; învrednicește-ne să aflăm har înaintea ta, ca să-ți fie ție bine primită jertfa noastră și să se sălășluiască Duhul cel bun al darului tău preste

noi și preste acestea daruri puse înainte și preste tot poporul teü.

A păra, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeu, cu darul teü. **Corul:** Dómnne miluește.

Mina totă desevêșit, sântă, cu pace și fără de păcat la Domnul să cerem. **Corul:** Dă Dómnne

Inger de pace, credincios, îndreptătoriü, păzitoriü sufletelor și trupurilor nóstre, la Domnul să cerem.

Milă și ertare de păcate și de greșalele nóstre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor nóstre și pace lumei, la Domnul să cerem.

Ceea-laltă vreme a vieței nóstre în pace și întrü pocăință a o sevêși, la Domnul să cerem.

S fêrșit creștinesc vieței nóstre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Christos să cerem.

Pre prea sânta Curata, prea bine-cuvêntata, mărita, Stêpâna noastră Născetórea de Dumnezeu și pururea Fecióră Maria, cu toți sântii pomenindu-o, pre noi însine, și unul pre altul, și totă viața noastră lui Christos Dumnezeu să o dăm. **Corul:** Tie Dómnne. **Prestul, Ecfonis:**

Cu îndurările a unuia născut Fiului teü, cu carele împreună bine ești cuvêntat, cu prea sântul, și bunul, și de viață facetoriul teü Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul:** Amin.

Prestul: Pace tuturor. **Corul:** Și duhului teü: **Diaconul:** Să iubim unii pre alții, ca într'un gând să mărturisim.

Corul: Pre Tatăl, pre Fiul și pre Sântul Duh: Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Prestul inclinauda se, de 3 ori, dice în tîmpa:

Iubite-voiü, Dómnne, virtutea mea, Domnul este întărirea mea și scăparea mea.

Și serută Santele așa după cum sunt acoperite, sîntiü

ginea sântei Mese înaintea sa. Iar de vor fi doi Preoți, sau mai mulți, sërută și ei Sântele toți și unul pre altul pre umere. Iar cel mai mare dice: Christos în mijlocul nostru. Iar cel ce sërută dice: Este și va fi.

Asemenea și Diaconii, de vor fi doi, sau trei, sërută fiecarele Orariul seî, unde este semnul Crucii, și unul pre altul pre umere, asemenea dicend ca și Preoții. Asemenea și Diaconul se închina la locul unde sta și sërută Orariul seî, unde este semnul Crucii. Și așa dice cu glas:

Ușile, ușile, cu înțelepciune să luăm aminte.

Iar Preotul rădică aerul și-l ține de-asupra Sântelor Daruri, Iar de vor fi și alți Preoți, servind împreună, îl rădică și-l țin peste sântele Daruri, elatindu-l și dicend în sinea, precum și poporul, mărturisirea credinței:

 red într'unul Dumnedeu, Tatăl a tot tîitoriu, făcătoriu ceriului și al pămîntului, vîdutelor tuturor și nevîdutelor. Și într'unul Domnul Iisus Christos, Fiul lui Dumnedeu, unul născut, carele din Tatăl s'a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumnedeu adevărat din Dumnedeu adevărat, născut, nu făcut, cel de o ființă cu Tatăl, prin carele toate s'a făcut. Carele pentru noi ómenii și pentru a noastră mîntuire, s'a pogorît din ceriuri și s'a întrupat de la Duhul Sânt și din Măria Fecióra, și s'a făcut om. Și s'a răstignit pentru noi în dîlele lui Pontiu Pilat, și a pătimit, și s'a îngropat, și a înviat a treia di duple Scripturi. Și s'a suit la ceriuri și șede dea-drépta Tatălui. Și iarăși va să vie cu mărire să judece viii și morții, a căruia împărăție nu va fi sfîrșit. Și întru Duhul Sânt, Domnul de viață făcătoriu, carele din Tatăl purcede; cela ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, carele a grăit prin proroci. Intr'una sântă, catolicéscă și apostoléscă Biserică. Mărturisesc un Botez întru ertarea păcatelor. Aștept învierea morților. Și viața vécului ce va să fie. Amin.

După aceasta cerutându-l îl strânge și-l pune de o parte.

Apoi dice Diaconul :

Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, sânta jertfă cu pace a o aduce.

Corul : Milă de pace, jertfă de laudă. Preotul : Darul Domnului. Iar Diaconul înclinându-se, intră în sântul Altariu luând Runda apara santele cu evlavie. Ectonia :

Darul Domnului nostru Iisus Christos și dragostea lui Dumnezeu și Tatălui, și împărtășirea Sântului Duh, să fie cu voi cu toți.

Corul :

Și cu Duhul teă. Preotul : Sus să avem inimile.

Corul : Avem cătră Domnul.

Preotul :

Să mulțămim Domnului.

Corul : Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh : Treimeî ceî de ofință și nedespărțită. Iar Preotul se rógă în taină :

Tu vrednicie și cu dreptate este a-ți cânta ție, pre tine bine a te cuvênta, pre tine a te lăuda, ție a mulțami, ție a ne închina în tot locul stêpânirei tale; că tu ești Dumnezeu negrăit și necuprins cu gândul, nevêdut, neajuns, pururea fiind și același fiind, tu și unul născut Fiul teă, și Duhul teă cel sânt. Tu din neființă întru ființă ne-ai adus pre noi, și cădênd noi iarăși ne-ai rădicat și nu te-ai depărtat, tôte făcêndu-le, până ce ne-ai suit pre noi la ceriū și ne-ai dăruit împêrăția ta, ce va să fie. Pentru tôte acestea, mulțămim ție, și unuia născut Fiului teă și Duhului teă celui sânt, pentru tôte care le știm și care nu le știm, pentru facerile tale de bine cele arătate și cele nearătate, ce s'au făcut spre noi.

Mulțămim ție și pentru slujba acésta, pre carea ai voit a o primi din mânilé nóstre, măcar de și staū înaintea ta miī de Arhanghelī și decī de miī de Ingerī, Heruvimīī cei cu ochī mulți și Serafimīī cei cu câte șése aripī, carīī sē înalță sburând.

Ecfonis :

Cântare de biruință, cântând, strigând, glas înălțând și grăind.

Aicea Diaconul, luând cînta lîea de pre altarul Sfînt, pune semnul crucei de-asupra lui și cîntîndu-o o pîna adînc pînă la cel al Antimis.

Corul : Sânt, sânt, sânt, Domnul Savaot, plin este ceriul și pămîntul de mărirea lui. Osana întru cei din înălțime, bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnului. Osa ia celui dintru înălțime.

Apoi vine Diaconul și stă în partea dreapta, și luîndu-și în mîna apara încetîșor cu tîta luarea amînte și cu tria pînă de-asupra sîntelor Daruri, ca să nu cadă vre-o mîscă, și să nu se asemene. Iar de nu este Ripida, face acésta cu un acromînt. Iar Preotul se rîgă în taină :

u aceste fericite puteri și noi, iubitóriule de ómenī Stēpâne, strigăm și grăim : Sânt ești și prea sânt : Tu și unul născut Fiul tēu și Duhul tēu cel sânt. Sânt ești și prea sânt și de mare cuviință e mărirea ta, care lumea ta așa o ai iubit, în cât pre unul născut Fiul tēu l-ai dat, ca tot cel ce crede în-tr'însul să nu piară, ci să aibă viață de veci; care viind și tîtă orînduiala cea pentru noi plîind, în nóptea întru carea s'a vîndut, și mai vîrtos însuși pre sine s'a dat pentru viața lumēi, luând pânea cu santele și prea curatele și fără prihană mânilé sale, mulțămind și bine-cuvîntând, sântînd și frîngînd, a dat sântilor seī Ucenici și Apostoli, dîcînd :

Refonis :

Uuați, mâncați : Aceasta este trupul meu, carele se frânge pentru voi spre ertarea păcatelor. *Clorul :* Amin.

Preotul : După aceasta, arată Diaconul Preotului sântul Disc, și să arate ca neîdegete de mâner drepte ; asemenea și *Preotul :* Beți dintru acesta toți, *Arată și însuși sântul Disc, Preotul arată :* Asemenea și păharul după cină dicând :

Refonis :

Beti dintru acesta toți, acesta este sângele meu al legii cei nouă, carele pentru voi și pentru mulți se varsă, spre ertarea păcatelor. *Clorul :* Amin.

Preotul se roga în taină :

Aducându-ne aminte dar de acéstă poruncă mântuitoare și de tóte cele ce s'aũ făcut pentru noi, de cruce, de grópă, de învierea cea de a treia zi, de suirea la ceriuri, de șederea dea-drépta, de a doua și mărita iarăși venire.

Refonis :

Ale tale, dintru ale tale, Ție aducem de tóte, și pentru tóte.

Preotul arată, Diaconul pune Ispida și cruci, și arată Crucea, apnea sântul Disc și sântul Disc, și arată, și se pleacă cu umilință.

Clorul :

Pre tine te lăudăm, pre tine bine te cuvântăm : Ție îți mulțămim, Dómnne, și ne rugăm ție, Dumneđeul nostru.

Preotul se roga :

Incă aducem ție acéstă slujbă cuvântătoare și fără de sânge, și cerem, și ne rugăm, și ne cucerim : Trimite Duhul tău cel Sânt preste noi și preste aceste Daruri ce sunt puse înainte.

Apoi vine Diaconul aproape către Preot și se închină : mândrind de 3-ori, înaintea sântei Mese, rugându-se într-o singură dată, și
dicând :

Dómnne, cela ce ai trimis pre prea sântul tău Duh, în óra a treia Apostolilor tăi, pre acela, Bunule, nu-l lua de la noi, ci ne înoește pre noi cari ne rugăm ție.

Stih: 1. Inimă curată zidește întru mine, Dumneđeule, și Duh drept înoește întru cele din lăuntru ale mele. *Și iarăși*

Dómnne, cela ce ai trimis pre prea sântul tău Duh:

Stih: 2. Nu mă lepăda pre mine de la fața ta și Duhul tău cel sânt nu-l lua de la mine. *Și iarăși :*

Dómnne, cela ce ai trimis pre prea sântul tău Duh.

Apoi Diaconul, plecându-și capul și arătând cu Orariul sânta Pâne, dice în taină :

Bine-cuvintéză, Stěpâne, sânta pâne.

Iar Preotul stând drept, bine-cuvintéză sântele Daruri, dicând așa :

Si fă adecă pânea acésta cinstit trupul Christosului tău. *Diaconul. Amin:*

Și iarăși Diaconul:

Bine-cuvintéză, Stěpâne, sântul Potir.

Și Preotul bine-cuvântând dice:

Iar ce este în Potirul acésta cinstit sângele Christosului tău. *Diaconul: Amin.*

Și iarăși Diaconul, arătând cu Orariul pre amândouă Sântele, dice :

Bine-cuvintéză, Stěpâne, pre amândouă.

Iar Preotul bine-cuvântând amândouă Sântele dice:

Prefăcându-le cu Duhul tău cel Sânt.

Diaconul. Amin. Amin. Amin. Și se închină

până la pământ, și plecându-și Diaconul capul către Preot
 dice: Pomeneste-mă pre mine, Stăpâne sântă.

Iar Preotul dice:

Să te pomeniască Domnul Dumnezeu într-o împărăție sa, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor. Iar Diaconul dice: Amin.

Și luând Ripida apără Sântele ca și mai înainte.

Iar Preotul se roagă încet:

Pentru ca să fie celor ce se vor comuneca, spre trezirea sufletului, spre ertarea păcatelor, spre împărtășirea cu Sântul tău Duh, spre plinirea împărăției ceriurilor, spre îndrăznirea cea către tine, nu spre judecată, sau spre osîndă.

Încă aducem ție această slujbă cuvântătoare, pentru cei răposați într-o credință: Strămoși, Părinți, Patriarhi, Proroci, Apostoli, Propoveduitori, Evangheliști, Mucenici, Mărturisitori, Pustnici și pentru tot sufletul, carele s'a săvârșit într-o bunăcredință.

Apoi dice cu glas mare, tămăind sântele Tăine:

Mai ales pentru prea sântă, prea curată, pre bine-cuvântată, mărita, Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria.

Corul cântă:

Căde-se să te fericiim cu adevărat....

Iar Preotul se roagă în taină:

Pentru sântul Ión Prorocul înainte mergătorul și Botezătorul, pentru sântii măriți și într-o tot lăudații Apostoli, pentru sântul (cutare), a căruia pomenire săvârșim, și pentru toți sântii tăi; cu ale căroră rugăciuni cercetă-ne pre noi, Dumnezeule, și pomeneste pre toți

cei adormiți întru nădejdea învierii vieței cei de veci și-i odihnește pre dînșii, unde strălucește lumina feței tale.

Incă te rugăm : pomenește, Dómnne, tótă episcopia ortodocșilor celor ce drept învață cuvântul adevărului tău, tótă preoția, întru Christos diaconia și tótă ceta bisericéscă.

Incă aducem ție acéstă slujbă cuvântătore pentru lume, pentru sânta, catolicéscă și apostoléscă Biserică ; pentru cei ce petrec în curăție și întru viață cinstită; pentru bine-credinciosul și de Christos iubitoriul Regele nostru (*cutare*); pentru tótă curtea și ostașii lui. Dă lor, Dómnne, pacinică domnie, ca și noi, întru liniștea lor, viață lină și fără de cértă să viețuim, întru tótă buna credință și curăție.

Iar după cântarea Axionului, Preotul dice :

Intěiū pomenește, Dómnne, pre Prea-sânțitul Arhiepiscopul și Mitropolitul, sau *Episcopul nostru (cutare)*, pre carele îl dărueste sântelor tale Biserici, în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelung îndilit, drept îndreptând cuvântul adevărului tău.

Corul cântă :

Si pre toți și pre tóte. Diaconul pomenește pomelnicul viilor, Iar Preotul se roagă :

Adă-ți aminte, Dómnne, de cetatea acésta, (*sau sânt Locașul, sau orașul sau satul*), în care viețuim, și de tóte orașele și satele, și de cei ce cu credință viețuesc într'insele. Adă-ți aminte, Dómnne, de cei ce umblă pre ape și călătoresc, de cei neputincioși și de cei ce se ostenesc, de cei robiți și de mântuirea lor. Adă-ți aminte, Dómnne, de cei ce aduc daruri și fac bine în santele tale Biserici și-și aduc aminte de cei sĕraci, și preste noi toți trimite milele tale.

și ne dă noi cu o gură și cu o inimă, a mări și a cânta prea cinstit și de mare cuviință numele tău, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul:** Amin.

Apă de cinstire, se citește între popor și bine cuvântând de cinstirea

și fie milele marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Christos, cu voi cu toți.

Și cu Duhul tău. *În această parte în care se rugă*

re toți sântii pomenindu-î, iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm. **Corul:** Dă-mne miluește.

Întru cinstitele Daruri ce s'au adus și s'au sfințit, Domnului să ne rugăm.

În iubitoriul de oameni Dumnezeu nostru, cel ce le-au primit pre dîusele în sântul cel mai pre sus de ceriuri și înțelegătoriul său Altariu, întru miros de bună mirésma duhovnicescă, să ne trimiță noi dumnezeesca milă și darul Sântului Duh, să ne rugăm.

Întru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

În această parte în care se rugă și Diaconul eclesiei

Inaintea ta punem totă viața noastră și nădejdea, Stăpâne iubitoriule de oameni, și cerem, și ne rugăm, și ne proșternem, învrednicește-ne pre noi să ne împărtășim cu cereștile tale și înfricoșatele Tăine, ale aceștei sante și spirituale Mese, cu curată conștiință, spre lăsarea păcatelor, spre ertarea greșélelor, spre împărtășirea cu Sântul Duh, spre moștenirea Impărăției cerești, spre îndrăznirea cea către tine, iar nu spre judecată, sau spre osîndă.

Și păra, mântuește, miluește, și ne păzește pre noi, Dumnezeu, cu darul tău. **Corul:** Dă-mne miluește.

Ilua totă desevârșita, sântă, cu pace, și fără de păcat, la Domnul să cerem. **Corul :** Dă Dómnne.

Inger de pace, credincios, îndreptătoriu, păzitoriu suflete-
lor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Milă și ertare de păcate și de greșalele noastre, la Domnul
să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumei, la
Domnul să cerem.

Cea-laltă vreme a vieței noastre, în pace și întru pocăință
a o sevârși, la Domnul să cerem.

Sfârșit creștinesc vieței noastre, fără de patimă, nerușinat,
cu pace, și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Christos,
să cerem.

Unirea credinței și împărtășirea Sântului Duh cerând, pre
noi înșine și unii pre alții, și totă viața noastră lui Christos
Dumnezeu să o dăm. **Corul :** Tie Dómnne.

Preotul Felonis :

Si ne învrednicește pre noi, Stăpâne, cu îndrăz-
nire, fără de osîndă, să cutezăm a te chema pre
tine Dumnezeu cel ceresc, Tată, și a dice:

Corul :

Tatăl nostru, carele ești în ceriuri, sântiască-se
numele tău, vie împărăția ta, fie voia ta,
precum în ceriuri și pre pământ. Pânea
noastră cea spre ființă dă ne-o noi astă-dî.
Și ne iartă noi greșalele noastre, precum și
noi ertăm greșiților noștri. Și nu ne duce pre noi
în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Preotul Felonis :

Că a ta este împărăția, și puterea, și mărirea,
a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh, acum
și pururea și în vecii vecilor. **Amin.**

Pace tuturor. **Corul :** Și duhului tău.

Capetele vóstre Domnului să le plecați.
Corul : Tie Dómnne.

Iar Preotul se rógă înecet :

Mulțămim ție, Impărate nevădutule, carele
cu puterea ta cea nemăsurată toate le-ai
făcut, și cu mulțimea milei tale din ne-
ființă în ființă toate le-ai adus. Insați, Stē-
pâne! caută din ceriū spre cei ce ș'aū ple-
cat ție capetele sale, că nu le-aū plecat trupului
și sângelui, ci ție înfricoșatului Dumne-deū. Tu dar,
Stēpâne, cele puse înainte tuturor noī spre bine
le întocmește, duple a fiește-căruia osebită trebu-
ință: cu cei ce înótă pre ape împreună înótă, cu
cei ce călătoresc împreună călătorește, pre cei bol-
navi îi tămădueste, cela ce ești doctorul sufletelor
și al trupurilor.

Ecfonjs :

Cu darul, și cu îndurările, și cu iubirea de
ómeni, a unuia născut Fiului tău, cu carele îm-
preună bine ești cuvântat, cu prea sântul, și bunul,
și de viață făcătoriul tău Duh, acum și pururea
și vecii vecilor. Corul: Amin.

Iar Preotul se rógă :

Ia aminte, Dómnne Iisuse Christóse, Dumne-
deul nostru, din sânt Lócașul tău și de pre
Tronul mărirei împărăției tale, și vino ca
să ne sântești pre noi, cela ce sus seđi îm-
preună cu Tatăl și aicea împreună cu noi
nevădut petreci. Și ne învrednicește, prin mâna ta
cea puternică, a ni se da noi prea curat Trupul
tău și cinstitul Sânge, și prin noi la tot poporul.

Iar când ceteste Preotul rugaciunea acésta, Diaconul stând
maintea sântelor Uși, se-îneinge cu Orariul crucei. Apoi se
îchină Preotul; asemenea și Diaconul se îchină la locul ca-

Dumnezeule, curățește-mă pre inime
păcătosul și mă miluește,

Să luăm aminte. Iar d'preotul, maița

Sântele sântilor. Unul sânt, unul
Domn Iisus Christos, întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl,
Amin.

Sfăramă, Stăpâne, sântul Agneț.

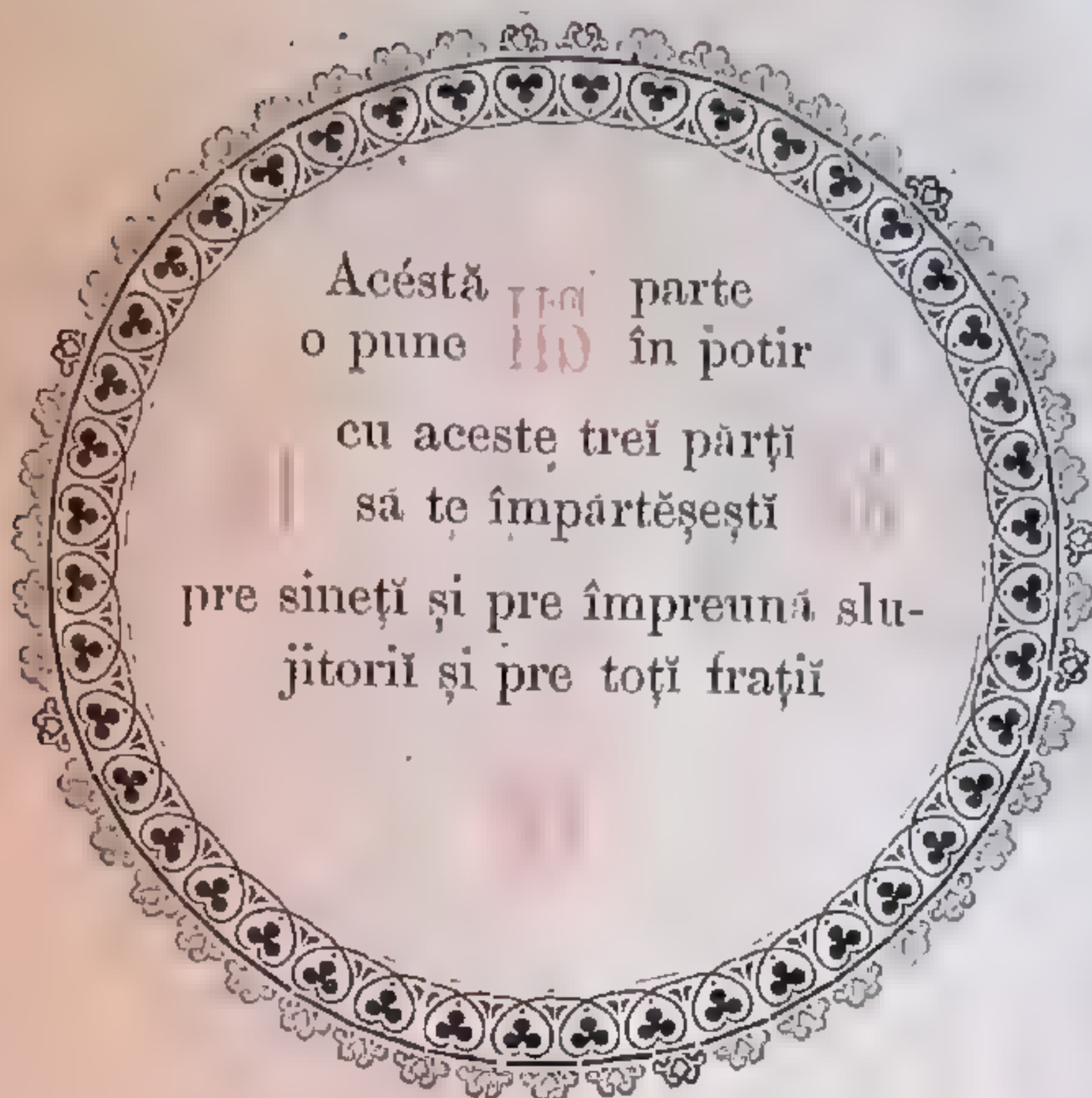
Sfăramă-se și se împarte Mielul lui Dumnezeu,
cel ce se sfăramă și nu se desparte, cel ce se mă-
nâncă pururea, și nici odată nu se sfârșește, ci pre
cei ce se împărtășesc îi sânteste.

linește, Stăpâne, sântul Potir.

linirea Potirului credinței Sântului Duh.

Amin.

ade-se ție a ști, Preote: Că sfărâmând sântul Trup, să pui
părțile în chipul crucei jos pre sântul Disc, cu miezul în sus,
precum și mai nainte când s'au junghiat. Adecă să pui
în partea din sus a sântului Disc, carea este despre răsărit.
Iar din jos, carea este despre apus. Iar în partea des-
pre miază-nópte. Iar în partea despre amiază-zi.

Apoi luând partea I.I. pune-o în sântul Potir; iar cele-lalte trei sante părți adevărate și I.I. să le sfărâmi în părticele cât să fie de ajuns pentru Preoți, pentru Diaconi, și pentru cei ce vor să se împărtășască. Iar din partea prea santei Născătoare de Dumneșu, sau acelor 9 cete, sau dintru altele câte sânt pre sântul Disc, să nu împărtășești pre nimenea nici de cum, ci numai din sânta Pâne.

Asemenea se cade ție, Preote, să știi și acésta, că de vor fi mulți împreună servitori Preoți și Diaconi, și frați de cuminecare, trebuie în vremea Proskomidiei să scoți sânta Pâne mai mare de cât precum obicnuești în cele-lalte zile, asemenea și când torni în sântul Potir amestecarea, adevărat vinul și apa, să torni mai mult de cât precum obicnuești, spre a fi de ajuns la toți cari vor fi a se împărtăși. Ca după ce se sêvêrșesc Santele, n'ai voe, nici să îndrăzuești să mai pui vin și apă, în sântul Potir.

Asemenea și când torni sânta Căldură, să chibzuești a fi atâta de fierbinte în cât să se încăldească Santele.

ine-cuvinteză, Stêpâne, căldura.

ine-cuvântată este Căldura sântilor tăi totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

ăldura credinței, plină de Duhul Sânt, Amin.

Și lasând vasul, sta puțin de o parte, iar Preotul dice: Diacone apropie-te. Și apropiindu-se Diaconul, face metanie cu evlavie, cerându-și ertarea. Iar Preotul fiind alături Trup, îl da Diaconului, și scrutând Diaconul trupul Preotului primește sântul Trup, dicând:

Dă-mi mie, Stăpâne, cinstitul și sântul Trup al Domnului și Dumneșului și Mântuitoriului nostru Iisus Christos.

Iar Preotul dice:

Ierodiaconului (*cutare*) se dă cinstitul și sântul, și prea curatul Trup al Domnului și Dumneșului și Mântuitoriului nostru Iisus Christos, spre ertarea păcatelor lui, și spre viața de veci.

Și merge din dosul santei Mese, și plecându-și capul se roga ca și Preotul. Asemenea și Preotul, luând o porțișcă din sântul Trup, dice:

Cinstitul și prea sântul Trup al Domnului și Dumneșului și Mântuitoriului nostru Iisus Christos, se dă mie Preotului (*cutare*), spre ertarea păcatelor mele și spre viața de veci.

Și plecându-și capul se roga dicând:

 Creș, Dómnne, și mărturisesc, că tu ești cu adevărat Christos Fiul lui Dumneșu celui viu, carele ai venit în lume să mântuiești pre cei păcătoși, dintru carii cel dințiiu sînt eú. Incă creș, că acesta este însuși prea curat Trupul tău și acesta este însuși scump Sângele tău. Decî mă rog ție, miluește-mă și-mi ertă mie greșalele mele, cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvîntul, saú cu lucrul, cele cu știința și cu neștiința. Și mă învrednicește fără de osîndă să mă împărtășesc cu prea curatele tale Taine, spre ertarea păcatelor și spre viața de veci, Amin.

Apoi :

Al cinei tale cei de taină, astă-dî, Fiiule al lui Dumneđeű, pãrtăș mē primește. Că nu voiű spune vrăjmașilor tēi taina ta, nici sērutare îți voiű da ca Iuda, ci ca tâlhariul mărturisesc ție: Pome-nește-mē, Dómne, întru împērăția ta.

Nu spre judecată, saű spre osîndă, să-mi fie mic împărtășirea sântelor tale Taine, Dómne, ci spre tãmaduirea sufletului și a trupului.

*așa se împărtășesc cu pãrticelele care le țin în mână, cu
și cu tótă evlavie. Apoi rîdicându-se, apucă cu amân-
mănușile și cu un acoperămēnt sântul Potir. Și se împăr-
tășește de 3-ori dintr'însul, dicēnd :*

Mē împărtășesc eű robul lui Dumneđeű, Preo-
tul (*outero*), cu cinstitul și sântul Sânge al Dom-
nului Dumneđeului și Mântuitoriului nostru Iisus
Christos, spre ertarea pēcatelor mele și spre viața
de veci, Amin.

*și se șterge Preotul buzele sale și sântul Potir cu ac-
perēmēntul carele ține în mână, și dice :*

Iată s'aű atins de buzele mele și va șterge fără-
de-legile mele, și pēcatele mele le va curăți.

*Apoi se închină pre Diacon, dicēnd: Diacone apropiete.
Și Diaconul vine și se închină odată dicēnd :*

Iată viű la nemuritoriul Impērat.

Și Preotul dice :

Se împărtășește servul lui Dumneđeű Diaconul
(*outero*), cu cinstitul și sântul Sânge al Domnului
și Dumneđeului și Mântuitoriului nostru Iisus Chris-
tos, spre ertarea pēcatelor sale și spre viața de veci.

Și împărtășindu-se Diaconul, dice Preotul :

Iată s'aű atins de buzele tale și va șterge fără-
de-legile tale, și pēcatele tale va curăți.

Cade-se a ști că de vor fi mai mulți Preoți și Diaconi, servind împreună, la vremea Impărtașirei, mai întâiu după sfărâmarea santei Pâni, vin Preoții și se pun în rând din partea santei Mese despre amiađa-nöpte, și pre rând își cer ertare unul de la altul. Apoi urmăza și Diaconii a și cero ertare de la Preoți, precum și între dênși. Deci vin Diaconii și primesc pârțicele din sântul Trup, de la Preotul începătoriu, după rânduială. Apoi vine cel al doilea Preot, cu bună cucernicie, și-si ia singur o pârțică din sântul Trup, și se trage înapoi iarăși pe unde au venit, și mergend pre din-dosul santei Mese, stă din partea despre amiađa-di, asemenea și cei-lalți unul după altul aceiași urmare păzind. Și după aceste, ia și Începătoriul o pârțică, și stând la locul său, dinaintea santei Mese, se rogă dicend: Cređ Dómne; și cele-lalte, începend odată cu ei și cei-lalți Preoți, încetișor förte și cu luare aminte, ca nu prin mai mult sgomot să se încurce în rugăciuni, fiind unul lângă altul apropiati. Deci isprăvind rugăciunea primește înteu cel mai mare apoi și toți cei-lalți și iarăși cel mai Mare luând cu evlavie sântul Pahar se împărtașeste după rânduială, și se trage de o parte, asemenea și cei-lalți Preoți această urmare păzind. Apoi cel mai din urmă Preot împărtașeste pre Diaconi cu luare aminte. Și pre rând apoi cele-lalte învățături.

Și după aceea, Diaconul luând sântul Disc, îl radica de-
asupra sântului Pahar, și-l șterge cu sântul Burete cu multa
luare aminte și cu cucernicie, dicend cuvintele acestea.

Spală, Dómne, păcatele celor ce s'au pomenit
aicea, cu cinstit Sângele tău, pentru rugăciunile
sânților tăi.

Apoi dice și acestea ale Învierii:

Invierea lui Christos vedend, să ne închinăm
sântului Domnului Iisus, unuia celui fără de
pecat; crucei tale ne închinăm, Christóse,
și sântă Învierea ta o lăudăm și o mărim,
că tu ești Dumneđeul nostru, afară de tine
pre altul nu știm, numele tău numim. Veniți toți
credincioșii să ne închinăm santei învierii lui
Christos; că iată a venit prin cruce bucurie în totă lu-
mea, tot-déuna bine-cuvântând pre Domnul, lău-
dăm învierea lui, că răstignire răbdând pentru
noi, cu mörte pre mörte a sfărâmat.

Luminéză-te, luminéză-te, noule Ierusalime, că
mărirea Domnului preste tine a strălucit. Saltă
acum și te bucură Sióne; iar tu, Curată Născétóre
de Dumneđeü, veselește-te întru învierea celui Năs-
cyt al tău.

Pascele cele mari și prea sântite Christóse!
O înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu și pu-
terea! Dă-ne noi să ne împărtășim cu tine mai
adevărat în ziua cea neînserată a împărăției tale.

Și acopere sântul Potir cu în-
dăptare sântului Dăse, pune stelu
Apoi Preotul cetește rugă

Wultămim ție, Stăpâne iubitoriule de ómeni,
dătătoriule de bine al sufletelor nóstre,
că și în ziua de acum ne-ai învrednicit
pre noi cereștilor tale și nemuritoare mis-
tere. Indrepteză calea noastră, întărește-ne
pre noi pre toți întru frica ta, păzește viața nós-
tră, întărește pașii noștri, prin rugăciunile și so-
lirile măritei Născătoare de Dumnezeu și puru-
rea Fecioarei Mariei, și ale tuturor sântilor tăi.

Și așa deschide ușile sânti
se odata la sântul Potir de la
sănteale f'si si înal

Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dra-
goste să vă apropiați.

Cu Bine-cu-ântat este cel ce vine întru numele Dom-
nului, Dumnezeu este Domnul și s'a arătat noi.

proprie cei ce vor sa seimpartașasen.

Aă cūminecă robul lui Dumnezeu ()
cu cinstitul și sântul Trup și Sânge al Domnului și
Dumnezeului și Mântuitoriului nostru Iisus Chris-
tos, spre ertarea păcatelor sale și spre viața de
veci.

Iar Corul cânta : Trupul lui Christós priimiți.

Dumnezeu. Stârşindu-se acesta, Preotul bine-cuvîntăza prin
popor, dicend cu glas mare :

Mântueşte, Dumnezeule, poporul tău şi bine-cu-
vîntăză moştenirea ta.

Iar Corul cântă :

Vădut-am lumina cea adevărată, primit-am Duhul cel ce-
resc, aflat-am credinţa cea adevărată, nedespărţitei Treimi în-
chinându-ne, că acesta ne-a mântuit pre noi.

Şi se întorece Diaconul şi Preotul spre sânta Masă, la tîmbo-
iaza Preotul de 3 ori, dicend intru sine :

Inalţă-te preste ceriuri, Dumnezeule, şi preste
tot pămîntul mărirea ta.

Apoi Preotul dînd cadelniţa în mîna Diaconului, şi pîind
şi sântul Disc pre capul lui, el cu multa evlavie, cautînd stîna
cîntă, nimic dicend, se duce la Procomidie, şi-l pune
acolo, iar Preotul închinându-se, şi luînd sântul Potir, se în-
torece către Uşi, şi cautînd spre popor, dice în sine :

Bine-cuvîntat este Dumnezeul nostru.

Şi cu glas :

Tot-deuna, acum şi pururea şi în vecii veci-
lor. Corul : Amin.

Să se umple gurile noastre de lauda ta, Dómnne, ca să lău-
dăm mărirea ta. Că ne-ai învrednicit pre noi a ne împărtăşi
cu santele, dumnezeestile, nemuritoarele, prea curatele şi de
viaţă făcătoarele tale Taîne, întăreşte-ne pre noi întru sântenia
ta, totă ziua să ne învăţăm dreptatea ta : Aliluia. Aliluia. Aliluia.

Iar Preotul mergînd la Procomidie, pune sântul Disc
acolo, şi luînd cadelniţa de la Diacon, cade pe sîmte, de la care
nimic dicend, şi Diaconul este pre Uşi, despre ambele părţi, şi
stînd la obişnuitul loc dice :

Mrepti primind dumnezeestile, santele, prea curatele, ne-
muritoarele cereştile, şi de viaţă făcătoare, înfricoşatele ale
lui Christos Taîne, cu vrednicie să mulţămim Domnului.
Corul : Dómnne milueşte.

A pară, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumne-
deule, cu darul tău.

Mină totă desăvârșită, sântă, cu pace, și fără de păcate cer-
șind ; pre noi înșine, și unul pre altul, și totă viața noastră lui
Christos Dumnedeu să o dăm. Corul : Ție Dómnne.

Strângând Antimisul, face preste dînsul cruce cu
Exapetelia diei no. Amen.

ă tu ești sântirea noastră, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și
Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.
Amin.

Cu pace să eșim. Corul : Intru numele Domnului.

Domnului să ne rugăm : Corul : Dómnne miluește.

Strângând Antimisul, face preste dînsul cruce cu
Exapetelia diei no. Amen.

el ce bine-cuvinteză pre cei ce bine te cu-
vinteză, Dómnne, și sântești pre cei ce nă-
dăjduesc întru tine; mântuește poporul tău
și bine-cuvinteză moștenirea ta; plinirea Bi-
sericeii tale păzește-o, sântește pre cei ce iubesc
bună-cuviința Casei tale. Tu pre aceștia îi prea
mărește cu dumneđească puterea ta, și nu ne lăsa
pre noi cei ce nădăjduim întru tine. Pace lumii
tale dăruiește, Bisericii tale, Preoților, și bine cre-
dinciosului Regele nostru (cultare), ostașilor lui,
și la tot poporul tău. Că orî ce dare bună și orî
ce dar desăvârșit, de sus vine dela tine Părin-
tele luminilor ; și ție mărire, și mulțumire, și în-
chinăciune înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului
Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Apoi : Fie numele Domnului bine-cuvîntat. De trei ori.

și Psalmul 33. Bine voiî cuvînta pre Domnul.

Într-o mină este Preotul rugăciunea. Preotul stă în
dreptă parte, mîntuitorul nostru Mântuitorului Iisus Christos
cu capul plecat, pînă la cer, și rugăciunea. După
ce a închinat Preotul pre santele, face un cîntec pre Iisus

Plinirea legii și a Prorocilor însuși fiind, Christóse Dumneđeul nostru, cel ce ai plinit tótă orînduiala părintéscă, umple de bucurie și de veselie inimile nóstre, tot-déuna, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Bine-cuvêntarea Domnului preste voi, cu darul, și cu iubirea lui de ómeni, tot-déuna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Mărire ție, Christóse Dumneđeule, nădejdea nóastră mărire ție. Mărire; Și acum: Dómnne miluește, Bine-cuvîntéză. Preotul de va fi Duminița: dice: Cel ce a înviat din morți:

Christos adevêratul Dumneđeul nostru, pentru rugăciunile prea Curatei Maicei sale, (), a celui întru sânti părintelui nostru Ión Chri-sostóm, Arhiepiscopul Constatinopolei, și cu ale tuturor sântilor, să ne miluiască, și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitoriú de ómeni. Multí ani.

cum sloboðeste pre servul téeu, Stépâne, dupre cuvêntul téeu în pace; că vêðură ochii mei mântuirea ta, carea ai gătít înaintea feței tuturor popórelor, luminează spre descoperirea némurilor și mărire poporului téeu Israil. Sânte Dumneđeule, Prea Sântă Treime. Tatal nostru:

In gura ta, ca o lumină de foc, strălucind darul, lumea a luminat, vistirile nciubirei de

argint lumii ai câștigat; înălțimea gândului umilit
noî ne-ai arătat; cu cuvintele tale învățându-ne,
părinte Ióne Chrisostóme, rógă pre cuvântul Chris-
tos Dumneđeú să mântuiască sufletele nóstre.

Mărire:

in ceriú ai luat darul cel dumneđeesc, și
prin buzele tale pre toți îi înveți a se închina
unui Dumneđeú în Treime, Ióne Chrisostóme, prea
fericite cuvióse; dupre vrednicie te laudăm pre
tine, că ești învățatoriú, ca cel ce arăți cele dum-
neđești.

Și acum,

cea ce ești folositóre creștinilor nerușinată,
mijlocitóre către Făcătoriul neschimbata, nu trece
cu vedere glasurile cele de rugăciune ale păcăto-
șilor; ci sîrguește ca o bună spre ajutoriul nos-
tru, cariî cu credință strigăm către tine: Grăbește
spre rugăciune și te nevoește spre îmblândire,
apărând pururea, Născétóre de Dumneđeú, pre cei
ce te cinstesc pre tine.

Dómnne miluește, Ceea ce ești mai cinstită. Má-
rire și acum. Și tace Apolísul.

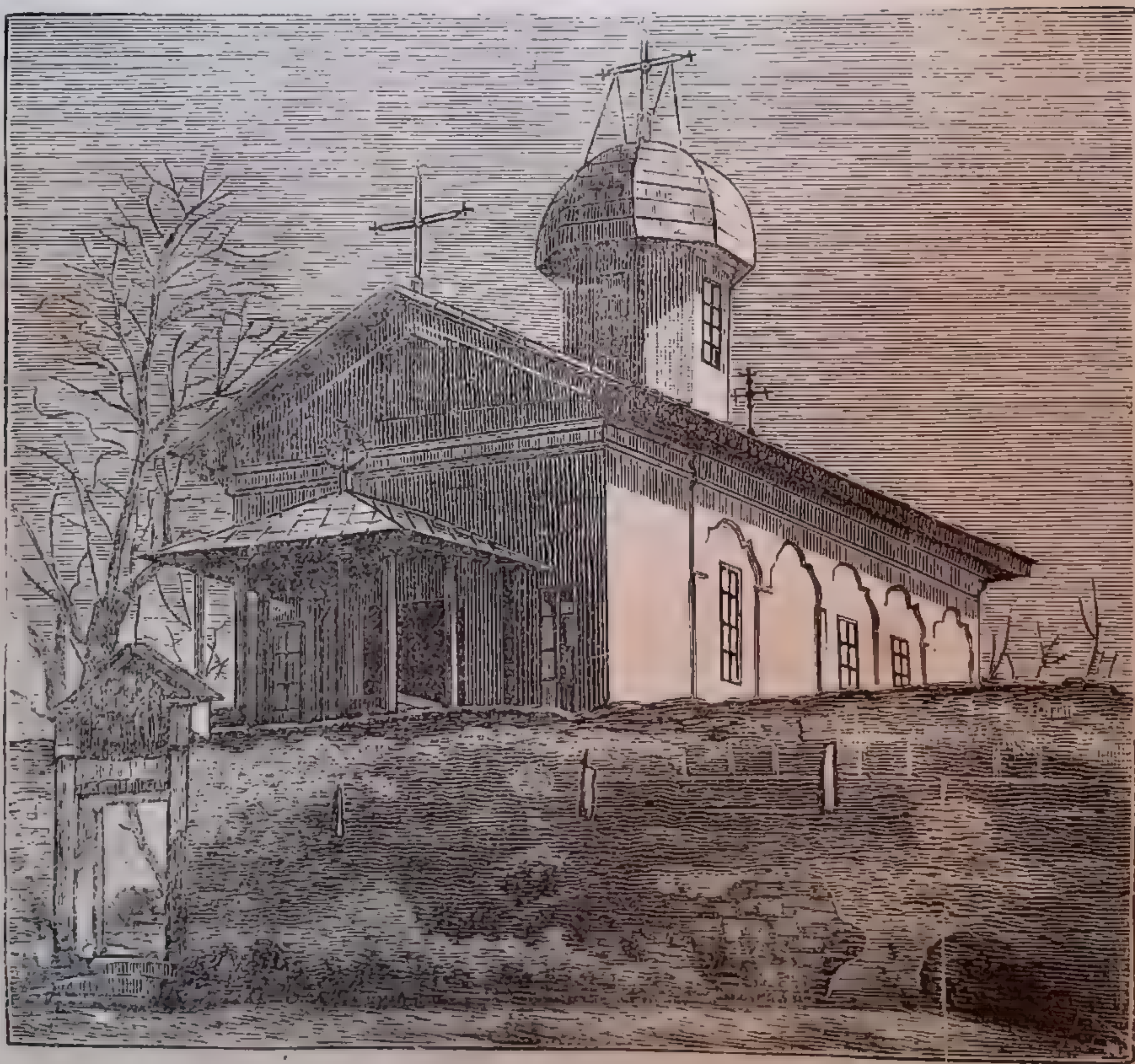
Acum slobođește, Stěpáne:

Sfîrșitul Dumneđeștei Liturgii

**Începutul Dumnezeieștei Liturghii aceluia marelui Sântului Parintelui
nostru Vasilie cel mare, Arhiepiscopul Chesariei
din Capadocia.**

Căde-se a ști, că această Dumnezeiească Liturgie a marelui Vasilie, nu se face tot-deuna, ci numai în zilele rânduite, adică în Duminicile marelui Post (afară de Duminica Florilor) în sânta marea Joi, în Sâmbăta cea mare, în ajunul Nașterii lui Christos și a Dumnezeieștei arătări și în ziua Sărbătorei sântului Vasilie.

Iar învățătura și rânduiala Procomidiei aceștia este aceeași ca și a sântului Ioan Chrisostom.

Biserica Bucur din București.

ST. MARELE

WASILIE

Dumnezeule
cel sint cel ce
intru sânti te
odihnesti, ce
la ce cu glas
intreit sânt
te laudi de
serafimi

DUMNEDEEASCA LITURGIE

ACELUI ÎNTRE SÂNTI PĂRINTELUI NOSTRU
VASILIE CEL MARE

Arhiepiscopul Chesăriei din Capadocia.

Diaconul stând la locul cel obișnuit dice cu glas :

Bine-cuvintéză, Stěpâne.

Preotul :

Bine-cuvântată este împărăția, a Tatălui, și a Fiiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul:** Amin.

Diaconul dice Kolenia. Iar de meste Diacon, însuși Preotul :

Cu pace Domnului să ne rugăm **Corul:** Dómnne miluește.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor nóstre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a tótă lumea și pentru bună starea sântelor lui Dumneđeū Biserici, și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sântă Biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu bună-cucernicie și cu frica lui Dumneđeū intră într'însa, Domnului să ne rugăm.

Pentru Prea-sânțitul Arhiepiscopul și Mitropolitul (sau

...), și pentru cinstita preoție și întru Christos diaconie, și pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru bine-credinciosul și de Christos iubitoriul Regele nostru (.....) și pentru totă curtea și supușii lui, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să-î ajute și să-î supue supt picióarele lui pre tot vrăjmașul și împrotivnicul, Domnului să ne rugăm.

Pentru sânt Lócașul acesta, țara acésta și peniru tóte cetățile, orașele și satele, și pentru cei ce cu credință viețuesc într'insele, Domnului să ne rugăm.

Pentru bună-întocmirea văzduhurilor, și pentru îmbielșugarea ródelor pământului, și pentru vremi pacínice, Domnului să ne rugăm.

Pentru cei ce umblă pre ape și călătoresc, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți, și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm. + 227 pentru...

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

A pără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumne-deule, cu darul tău.

Pre prea sânta, curata, prea bine-cuvântata, mărita, Stěpâna noastră de Dumneđeű Născětórea și pururea Fecióra Maria, cu toți sântii pomenindu-o, pre noi însine, și unul pre altul, și tótă viața noastră lui Christos Dumneđeű să o dăm. Tie Dóimne.

ADREȘAREA DUMNEDEULUI ÎNTEU

Ómne Dumneđeul nostru, a căruia stěpânire este neasemănată și mărire neajunsă, a căruia milă este nemăsurată și iubirea de ómeni negrăită, însuți, Stěpâne, duple îndurarea ta, caută spre noi și spre sântă Biserica acésta, și fă cu noi și cu cei ce dimpreună cu noi se rógă milele tale cele bogate și îndurările tale.

Fecior.

Ţie se cuvine totă mărirea, cinstea şi închinăciunea, Tatălui, şi Fiului, şi Sântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. **Corul : Amin.**

Pape, Ecce ne, Corul cantă Antifona Antion. Dece Berema :

Ţară şi ţară, cu pace Domnului să ne rugăm. **Corul : Dómnne milneşte.**

Ţără, mântueşte, milueşte, şi ne păzeşte pre noi, Dumne-deule, cu darul tău.

Pre prea sânta, curata, prea bine-cuvântata, mărta, Stě-pâna noastră de Dumne-deu Născetóreă şi pururea Fecióra Ma-ria, cu toţi sântii pomenindu-o, pre noi însine, şi unul pre al-
tul, şi totă viaţa noastră lui Christos Dumne-deu să o dăm.

Ţie Dómnne.

ROGĂCIUNEA ANTIFONELUI AL DOILEA

Dómnne Dúmne-deul nostru, mântueşte po-
porul tău şi bine-cuvintéză moştenirea ta;
plinirea Bisericei tale păzeşte-o, sânteste
pre cei ce iubesc bună-cuviinţa casei tale;
tu pre aceştia îi prea-măreşte cu dumne-
dească puterea ta, şi nu ne lăsa pre noi cei ce
nădăjduim întru tine.

Fecioris :

Ţă a ta este stěpânirea, şi a ta este împěărăţia, şi puterea,
şi mărirea, a Tatălui, şi a Fiului, şi a Sântului Duh, acum şi
pururea, şi în vecii vecilor. **Corul : Amin.**

Pape al doilea Antion :

Ţară şi ţară. **Corul : Dómnne milueşte.**

Ţără, mântueşte. Pre prea sânta curata. **Corul : Ţie Dómnne.**

ROGĂCIUNEA ANTIFONELUI AL TREILEA

Cela ce ai dăruit noi aceste rugăciuni ob-
şteşti şi împreună glăsuitoare, cela ce şi la
doi şi la trei, ce se unesc întru numele
tău, ai făgăduit să le dai cererile ; însuţi şi

acum plinește cererile cele spre folos ale serviciilor tăi, dându-ne noi întru acest véc de-acum cunoștința adevărului tău, și în cel ce va să fie, viața de veci dăruindu-ne.

Ectenis

Că bun și iubitoriu de ómení Dumneđeú ești, și ție mărire înălțăm, Tatalui și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul** : Amin.

Și aicea precum la Liturgia sântului Ión Chrisostom, **Corul** cântă aceléși. Asemenea și Preotul și Diaconul aceléși dic și fac.

RUGACIUNEA INTRĂREI

Stăpâne Dómne Dumneđeul nostru, cela ce ai aședat în ceriuri cetele și oștile Ángerilor și ale Arhanghelilor, spre serviciul măririi tale, fă împreună cu intrarea nóastră să fie intrarea sântilor Ángeri, cariî servesc împreună cu noi și împreună măresc bunătatea ta. Că ție se cuvine tótă mărire, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul** : Amin.

Într-o secunță se face intrarea. Diaconul dicind: Cu înțelepciune, drepti. Dar Corul cântând Propartie. Preotul dicind: Rugăciunea întreit sântei cântări.

Dumneđeul cel sânt, carele întru cele sante odihnești, cela ce cu glas întreit sânt ești lăudat de Serafimi și mărit de Heruvimi, și de tótă puterea ceréscă închinat; cela ce dintru neființă întru ființă ai adus tóte, carele ai zidit pre om duple chipul și duple asemănarea ta, și cu tot darul tău l-ai împodobit; cela ce dai înțelepciune și pricepere celui ce cere, și nu treci cu vederea pre cela ce greșeste, ci pui pocăință spre mântuire; carele ne-ai învrednicit

pre noi, smeriții și nevrednicii servii tăi, și în ora acésta a sta înaintea mărirei sântului tău Jertfelnic și a-ți aduce ție datornică închinăciune și mărire; însuți Stěpâne! primește și din gurile nóstre, celor păcătoși, întreit sânta cântare și ne cercetéză pre noi cu bunătatea ta, iartă-ne noi tótă greșala cea de voie și cea fără de voie; sânteste sufletele și trupurile nóstre, și ne dă noi să slujim ție întru cuviință în tóte dăilele vieței nóstre; pentru rugăciunile prea santei Născătoarei de Dumneđeū și ale tuturor sântilor, cari din véc bine aū plăcut ție.

Ecfonis :

Că sânt ești Dumneđeul nostru, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea. **Diaconul :** Și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Si cântău Corul întreit sânta cântare, Marire, și acum, Corul și Diaconul dic întreit sânta cântare și altele, ca și la Liturgia sântului Ión Chrisóstom.

REGACIUNEA MAI ÎNAINTE DE EVANGHELIE

Că trělucește în inimile nóstre, iubitoriule de ómeni Stěpâne, lumina cea nestricăciósă a cunoștinței Dumneđeirei tale, și deschide ochii gândului nostru, spre înțelegerea evangheliceștilor tale învățături. Pune în noi și frica lăudatelor tale porunci, ca, călcând tóte dorințele trupului, viețuire spirituală să petrecem, tóte cele ce sînt spre bună plăcerea ta cugetând și făcënd. Că tu ești luminarea sufletelor și trupurilor nóstre, Christóse Dumneđeule, și ție mărire înălțăm, împreună și celui fără de început al tău Părinte, și prea sântului și bunului, și de viață

făcătoriului tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Aicea! Preotul și Diaconul urmăzează precum și la Liturgia
sântului Ión Chrisostom, dicând Diaconul :

Bine-cuvintéază, Stěpâne, pre bine-vestitoriul
sântului Apostol și Evanghelist (cutare).

Iar Preotul bine-cuvěntându-l dice :

Dumneđeű, prin rugăciunile sântului măritu-
lű, întru tot lăudatului Apostol și Evanghelistu-
lű (cutare), să-ți dea ție cuvěnt, celui ce bine-ves-
tești cu putere multă, spre plinirea Evangheliei
iubitului sěű Fiiű, Domnului nostru Iisus Chris-
tos. Și cele-lalte. După sfîrșitul santei Evanghelii, Diaconul
dice Ectenia.

Să dicem toți din tot sufletul și din tot cugetul nostru, să
dicem. **Corul** : Dómne miluește. 1.

Dómne a tot țiitoriule, Dumneđeul Părinților noștri, ru-
gămu-ne ție auđi-ne și ne miluește. **Corul** : Dómne miluește.

Miluește-ne pre noi, Dumneđeule, duple mare mila ta, ru-
gămu-ne ție, auđi-ne și ne miluește. **Corul** : Dómne miluește,
de 3-ori.

RUGĂCIUNEA CEREREI STARUPTORIE

Dómne Dumneđeul nostru, primește acěstă
rugăciune căldurósă de la servii tăi și
ne miluește pre noi duple mulțimea mi-
feii tale : și trimite îndurările tale preste noi
și preste tot poporul tăű, carele așteptă de
la tine multă milă.

Incă ne rugăm pentru Prea-Săntitul Arhiepiscopul și Mi-
tropolitul (săű **Episcopul** nostru cutare), și pentru toți frații
noștri cei întru Christos.

Incă ne rugăm pentru bine-credinciosul și de Christos iu-
bitoriul Regele nostru (cutare), pentru stěpănirea, biruința,
petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea, lăsarea și ertarea

pecatelor lui ; și pentru ca Domnul Dumnezeu nostru mai mult să-î ajute și să-î îndrepteze calea lui întru toate, și să-î supue supt picioarele lui pre tot vrajmașul și împotivnicul.

Incă ne rugăm pentru frații noștri: Preoții, Ieromonahii, Ierodiaconii, Monahii și pentru toți cei întru Christos frați ai noștri.

Incă ne rugăm pentru fericii și pururea lăudații ctitorii sântului Lăcașului acestuia, și pentru toți cei mai de înaintea adormiți părinți și frați ai noștri ortodocși, cari zac aicea și pretutindenea drept măritorilor.

Incă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea și ertarea pecatelor servilor lui Dumnezeu, a tuturor ortodocșilor creștini, enoriași, epitropi și bine-făcători ai acestei sante Biserici. + *Polimen*

Incă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine în sânta și întru tot cinstită Biserica acésta, pentru cei ce se ostenesc, și cântă și pentru poporul ce stă înaintea, așteptând de la tine mare și multă milă.

Iar Preotul Ectonis :

Că milostiv și iubitoriu de ómeni Dumnezeu ești, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Diaconul :

Rugați-vă cei chemați Domnului. **Corul :** Dómnne miluește.

Cei credincioși pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-î miluiască pre dînșii.

Să-î învețe pre dînșii cu cuvântul adevărului.

Să le descopere lor Evanghelia dreptăței.

Să-î uniască pre dînșii cu sânta sa catolicéscă și apostoléscă Biserică.

Mântuește, miluește, apără și-î păzește pre dînșii, Dumnezeu, cu darul tău.

Cei chemați capetele vóstre Domnului să le plecați. **Corul :** Ție Dómnne.

RUGĂCIUNEA PENTRU CEI CHIEMAȚI MAI ÎNAINTE DE SANTA ÎNALTĂRI

Dómne Dumneḑeul nostru, carele în ceriuri lócuești și cauți spre tóte lucrurile tale, caută spre servii tēi cei chīemați, carii și-aũ plecat înaintea ta grumazii lor, și le dă lor jugal cel ușor; fă-ĩ pre dīnșii membre cinstite santei tale Biserici, și-ĩ învrednicește pre dīnșii bāei nașterei cei de a doua, ertărei păcatelor și veștmīntului nestricăciunei, spre cunoștința ta, adevēratul Dumneḑeul nostru.

Apoi întindēnd sântul Antimis, ȑice EcŃonis. însemnând cruciș cu sântul Burete.

Ȑa și aceștia împreună cu noi să măriască prea cinstitul și de mare cuviință numele tēu, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor. *Amin* Amin.

Diaconul ȑice :

Câți sunteți chīemați eșiți.

Iar de este și al doilea Diacon, ȑice și acela :

Cei chīemați eșiți. *Deci iarăși col diutēiȑ Diacon :*

Câți sunteți chīemați eșiți. *Cel al doilea :*

Ȑa nimenea din cei chīemați, câți suntem credincioși; iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm. *Domn* Dómne miluește.

RUGĂCIUNEA CREDINCIOȘILOR CELA DINTRE ÎN PACE ÎNTINDE ANTİMISUL

Tu, Dómne, ai arătat noi acēstă mare taină a mântuirei; tu ne-ai învrednicit pre noi, umiliții și nedemniȑ servii tēi, a fi servitori ai sântului tēu Altariu; tu ne îndesulēză pre noi cu puterea Sântului Duh, pentru serviciul acesta, ca fără de o sīndăstānd înaintea santei tale mărirȑ, să aducem ȑie prinos de laudă; că tu ești cel ce lucrezi tóte întru toți.

Dă Dómnne și pentru păcatele nóstre și pentru abaterile poporului, să fie primit prinosul nostru și bine adus înaintea ta.

Apără, mântuește, miluește și ne pazește pre noi, Dumne-deule, cu darul tău. **Corul :** Dómnne miluește.

Cu înțelepciune.

Că ție se cuvine totă mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea, și în ve-
cii vecilor. **Corul :** Amin.

Domnul : Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Corul : Dómnne miluește.

Pe când suntește Preotul fara de Diacon, ce este în altar
cu mâna dreaptă, și îndată ce este rugăciunea, aduce la altar
un cântec în taină, și după rugăciune, dice : **Apără, mântuește.**
Pe când este Diacon dice acestea :

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor nóstre,
Domnului să ne rugăm. **Corul :** Dómnne miluește.

Pentru pacea a totă lumea, pentru bună starea sântelor
lui Dumne-deu Discrici și pentru unirea tuturor, Domnului să
ne rugăm.

Pentru sântă Biserica acésta, pentru cei ce cu credință,
cu bună cucernicie și cu frica lui Dumne-deu intră într'însa,
Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, urgia, pri-
mejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

A DOUA RUGĂCIUNE A CREDINCIO- SILOR.

 Dumne-deule, carele ai cercetat cu milă și
cu îndurare umilința noastră, căla ce ne-ai
pus pre noi, umiliții și păcătoșii și ne-
vrednicii servii tăi, înaintea santei tale mă-
ririi, ca să servim sântului tău Altariu ; tu

ne întărește cu puterea Sântului tău Duh, spre serviciul acesta, și dă noi cuvânt ca să deschidem gura noastră, să chîemăm darul Sântului tău Duh preste darurile ce se vor pune înainte.

Apără, mîntuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeule, cu darul tău. **Corul:** Dómnne miluește.

Cu înțelepciune.

Si Hefom

Ca sub stăpînirea ta tot-déuna fiind păziți, ție mărire să înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor. **Corul** Amin.

Pe lăși și aicea făc și dic și Preotul și Diaconul, precum a Liturgia sântului Ión Chrisostom arată,

RUGĂCIUNEA CAREA O CUVETE PREOTUL ÎN TAINĂ, CÂND SE CANTA HERUVIMIBASCA CANTARE:

Imenea din cei legați cu poftele și cu plăcerile trupesti nu este vrednic să vie, sau să se apropie, sau să serviască ție, Impărate al mărirei! Că a servi ție este lucru mare și înfricoșat și însuși Puterilor celor cerești! Dar însă, pentru iubirea ta de ómenii cea ne-grăită și nemăsurată, nemutat și neschimbat te-ai făcut om și Arhiereu te-ai numit noi, dându-ne lucrare de sântenie a slujbei acestia și a jertfei cei fără de sânge, ca un Stăpân al tuturor; căci tu însuți, Dómnne Dumneđeul nostru, stăpânești cele cerești și cele pămîntești, carele te porți pre scaunul Heruvimilor, Domnul Serafimilor și Impăratul lui Israil, cela ce ești unul sânt și întru sânti odihnindu-te. Pre tine dar te rog, cela ce ești singur bun și bine-voitoriú, caută spre mine, păcătosul și netrebnicul servul tău, și-mi curătește sufletul și inima de cuget rău, îndestu-

lăză-mă cu puterea Sântului tău Duh, ca, îmbrăcat fiind cu darul preoției, să stați înaintea santei tale Mese și să jertfesc sântul și prea curatul tău trup și cinstitul sânge; că la tine viind îmi plec grumazii mei și ție mă rog: Nu întorcede fața ta de la mine, nici să mă lepedi dintre servii tăi, ci mă învrednicește ca să-ți aduc ție, eu păcătosul și nevrednicul servul tău, darurile acestea. Că tu ești acela ce aduci și care ești adus, acela ce primești și care te împărți, Christóse Dumneđeul nostru, și ție mărire înălțăm, împreună și celui fără de început al tău Părinte, și prea sântului, și bunului, și de viață făcătoriului tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

ariți pre Herúvimii cu taină închipuim, și făcătoarei de viață Treimi întreit sântă cântare aducem, totă grija cea lumescă să o lepădăm; ca pre Impăratul tuturor primind, pre cel nevădut încungiurat de cetele îngerești: Aliluia, Aliluia, Aliluia. Iar de va fi Joia cea mare se cântă această:

În cinei tale cei de Taină astă-zi, Fiiule al lui Dumneđeul, părtaș mă primește; că nu voiți spune vrăjmașilor tăi Taina ta, nici sărutare îți voiți da ca Iuda, ci ca tâlhariul mărturisesc ție, pomeneste-mă Dómnne, întru împărăția ta: Aliluia, Aliluia, Aliluia. Iar în Sâmbata cea mare se cântă această:

Să tacă tot trupul omenesc și să stea cu frică și cu cutremur, și nimic pământesc întru sine să nu gândiască, că Impăratul împăraților și Domnul domnilor vine să se jughie și să se dea întru mâncare credincioșilor; și merg înaintea acestuia cetele îngerești cu totă începătoria și stă-

pânirea : Heruvimii cei cu ochi mulți, și Serafimii cei cu câte șese aripi, fețele acoperindu-și și cântând cântare: Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Și aicea Preotul și Diaconul acelăși fac și dic, precum la Liturgia sântului Ión Chirizatom. După sfârșitul rugăciunilor și a marelui întrări, Diaconul viind la obicnuitul loc dic:

Să plinim rugăciunile noastre Domnului. *Cornul*: Dómnne miluește.

Pentru cinstitele Daruri ce sunt puse înainte, Domnului să ne rugăm:

Pentru sântă Biserica acésta și pentru cei ce cu credință, cu bună cucernicie și cu frică lui Dúmneđeũ intră într'insa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Rugăciunea carea o ceteste Preotul în taină, după punerea Dúmneđeștilor Daruri pre sânta Masa :

 ómnne Dúmneđeul nostru, carele ne-ai creat pre noi și ne-ai adus întru acésta viață, cea ce ne-ai arătat noi căile spre mântuire, dăruindu-ne noi descoperirea Tainelor cerești; tu ești cea ce ne-ai pus pre noi spre serviciul acesta, cu puterea Duhului tău celui Sânt. Bine-voește dar, Dómnne, să fim noi servi Legei tale cei nouă și servitori sântelor tale Taine. Primește-ne pre noi, cari ne apropiem de sântul tău Altariu, după mulțimea milei tale, ca să fim vrednici a aduce ție acésta cuvântătóre și fără de sânge jertfă, pentru păcatele noastre și pentru neștiințele poporului; pre carea primindu-o în sântul și cel mai pre sus de ceriuri și înțelegătoriul tău Altariu, întru miros cu bună mirézmă, trimite noi darul Sântului tău Duh. Caută spre noi, Dúmneđeule, și privește spre acésta închinăciune a nós-

tră și o primește precum ai primit darurile lui Avel, jertfele lui Noe, arderile cele întregi ale lui Avraam, preoția lui Moisi și a lui Aaron, și cele de pace ale lui Samuil; precum ai primit de la sântii tăi Apostoli această închinare adevărată, așa primește și pin mânilor noastre, păcătoșii, aceste daruri întru bunătatea ta, Dómnne! ca învrednicindu-ne a liturgisi fără prihană înaintea sântului tău Altariu, să aflăm plata credincioșilor și a iconomilor celor înțelepți, în diua cea înfricoșată a răsplătirei tale celei drepte.

Di. conrt :

I păra, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumne-deule, cu darul tău. *Corul :* Dómnne miluește.

I iua tótă desevêrșit, sântă, cu pace și fără de păcat, la Domnul să cerem. *Corul :* Dă Dómnne.

I nger de pace, credincios, îndreptătoriu, păzitoriū sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

M ilă și ertare de păcate și de greșalele noastre, la Domnul să cerem.

C ele bune și de folos sufletelor noastre, și pace lumei, la Domnul să cerem.

C eea-laltă vreme a vieței noastre în pace și întru pocăință a o sêvêrși, la Domnul să cerem.

C fêrșit creștinesc vieței noastre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Christos, să cerem.

P re prea sânta curata, prea bine-cuvântata, mărita, Stêpâna noastră Născétórea de Dumne-deu și pururea Fecióra Maria, cu toți sântii pomenindu-o, pre noi însine, și unul pre altul, și tótă viața noastră lui Christos Dumne-deu să o dăm.
Te Dómnne.

G. Ionis :

C u îndurările a unuia nascut Fiulu-tău, cu carele împreună bine ești cuvântat, cu prea sântul, și bunul, și de viață făcē-

toriul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Corul : Amin.

Preotul : Pace tuturor. Corul : Și Duhului tău.

Diaconul : Să iubim unii pre alții ca într'un gând să mărturisim.

Corul : Pre Tatăl, pre Fiul, și pre Sântul Duh : Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Iar Preotul închinându-se de 3-ori dice în taîna :

Iubite-voiū, Dómnne, virtutea mea, Domnul este întărirea mea și scăparea mea. *De 3 ori.*

Asemenea și Diaconul se închină la locul unde stă, de 3-ori, sêrutând Orariul sêu, unde este semnul Crucei, și dice cu glas :

Ușile, ușile, cu înțelepciune să lăum aminte.

Iar cel mai mare dice :

red într'unul Dumneđeū, Tatăl a tot țitoriul, făcătoriul ceriului și al pământului, vėđutelor tuturor și nevėđutelor. Și într'unul Domnul Iisus Christos, Fiul lui Dumneđeū, unul născut, carele din Tatăl s'a născut mai înainte de toți vecii. Lumină din lumină, Dumneđeū adevărat din Dumneđeū adevărat, născut, nu făcut, cel de o ființă cu Tatăl, prin carele toate s'aū tăcut. Carele pentru noi ómenii și pentru a noastră mântuire, s'a pogorît din ceriuri și s'a întrupat de la Duhul Sânt și din Maria Fecióra, și s'a făcut om. Și s'a rěstignit pentru noi în ȓilele lui Ponții Pilat, și a pătimit, și s'a înmorměntat și a înviat a treia ȓi duple Scripturi. Și s'a suit la ceriuri și șede dea drépta Tatălui. Și iarăși va să vie cu mărire să judece viii și morții, a cărui împěrație nu va fi sfěrsit. Și întru Duhul Sânt, Domnul de viață făcătoriul, carele din Tatăl purcede ; cela ce împreună cu Tatăl și cu

Fiiul este închinat și mărit, carele a grăit prin pro-
roci. Intr'una sântă, catolicăscă și apostolăscă Bi-
serică. Mărturisesc un Botez întru ertarea păca-
telor. Aștept învierea morților. Și viața vécului
ce va să fie. Amin.

Pe după sâmbătă, în ziua sâmbătă, dice Diaconul cu glas mare

Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte,
sânta jertfă cu pace a o aduce.

Preotul : Milă de pace, jertfă de laudă.

Ps. 104. 13 :

Darul Domnului nostru Iisus Christos și dra-
gostea lui Dumnezeu și Tatălui, și împărtășirea
Sântului Duh, să fie cu voi cu toți.

Preotul : Și cu Duhul tău. **Preotul :** Sus să avem ini-
mile.

Preotul : Avem cătră Domnul.

Preotul : Să mulțămim Domnului.

Preotul : Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Ta-
tălui, și Fiului, și Sântului Duh : Treimeî ceî de o ființă și ne-
despărțită.

Preotul : Pe după se se în cântă.

Utepâne, Dómne Dumneđeule, Părinte a tot ții-
toriule, cela ce într'adevăr ești închinat du-
pre vrednicie, drept și cuviincios lucru este,
pentru marea cuviință a sânteniei tale, a te lău-
da, a-ți cânta, a te bine-cuvênta, a ne închina
ție, a-ți mulțami, a te mări pre tine, cela ce sin-
gur ești cu adevărat Dumneđeul, și a-ți aduce ție
acéstă slujba a nóstră cuvêntătóre, cu inimă umilită;
și cu suflet smerit; că tu ești cel ce ne-ai dăruit noi
cunoștința adevărului tău. Și cine óre este în stare să
spună puterile tale? să facă a fi audite tóte laudele

tale, sau să spue toate minunile tale în ori-ce timp? Stăpâne al tuturor, Domne al cerului și al pământului și a totă făptura cea vădută și cea nevădută, cea ce ședî pre scaunul mărireî și privești adâncurile, cea ce ești fără de început, nevădut, neajuns, nedescris, neschimbat, Tatăl Domnului nostru Iisus Christos, marele Dumneđeș și Mântuitoriul nădejdei năstre, carele este icóna bunătăței tale, pecete în tocmai închipuită, carele te arată întru sineși pre tine Tată, Cuvânt viu, Dumneđeș adevărat, înțelepciune mai înainte de veci, viață, sănțire, putere, lumina cea adevărată, de cătră carele Sântul Duh a fost arătat: Duhul adevărului, Darul înfierei, Arvona moștenireî ce va să fie, începătura, bunătăților vecinice, puterea cea făcătore de viață, isvorul sănțireî, prin care totă făptura cuvântătore, și înțelegătore întărită fiind, ție se închină, și ție îți înalță doxologie pururea; că toate împreună slujesc ție: că pre tine te laudă Angerii, Arhanghelii, Scaunele, Domniile, Incepătoriile, Stăpâniile, Puterile și Heruviimii cei cu ochi mulți; ție înainte staș împrejur Serafimiî, cei cu câte șese aripî, cariî cu două își acoper fețele, cu două piciorole, iar cu două sburând, strigă unul cătră altul, neîncetat cu gura doxologieî neîntrerupte.

Preotul, Ecclonîs:

Cântare de biruință, cîntând, strigând, glas înălțând și grăind.

Corul: Sânt, sânt, sânt, Domnul Savaot, plin este cerul și pământul de mărireă lui: Osana întru cei din înălțime, bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului Osana celui dintru înălțime.

Și aici Diaconul aceluși face, ca și la Liturgia sântului Iosif
Chrisostom. Preotul se roga în taînă:

 u aceste fericite puteri, Stăpâne iubitoriule
de ómeni, și noi păcătoșii strigăm și dicem:
Sânt ești cu adevărat și prea sânt, și nu
este măsură pentru mărirea sânteniei tale,
și cuvios ești întru toate faptele tale; că întru drep-
tate și judecată adevărată ai adus toate asupra nós-
tră; căci făcând pre om, țărână luând din pământ
și cu chipul tău, Dumneșeule, cinstindu-l, l-ai pus
în raiul desfătării, făgăduindu-i lui întru paza po-
runcilor tale viață fără de mórte și moștenirea
vecinicilor bunătăți. Dar neascultându-te pre tine,
adevăratul Dumneșeule, carele l-ai făcut pre el,
și amăgirea șarpelui supuindu-se, omorât fiind
de păcatele sale, l-ai alungat, Dumneșeule, cu ju-
decata ta cea dréptă, din raiu în lumea acésta,
și l-ai întors în pământ; din carele a fost luat,
păstrându-i lui cea din renaștere mântuire în în-
suși Christosul tău. Căci nu te-ai întors până în
sfârșit de la făptura ta, pre carea ai făcut-o,
Bunule, nici n'ai uitat făptura mânilor tale, ci
l-ai cercetat în multe chipuri, pentru îndurările
milei tale: Proroci ai trimis, făcuta-i puteri prin
sânții tăi, cari bine ți-au plăcut ție, în fiește-care
véc; vorbitu-ne-ai noi prin gura servilor tăi
Proroci, mai 'nainte vestindu-ne noi mântuirea
ce are să fie; lege ai dat spre ajutoriū; îngeri
ai pus păzitori. Iar când a venit plinirea timpu-
rilor, ne-ai vorbit noi prin însuși Fiul tău, prin
carele și vécurile ai făcut; carele fiind străluci-
rea mărirei tale și chipul ipostasului tău, și pur-
tând toate cu cuvântul puterei sale, nu usurpare
a socotit a fi întocmai cu tine Dumneșeule și Ta-
tăl, ci Dumneșeule fiind mai 'nainte de veci, pre pă-

mânt s'a arătat, și cu ómenii a petrecut; și întrupându-se din sânta Fecióra, s'a micșurat pre sine, chip de serv luând, făcându-se asemenea cu trupul umilinței nóstre, ca să ne facă pre noi asemenea cu icóna mărirei lui. Căci de órce ce prin om a intrat păcatul în lume și prin păcat mórtea, a bine-voit unuî născut Fíiul tǎu, carele este în sînurile tale, Dumneđeule și Tată, născându-se din femee, din sânta Născătórea de Dumneđeú și pururea Fecióra Maria, supuindu-se legei, să condamne păcatul în trupul sǎu, pentru ca cei morți întru Adam, să învieze întru însuși Christosul tǎu. Și viețuind El în lumea acésta, dându-ne porunci de mântuire, scoțându-ne pre noi din rătăcirea idolilor, ne-a adus la cunoștința ta, adevăratul Dumneđeú și Tată, câștigându-ne pre noi lui-și popor ales, preoție împĕrătéscă, ne-am sânt. Și curățindu-ne prin apă și sântindu-ne cu Sântul Duh, s'a dat pre sine în schimb morței, întru carea eram ținúți, fiind vĕnduți păcatului. Și pogorîndu-se prin Cruce în iad, ca să pliniască tóte ale sale, a deslegat durerile morței. Și înviind atreia ȃi și cale făcĕnd orĭ-căruĭ trup la învierea cea din morți, că nu era cu putința a sǎ ținea de stricăciune începĕtoriul vieței, s'a făcut începĕtură celor adormiți, întâiú născut din morți, ca să fie însuși tóte întru tóte începĕtoriú. Și suindu-se în ceriuri, a șĕdut dea-drépta mărireĭ tale întru înălțime, care va veni să rĕsplătiască fiește-căruĭa duple faptele sale. Iar noi ne-a lăsat aducere aminte de patima sa cea mântuitoare acestea ce le-am pus înainte duple poruncile lui; căci avĕnd să mérgă la cea de voĭe și pururea pomenită și de viață făcĕtóre mórtea sa, în nóptea întru care s'a predat pentru viața lumĕi, luând pâne întru santele și prea curatele sale mâni și arătându-o ție,

Dumnezeule și Tată, și mulțămind, bine-cuvântând, sântind, frângând.

Și acesta o dice cu glas :

A dat sântilor săi Ucenici și Apostoli, dîcînd : Luați, mâncați, acesta este Trupul meu, carele se frînge pentru voi, spre ertarea păcatelor. **Corul : Amin.**

Iar Preotul și Diaconul aceleși și aici fac, precum și la Liturgia sântului Ioan Chrisostom. Preotul dice în taină :

Asămenea luând și Potirul și umplându-l cu fructul viței, mulțămind, bine-cuvântând, sântind.

Și iarăși dice cu glas :

A dat sântilor săi Ucenici și Apostoli, dîcînd : Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele meu al legei ceî nouă, carele pentru voi și pentru mulți se varsă, spre ertarea păcatelor. **Corul : Amin.**

Preotul plecându-și capul se rîgă în taină :

Acesta să faceți în amintirea mea, căci de câte ori mâncați pânea acésta, și beți potirul acesta, mórtea mea vestiți, învierea mea mărturisiți. Decî aducîndu-ne aminte și noi, Stěpâne ! de patimile lui cele mântuitoare, de crucea cea făcătoare de viață, de îngroparea cea de trei zile, de învierea cea din morți, de suirea la ceriuri, de șederea de a drépta ta, Dumnezeule și Tată, și de mărita și înfricoșata lui a doua venire.

Ecumenis :

Ale tale dintru ale tale, Ție aducem de tóte, și pentru tóte.

Corul : Pre tine te lăudăm, pre tine bine te cuvântăm; Ție îți mulțămim, Dómnne, și ne rugăm ție, Dumneđeul nostru.

Preotul plecându-și capul se rógă în taină :

Pentru acésta, Stěpâne prea sânte, și noi pécătoșii și nevrednicii servii tăi, carii ne-am învrednicit a liturgisi la sântul tău Altariu, nu pentru dreptățile nóstre, că n'am făcut ceva bun pre pămênt, ci pentru mila ta și îndurările tale, pre care le-ai vërsat cu prisos preste noi, îndrăznind ne apropiem cătră sântul tău Altariu; și puind înaintea cele ce închipuesc sântul Trup și Sânge al Christosului tău, ție ne rugăm și de la tine cerem, Sânte al sântilor, cu buna voința bunătăței tale, să vie Duhul tău cel Sânt preste noi și preste darurile acestea ce sunt puse înaintea, și să le bine-cuvinteze pre dînsele, și să le sântiască, și să le arate.

Diaconul pune Ripida care ține, saŭ acoperemêntul, la locul seŭ, și vine aprópe de Preót, și se închină amândoi înaintea sântei Mese, dicênd : Dumneđeule, curățește-mă pre mine pécátosul, și mă miluește, de 3-ori. Dic și acestea cu stihurile lor:

Dómnne cela ce prea Sântul tău Duh în ora a treia l-ai trimis Apostolilor tăi, pre acela, Bunule, nu-l lua de la noi, ci ne înoește pre noi carii ne rugăm ție.

Stih: 1. Inimă curată zidește întru mine, Dumneđeule, și Duh drept înoește întru cele din lăuntru ale mele.

Și iarăși dic:

Dómnne cela ce pre prea Sântul tău Duh.

Stih: 2 Nu mă lepăda pre mine dela fața ta, și Duhul tău cel Sânt nu lua de la mine. Și iarăși:

Dómnne cela ce pre prea sântul tău Duh.

Apoi Diaconul pleacăndu-și capul, și aratând cu Orariul
sânta Pâne dice în tana :

Bine-cuvintéză, Stěpâne, sânta Pâne.

Iar Preotul, bine-cuvěntând sântele Daruri de 3-ori, dice lin :

Pânea acésta, însuși cinstit Trupul Domnului
și Dumneđeului și Mântuitoriului nostru Iisus
Christos. Diaconul: Amin.

Și iarasi dice Diaconul :

Bine-cuvintéză, Stěpâne, sântul Potir.

Iar Preotul bine-cuvěntând dice :

Iar Potirul acesta, însuși cinstit Sângele Dom-
nului și Dumneđeului și Mântuitoriului nostru Iisus
Christos, carele s'a věrsat pentru viěta lumei.

Diaconul : Amin.

Și iarasi Diaconul, aratând pre amândouě Sântele, dice :

Bine-cuvintéză, Stěpâne, pre amândouě.

Iar Preotul, bine-cuvěntând cu mâna amândouě Sântele, dice :

Prefăcěndu-le cu Duhul těu cel Sânt.

Diaconul : Amin, Amin, Amin.

Și pleacăndu-și Diaconul capul catră Preot, dice :

Pomeněște-mě, Stěpâne sântele, pre mine pěcătosul.

Apoi merge la locul unde era mai înainte, și luând Ripida
apara Sântele. Iar Preotul se róga în tana :

Iar pre noi pre toți, carii ne împărtășim dintr'o
Pâne și dintr'un Potir, să ne unești unul
cu altul întru împărtășirea unuia Sântului
Duh. Și să nu faci nici pre unul din noi
spre judecată, saũ spre osîndă, a se împărtăși
cu sântul Trup și Sângele Christosului těu ; ci ca
să aflăm milă și har împreună cu toți Sântii, carii

din véc aũ bine plăcut ție, cu Strămōșii, Părinții, Patriarhii, Prorocii, Apostolii, Predicatorii, Evan-gheliștii, Mucenicii, Mărturisitorii, Dascălii și cu tot sufletul drept ce s'a sēvēșit întru credință.

Și apoi luând cadelnița cadește asupra Sântelor, dicēnd cu glas:

Mai ales cu prea sânta, prea curata, prea bine cuvântata, mărita, Stēpāna nōstră de Dumneḃeũ Nascētoarea și pururea Feciōra Maria.

Apoi luând Diaconul cadelnița tāmāēza sânta Masă. Iar
Corul cântă:

De tine sē bucură tōtă făptura, ceea ce ești plină de har: cēta āngerescă și nēm̃ul omenesc; ceea ce ești Biserică sântită și raiũ cuvēntatoriũ, lauda Feciōriei, din carea Dumneḃeũ s'a întrupat și prunc s'a făcut, cela ce este mai înainte de veci Dumneḃeul nostru; că Mitrasul tēũ scaun l-a făcut, și pāntecelē tēũ mai desfātāt de cât ceriurile l-a arātāt. De tine sē bucură tōtă făptura, ceea ce ești plină dar, mār̃ire ție.

Iar în Joia cea mare, sau în Sāmbātā cea mare, cântă Imnosul, de la oda 9-a a ḃilei. Preotul plecādu-și capul se rōga:

u sântul Iōn Prorocul înainte Mergētoriul și Botezātoriul; cu sānții mār̃iții și întru tot lāudații Apostoli; cu sântul (**cutare**), a căruia amintire serbām; și cu toți Sānții tēi. Cu ale cărorā rugāciuni cercetēzā-ne pre noi, Dumneḃeule, și pomenește pre toți cei mai de 'nainte adormiți întru nādejdea învierei vieței de veci.

Aicea Preotul pomenește pre cine va vrea, sau vii, sau morți.
Și pentru cei vii ḃice:

Pentru mântuirea și ertarea păcatelor servilor lui Dumneḃeũ (**cutari**). Iar pentru cei morți, ḃice așa:

Pentru odihna și ertarea păcatelor sufletelor servilor tēi (**cutari**), în loc luminat, de unde a fugit întristarea și suspinarea, odihnește-ți, Dumneḃeul nostru, și-ți arată pre dînșii unde strălucește lumina feței tale.

După acesta dice :

Incă ne rugăm ție, pomenește, Dómnne, sânta ta catolică și apostolică Biserică, de la o margine până la alta a lumii, și o împacă pre dînsa, pre carea ai câștigat-o cu scump sângele Christosului tău, și sântă casa această o întărește până la sfîrșitul vécului. Adă-ți aminte, Dómnne, de cei ce ți-au adus ție aceste daruri, și de la cari, și prin cari, și pentru ce au fost aduse. Adă-ți aminte, Dómnne, de cei cari aduc roduri și fac bine în santele tale Biserici, și-și aduc aminte de cei sêraci. Rêsplătește-le lor cu bogatele și cereștile tale daruri. Dăruiește-le lor cele cerești în locul cestor pămîntești, în locul cestor trecătoare, cele vecinice, în locul cestor stricăcioșe, cele nestricăcioșe. Adă-ți aminte, Dómnne, de cei din pustii, și din munți, și din peșteri, și din crăpăturile pămîntului. Adă-ți aminte, Dómnne, de cei ce întru feciorie, întru bună smerenie, întru pustnicie și întru cinstită vieță petrec. Adă-ți aminte, Dómnne, de cucernicii și credincioșii Impêrați și Regi, pre cari i-ai îndrituit să stêpâniască pre pămînt; cu arma adevărului, cu arma buneî voințe încununéză-î; umbrește désupra capului lor în ziua de rêsboi, întărește brațul lor, înalță drépta lor, întărește stêpânirea lor, supune-le lor tóteneamurile păgâne, cari doresc rêsboie; dăruiește lor adêncă și stêpânitoare pace; insuflă în inimile lor cele bune pentru Biserica ta și pentru tot poporul tău, ca să petrecem întru liniștea lor viață lină și pacinică, întru bună cucernicie și bună cuviință. Adă-ți aminte, Dómnne, de tóte căpiteniile și autoritățile, și de frații noștri cei din palat și de tótă óstea: pre cei buni întru bunătatea ta îi păzește, pre cei răi buni îi fă prin bunătatea ta. Adă-ți aminte, Dómnne, de poporul ce stă înainte,

și de cei ce, pentru cauze bine-cuvântate, lipsesc de
aicea, și-i miluește pre dînșii și pre noi duple
mulțimea milei tale. Cămarile lor le umple de tot
binele; căsătoriile lor în pace și întru unire le
păzește; pre prunci îi crește, tinerețea o îndrep-
teză, bătrânețea o întărește, pre cei mici la suflet
îi mângâe; pre cei rîsipiți îi adună, pre cei ră-
tăciți îi întorce și-i împreună cu sânta ta catoli-
céscă și apostoléscă Biserică; pre cei bătuiți
de spirite necurate îi scapă; cu cei ce umblă pre
ape umblă împreună, cu cei ce călătoresc îm-
preună călătorește; văduvilor le ajută, pre sêraci
îi apără, pre cei robiți îi liberéză, pre cei bolnavi
îi tămădueste. Adă-ți aminte, Dómnne, și de cei ce
sunt în judecăți, în închisori, în exil, în amară
robie și în tótă întristaiea, nevoia și împresura-
rea. Adă-ți aminte, Dumneđeule, și de toți cei ce
aũ trebuință de marea ta milostivire și de cei ce ne
iubesc pre noi, și de cei ce ne urăsc, și de cei
ce ne-aũ poruncit noi nevrednicilor să ne ru-
găm pentru dînșii. Adă-ți aminte, Dómnne Dum-
neđeul nostru, și de tot poporul tău și preste
toți varsă mila ta cea bogată, dând tuturor ce-
rerile cele spre mântuire. Și de cei ce noi nu ne-am
adus aminte din neștiință, saũ uitare, saũ mul-
țimea numelor, însuți adă-ți aminte, Dumneđeule,
cela ce știi vârsta fie-căruia și numirea, cela ce
știi pre fie-carele din pântecele maicei lui. Căci
tu ești, Dómnne, ajutoriul celor fără de ajutoriũ,
nădejdea celor fără de nădejde, mântuitoriul ce-
lor înviforați, limanul celor ce umblă pre ape, vin-
decătoriul bolnavilor; însuți tuturor tóte le fii,
cela ce știi pre fie-carele și cererea lui, casa și
trebuința lui. Păzește, Dómnne, orașul și Țara
acésta și tóte cetățile, orașele și satele, de fómete,

de ciumă, de cutremur, de potop, de foc, de sabie, de năvălirea altor neamuri și de războiul cel dintre noi.

Și dice Preotul cu glas :

Inteu pomenește, Dómnne, pre prea-sânțitul Arhiepiscopul și Mitropolitul, sau **Episcopul** nostru (**cutare**), pre carele îl dăruște sântelor tale Biserici, în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelung îndilit, drept îndreptând cuvântul adevărului tău.

Corul cânta. Și pre toți și pre toate.

Diaconul pomenește pomelnicul viilor. Iar preotul se roga în taina :

A dă-ți aminte, Dómnne, de totă Episcopia ortodocșilor, cari drept învață cuvântul adevărului tău.

A dă-ți aminte, Dómnne; duple mulțimea îndurărilor tale, și de a mea nevrednicie. Iartă-mi totă greșala de voe și fără de voe ; și să nu oprești pentru păcatele mele darul Sântului tău Duh de la darurile ce sunt puse înainte.

A dă-ți aminte, Dómnne, de preoțime, de cea întru Christos diaconie și de tot cinul preoțesc ; și să nu ne rușinezi nici pre unul din noi, cari în-cungiurăm sântul tău Altariu ; cercetază-ne pre noi cu bunătatea ta, Dómnne ; arată-te noi cu bogatele tale îndurări ; aer potrivit și de folos dăru-este noi ; ploii line dăruște pământului spre aducere de rodă ; bine-cuvintază cununa anului bunătății tale ; fă să înceteze desbinările Bisericilor ; stinge întăritările păgânilor ; resculările eresurilor degrabă le nimicește cu puterea Sântului tău Duh ; pre noi pre toți ne primește întru împărăția ta, făcându-ne fiii luminei și fii ai dăilei ;

pacea ta și dragostea ta dăruiește-o noi, Dómnne Dumneđeul nostru ; căci tóte ne-ai dat noi.

Preotul Ecfonis :

Si ne dă noi cu o gură și cu o inimă, a mări și a cânta prea cinstit și de mare cuvîință Numele tǎu, al Tatălui, și al Fiiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. *Corul :* Amin.

Apoi Preotul se întórce cǎtră popor și bine-cuvântând ȑice :

Si fie milele marelui Dumneđeu și Mântuitoriului nostru Iisus Christos, cu voi cu toți.

Corul : Și cu duhul tǎu.

*Iar Diaconul eșind stă la obicînuitul loc și ȑice Ectenia :
(Iar de nu este Diacon, ȑice Preotul).*

Pre toți sântii pomenindu-î, iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm. *Corul :* Dómnne miluește.

Pentru cinstitele Daruri ce s'aũ adus și s'aũ sântit, Domnului să ne rugăm.

Ca iubitului de ómenî Dumneđeul nostru, cel ce le-aũ primit pre dînsele în sântul cel mai pre sus de ceriuri și înțelegătoriul sǎu Altariũ, întru miros de bună mirésimă duhovnicéscă, să ne trimiță noi dumneđeéscă milă și harul Sântului Duh, - să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, pri-mejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Iar Preotul se rógă în taină :

Dumneđeul nostru, Dumneđeul mântuirei !
Tu ne învață a-ți mulțami cu vrednicie pentru facerile tale de bine, ce le-ai făcut și faci cu noi. Tu, Dumneđeul nostru, carele ai primit darurile acestea, curățește-ne pre noi de tótă întinăciunea trupului și a sufletului, și ne învață a sǎvârși sântenic întru frica ta; ca

întru curată mărturisirea cunoștinței noastre, primind noi parte din cele sântite, să ne unim cu sântul Trup și Sânge al Christosului tău; și primindu-le pre acestea cu vrednicie, să avem pre Christos viețuind în inimile noastre și să fim templu al Sântului tău Duh. Așa Dumnezeu nostru, și pre nimenea din noi să nu învinovățești de aceste înfricoșate și cerești Taine, nici să-l faci a fi neputincios cu sufletul și cu trupul, din împărtășirea acestora cu nevrednicie; ci dă-ne noi până la suflarea cea mai de pre urmă a noastră, cu vrednicie a primi partea sânteniilor tale, ca merinde pre calea vieții vecinice și spre răspuns bine primit la înfricoșata judecată a Christosului tău. Ca și noi împreună cu toți Sântii, cari din veci bine au plăcut ție, să ne facem părtași vecinicilor tale bunătăți, ce le-ai gătit celor ce te iubesc pre tine, Dómnne.

A pă ră, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeu, cu darul tău. **Corul:** Dómnne miluește.

D iua toată desevârșită, sântă, cu pace și fără de păcat, la Domnul să cerem. **Corul:** Dă Dómnne.

I nger de pace, credincios, îndreptători, păzitori sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

M ilă și ertare de păcate și de greșalele noastre, la Domnul să cerem.

C ele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem.

C eea-l-altă vreme a vieții noastre, în pace și întru pocăință a sevârși, la Domnul să cerem.

S fârșit creștinesc vieții noastre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Christos, să cerem.

U nirea credinței și împărtășirea Sântului Duh cerând, pre

noi înșine și uniți pre alții, și totă via a noastră lui Christos Dumneđeul să o dăm. **Corul :** Ție Dómnne.

Preotul Ecfonis :

Si ne învrednicește pre noi, Stěpâne, cu îndrăznire, fără de osîndă, să cutezăm a te chiema pre tine Dumneđeul cel Ceresc, Tată, și a ție.

Cel mai mare ție : Tatăl nostru carele ești în ceriuri.

Preotul Ecfonis :

Că a ta este împěrația, și puterea, și mărirea, a Tatălui, și a Fiiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Preotul : Pace tuturor. **Corul :** Și Duhului tău.

Diaconul : Capetele vóstre Domnului să le plecați. **Corul :** Ție Dómnne.

Iar Preotul se rógă :

Stěpâne Dómnne, Părintele îndurărilor și Dumneđeule a totă mângâerea, pre cei ce și-au plecat ție capetele bine-cuvintéză-ți, sânteste-ți, păzește-ți, întărește-ți, îmbărbăteză-ți, de la tot lucrul rău depărtéză-ți, și cu tot lucrul bun unește-ți și-ți învrednicește fără de osîndă a se împărtăși de aceste prea-curate și de viață-făcătoare Taîne, spre ertarea păcatelor și împreunarea cu Sântul Duh.

Preotul Ecfonis :

Cu darul și cu îndurările și cu iubirea de ómeni a unuia născut Fiiului tău, cu carele împreună bine ești cuvântat, cu prea sântul, și bunul, și de viață făcătoriul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor **Corul :** Amin.

Iar preotul se roga :

Ia aminte, Dómnne Iisuse Christóse, Dumne-
deul nostru, din sânt Locaşul teŭ şi de pre
scaunul mărit al împărăţiei tale, şi vino ca
să ne sânteşti pre noi, cea ce sus şedi
împreună cu Tatăl şi aicea împreună cu
noi nevăduţ petreci. Şi ne învredniceşte, prin mâ-
na ta cea puternică, a ni se da noi prea curat
Trupul teŭ şi cinstitul Sânge, şi prin noi la tot
poporul.

Iar Preotul şi Diaconul se inchina în locurile unde stau,
dicând în tana, de 3-ori :

Dumnezeule, curăţeşte-mă pre mine păcătosul şi mă milueşte.

Când vede Diaconul pre Preot tindénd mâinile şi a-
cuzându-se de sânta Pâne, spre a face sânta malţare, dice
cu glas : Iar de nu este Diacon însuşi Preotul).

Să luăm aminte..Iar Preotul înălţând sânta Pâne dice
ce asemenea cu glas : **Sănte Sântilor.**

Cerul : Unul sânt, unul Domn Iisus Christos, întru mă-
rireă lui Dumnezeu Tatăl, Amin.

Şi după împărtaşirea după rânduală, precum s'a aratat
la Liturgia sântului Ioan Chrisostom.

După stersându-se împărtaşirea. Preotul se roga :

Vultămim ție, Dómnne Dumnezeul nostru,
pentru împărtaşirea sântelor, prea cin-
stitelor, nemuritoarelor şi cereştelor tale
Taîne, ce ni le-ai dat noi spre face-
rea de bine, şi sântirea, şi tămăduirea su-
fletelor şi a trupurilor noastre. Insuţi Stěpâne a
tóte, fă ca împărtaşirea sântului Trup şi a Sân-
gelui Christosului teŭ să fie noi spre credinţă
neruşinată, spre dragoste nefăţarnică, spre pli-

nirea înțelepciunei, spre tămăduirea sufletului și a trupului, spre gonirea a tot protivnicului, spre paza poruncilor tale, și spre răspuns bun primit la înfricoșata judecată a Christosului tău.

Și celelalte după rândueala, precum s'au aratat la Liturgia sântului Ioan Chrisostom. Diaconul :

Drepti primind dumnezeile, santele, prea curatele, nemuritoarele, cereștele și de viață făcătoarele, înfricoșatele ale lui Christos Taîne, cu vrednicie să mulțămim Domnului. **Corul** Dómnne miluește.

A păra, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumne-deule, cu darul tău.

Diua totă desevêșită, sântă, cu pace și fără de păcate cerând, pre noi înșine, și unul pre altul, și totă viața noastră lui Christos Dumne-deu să o dăm. **Corul** : Ție Dómnne.

Preotul Ecfonis :

Că tu ești sântirea noastră, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul** : Amin.

Preotul : Cu pace să eșim. **Corul** : Intru numele Domnului.

Diaconul : Domnului să ne rugăm : **Corul** : Dómnne miluește.

Apoi Preotul eșind cetește rugaciunea Amvonului :

 Del ce bine-cuvintezi pre cei ce bine te cuvinteză, Dómnne, și sântești pre cei ce nădăjduesc întru tine ; mântuește poporul tău și bine-cuvinteză moștenirea ta ; plinirea Bisericeii tale păzește-o, sântește pre cei ce iubesc bună-cuviința Casei tale. Tu pre aceștia îi prea mărește cu dumnezească puterea ta, și nu ne lăsa pre noi cei ce nădăjduim întru tine. Pace lumii tale dăruiește, Bisericii tale, Preoților și binecredinciosului Regelui nostru (**cutare**), ostașilor lui și la tot poporul tău. Că orî-ce dare bună

și orî ce dar desvîrșit de sus vine de la tine, Părintele luminilor ; și ție mărire, și mulțămire, și închinăciune înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Corul : Amin.

Rugăciunea când potrivește Sântele :

Rădăcinitu-s'a și s'a sîvîrșit, cât este duple a noastră putere, Christóse Dumneđeul nostru, Taina economiei tale ; căci avem amintirea morței tale, vîdut-am chipul învierii tale, umplutu-ne-am de a ta nesfîrșită viață, îndulcitu-ne-am de hrana ta cea neîmputînată, de care bine-voește a ne învrednici pre noi pre toți și în vîcul ce va să fie ; cu darul celui fără de început al tău Părinte, și al prea sântului, și bunului, și de viață făcătorului tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Și altele pîrînd, precum s'au arătat la Liturgia sântului Ioan Chrisostom. Și Apolisul. De va fi Duminecă : Cel ce a înviat din morți. Iar de este într'altă zi dicem :

Christos adevăratul Dumneđeul nostru, pentru rugăciunile prea Curatei Maicei sale, a celui întru sînți părintelui nostru Vasilie cel mare Arhiepiscopul Chesariei Capadociei, și cu ale tuturor Sînților, să ne miluiască și să ne mîntuiască pre noi, ca un bun și de ómeni iubitori.

Corul cîntă : Mulți ani, pentru Rege și Chiriarh. Iar Preotul după ce împarte anafora poporului, întrînd în sântul Altariu, se dezbraca de santele Vestminte, dicînd : Acum slobođește ; Sante Dumneđeule : Și după Tatăl nostru :

Troparul, Glas 1 :

In tot pămîntul a eșit vestea ta, ca unul ce a primit cuvîntul tău, prin carele cu dumneđească cuviință ai învățat, firea celor ce sunt ai arătat, și obiceiurile ómenilor le-ai în-

podobit, Părinte Cuvioșe, cea ce înfățișezi preoția împărătească, roghă pre Christos Dumnezeu să mântuiască sufletele noastre.

Condacul, Glas al Treilea :

Arătatu-te-ai temeiū neclătit Bisericei, dând tuturor omnilor domnia cea netrecătoare, pecetluindu-o cu învățăturile tale, arătătorile de cele cerești, Vasile Cuvioșe.

Sfârșitul Dumneđeștei Liturgii a marelui Vasilie.

Biserica S-tul Ioniță Zlătar din București.

INVEȚATURA

PENTRU LITURGIA MAI ÎNAINTE SÂNȚITĂ ȘI DUMNEDEEASCĂ.

In sântul și marele Post, când urmăzează a face Preotul Liturgia mai înainte sântită, Duminică la Proscomidie face duple obicei; și după ce taie întâia Pâne, o junghie și o împunge; taie pre cele-lalte Pâni (pentru câte Liturgii are a seversă preste săptămână), puindu-le pre lângă cea dintâi, dicând la fie-carele dintr'insele, ca și la cea dintâi: *Intru pomenirea Domnului; Ca o oae; Injunghie-se; și: Unul din ostași.* Apoi tórnea în sântul Potir Vin și Apă, dicând cele obicnuite; și le acopere cu sântitele acopereminte și tãmâiază dicând rugăciunea punerei înainte. Și așa începe Dumneđeésca Liturgie, și o seversăște duple obicei. Iar când va să bine-cuvinteze Pânile, după chemarea Sântului Duh, dice: *Fă adică Pânea acésta* (cu număr de unul, căci unul este Christos; iar să nu dică Pânile acestea, cu număr înmulțit). Și când va vrea să le înalțe, la sântele sântelor, le înalță pe toate împreună. După aceea sfăramă pre cea întâi proscomidită din ele, îi pune partea sa în sântul Potir și tórnea căldura duple obicei. Apoi luând sânta Lingurița cu mâna dreaptă o pune în sântul Sânge; iar cu mâna stângă ia fie-care l'âne și o udă cu Lingurița din sântul Sânge pre partea din cotro s'a însemnat junghierea, adică pre mieș, și o pune în Cutie cu multă băgare de seamă, ca să nu se atingă de udătura ei Cutia; apoi ia și pre cele-lalte câte pre una, și face asemenea la fie-care și le strînge pre toate în Cutie. După aceea Preotul se rógă duple obicei, și se împărtășește, și isprăvește Dumneđeésca Liturgie duple rânduelă. Iar când va să facă Liturgia mai înainte sântită, mai întâi ia bine-cuvântare de la cel mai mare, când se cetește rugăciunea: *Stěpâne Dómne Iisuse Christóse*, la a noua óră. Apoi se închină pe la sântele Icóne, și intrând în sântul Altariu se îmbracă cu sântele Vestminte, numai bine-cuvântându-le și sěrutându-le, iar altele nimic dicând asupra-le, fără numai: *Domnului să ne rugăm*, la fie-carele Vestmânt. Și după Apolisul orei, luând Dia-

conul bine-cuvântare, ese și stând la obicnuitul loc, dice cu glas: *Bine-cuvinteză Stêpâne*, iar Preotul dice cu glas: *Bine-cuvântată este împărăția*. Și îndată Eclisiarhul: *Veniți să ne închinăm*, de 3-orî. *Bine-cuvinteză suflete al meu*: Psalmul 103. Și Preotul cetește Rugăciunile Vesperinei. Iar Diaconul de este, merge la Proscomidie, și gătind Discul, Steluța și Acoperemântul, le duce la sânta Masă, și după sfârșitul Psalmului, dice Ectenia: *Cu pace Domnului să ne rugăm*. Și după Ectonis, cetesc afară Catisma 18: *Cătră Domnul când m'am necăjit*, făcând și poporul închinăciuni la: *Aliluia*. La fie-carele Antifon, se dice Ectenia mică de Diacon și Ectonis de Preot. Și în vremea acésta Preotul desface sântul Antimis, și pune Discul pe sântul Antimis, și luând sânta Pâne din Cutie o pune pe sântul Disc. Și bine-cuvântând tămâea, tămâeză Steluța și acoperemântul, și acopere Discul; apoi luând cădelnița tămâeză Santele, de 3-orî, și face trei metanii mari. Iar la: *Mărirea a treia*, paraeclisiarhul lovește într'un mic clopoțel, în sântul Altariu, ca cum ar vesti poporului rîdicarea sântului Disc; iar Preotul rîdicând sântul Disc pe cap, merge cătră Proscomidie prin prejurul santei Mese, mergând înaintea sa Diaconul cu lumînare și cu cădelnița tămâind, iar poporul stă în genunchi cu fața la pământ cu mare umilință. Decî ajungând la Proscomidie, iarăși lovește în clopoțel și poporul se rîdică. Decî Preotul pune în sântul Potir Vin și Apă, duple obicei, nimic dicând, nici rugăciunea punerei înainte, ci acoperindu-le tace și dice numai: *Pentru rugăciunile sântilor părinților noștri*; căci este sântită mai înainte și sevêrsită acésta jertă. Și apoi strînge sântul Antimis. Iar după catismă: *Dómne strigat-am*. Și stihirile duple Tipic. *Mărire și acum*, A Născătoare. Intrare cu Cădelnița. Iar de se va ceti Evanghelie, precum la aflarea Cinstului Cap al Mergătoriului înainte, la 40 de Mucenici și în săptămâna sântelor Patimi, atunci fac intrare cu Evanghelia. Diaconul: *Cu înțelepciune, drepti*. Și cântă: *Lumină lină*. Diaconul: *Să luăm aminte*. Preotul: *Pace tuturor*. Diaconul: *Cu înțelepciune*. Ceteșul: Prochimen și Parimia; și al doilea Prochimen. Și după acésta dice Diaconul cu glas: *Porunciți*. Iar Preotul luând cu amândouă mâinile sfeșnicul cu Cădelnița, stă înaintea santei Mese căutând spre răsărit, și însemnând cruciș dice: *Cu înțelepciune drepti*. Apoi întorcându-se spre apus cătră popor, dice: *Lumina lui Christos luminează tuturor*. Ceteșul: De la Pilde cetire. Diaconul: *Să luăm aminte*. Parimia. Și după termi-

nare, dice Preotul : *Pace fie*. Diaconul : *Cu înțelepciune*. Și luând Preotul Cădelnița împreună cu lumânarea cântă : *Să se îndrepteze rugăciunea mea*. Și după ce cântă Preotul, Corul ântăiū cântă aceeași. Apoi cetește însuși Preotul Stih 1 : *Dómnē strigat-am*. Și cântă Corul al doilea : *Să se îndrepteze*. Preotul Stih al 2-lea : *Pune, Dómnē, pază gurei mele*. Corul ântăiū : *Să se îndrepteze*. Preotul Stih al 3-lea : *Să nu abați inima mea*. Corul al doilea : *Să se îndrepteze*. Apoi iarăși cântă Preotul în Altariū : *Să se îndrepteze*. Iar Corul ântăiū termină cântarea, dicând : *Rîdicarea mînilor mele*. Și după împlinirea cântărei, însuși Preotul plecând genunchile se rógă; și facem noi trei metaniī. După aceea când este sêrbătórea hramulū, sau altă sêrbătóre în care se cetește Apostol și Evanghelie, atunci Diaconul, sau Preotul, dice : *Să luăm aminte*, Cetetul dice Prochimenul Apostolulū, cetește Apostolul, și se cântă : *Aliluia*. Apoi Evanghelia. După Evanghelie, îndată Ectenia : *Să dicem toți*. Iar la Intrarea cea mare, cântarea : *Acum Puterile Cerești*. Rugăciunea Heruvimicéscă nu se dice, ci tămâind Preotul, sau Diaconul, dice Psalmul 50. Și după eșirea cu sântele Daruri, împlinind cântarea : *Acum Puterile Cerești*, facem trei metaniī, având capetele descoperite. Apoi ridică Preotul acoperemênturile de pre sântele Daruri, și le acopere cu Aerul cel mare. Iar când are a înălța sânta Pâne, nu descopere Sântele, ci încă acoperite fiind, viră Preotul mâna sa cu multă frică, și se atinge de Dumneđeéscă Pâne cu evlavie și cu frică, și dicând Diaconul : *Să luăm aminte*, Preotul răspunde : *Cele mai 'nainte sântite, sântele sântilor*. Și sêvêrșeste sânta Liturgie, precum dupre rânduială la rând se arată.

CEA MAI ÎNAINTE SÂNȚITĂ LITURGIA CEA MAI ÎNAINTE SÂNȚITĂ

Cade-se a ști, că la Liturgia cea mai 'nainte sântită, cântându-se : *Acum Puterile Cerești*, Preotul și Diaconul după tămâcere merg la Jertvelnic, și tămâind preotul Jertvelnicul, ia Aerul și-l pune pre umérul Diaconulū; iar sântul Disc cu Dumneđeéstele Taine le ia cu drépta și le pune pe capul sêu; iar sântul Pahar cu Vinul luându-l în stânga sa, îl ține în dreptul pieptulū. Diaconul însă merge înainte cu cădelnița tămâind adese ori, și mergând nu dic nimic. Iar într'acest timp poporul stă plecat până la pământ într'adîncă tăcere,

până ce intră în sântul Altariu cu Santele. Decî la vremea împărtaşirei, după ce dice: *Cele mai înainte sînțite, santele sînților*, Preotul rîdică sântul Aer, iar Diaconul intră în sântul Altariu și stînd aprîpe de Preot dice: *Sfăramă, Stêpâne, sânta Pâne*. Preotul o sfăramă pre ea cu multă luare aminte, în patru părți, dicînd: *Sfăramă-se și se împarte Mielul lui Dumnezeu*. Și pune pîrticica în sântul Pahar nimica dicînd. Și Diaconul tîrnă Căldura în Pahar asemenea nimica dicînd; și stă puțin mai de oparte. Iar Preotul dice: *Diacone apropiete*. Și viind Diaconul, face închinăciune cu evlavie, cerîndu-și ertare și dice: *Iată vii la nemuritoriul Impărat; și: Dă-mi mie, Stêpâne*. Iar Preotul luînd o pîrticică din santele Taîne, dă Diaconului dicînd: *Diaconului sau Ierodiaconului (cîntare), să dă cîstitul și sântul Trup și Sânge*. Și sîrutînd Diaconul mîna Preotului, merge și stă din dosul santei Mese, și plecîndu-și capul se rîgă ca și Preotul. Asemenea și Preotul luînd o pîrticică din santele Taîne, dice: *Cîstitul și sântul Trup și Sânge*; și plecîndu-și capul se rîgă, dicînd: *Crede Dîmne; și: Al cinei tale; și: Nu spre judecată, tot*. Și așa se împărtaşeste cu santele Taîne cu frică și cu tîtă evlavia. Apoi luînd Preotul Buretele șterge mîna dicînd: *Mărire ție, Dumnezeu, de 3-ori*. Și sîrutînd Buretele îl pune la loc. Decî luînd sântul Potir cu amîndouă mînile, gustă de 3-ori, nimica dicînd. Apoi își șterge buzele și sântul Potir cu acoperemîntul ce-l are în mîni și-l pune pe sânta Masă. Și luînd și anafora și puțin vin cu apă, își clătește gura și-și spală mînile și buzele, și stînd puțin mai deoparte, dice rugăciunea mulțămirei tîtă: *Mulțămim ție*. Iar Diaconul nu bea atuncea din Potir, ci mai pre urmă după rugăciunea Amvonului, și după potrivirea pîrticelilor sântelor Taîne ce au rămas. (Iar de slujește Preotul singur fără de Diacon, și el după împărtaşirea sântelor Taîne nu bea din Potir, ci după terminarea santei Liturgii, și după potrivirea sântelor Taîne. Că măcar de este și sînțit Vinul prin pîrticelele ce s'au pus în sântul Potir, dar nu chiar în Dumnezeuescul Sânge; de vreme ce nu s'au dis cuvintele sînțirei preste dînsul, precum se face la Liturgia Marelui Vasilie și a sântului Ión Chrisostom). Iar Diaconul luînd sântul Disc, îl rîdică deasupra sântului Potir, și șterge Santele cu Buretele, nimica dicînd. Și închinîndu-se de 3-ori, deschide Ușile Impărătești. Apoi luînd sântul Potir de la Preot dice dîpre rînduélă: *Cu frica lui Dumnezeu*; și cele-l-alte dîpre cum la rînd se arată.

ST. GRIGORIE

TEOLOGUL

DUMNEDEEASCA
LITURGIE
A SÂNTULUI
GRIGORIE DIALOGU

Său Liturgia celor mai înainte sântite.

Diaconul stând la obicnuitul loc dice :

Bine-cuvintéză, Stěpâne.

Preotul :

Bine-cuvântată este împărăția Tatălui, și a Fiiului, și a Sântului Duh, acum și pururea, și în vecii vecilor. Corul : Amin.

Veniți să ne închinăm, de 3-ori și Psalmul 103 :

Bine-cuvintéză, suflète al meū, pre Domnul.

Și tota Psalm. Diaconul dice Ectenia :

Pu pace Domnului să ne rugăm. Corul : Dómne miluește.

Pentru pacea de-sus și pentru mântuirea :

Pentru pacea a tótă lumea și pentru bună starea :

Pentru sântă Biserica acésta :

Pentru Prea Sântitul Arhiepiscopul și Mitropolitul (sau
episcopul nostru cutare) :

Pentru bine-credinciosul și de Christos iubitorul (cutare) :

Pentru ca să-î ajute și să-î supue subț picioarele lui:

Pentru sânt Lăcașul acesta :

Pentru bună întocmirea vîzduhurilor :

Pentru cei ce înotă și călătoresc :

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul :

Apără, mîntuește, miluește :

Pre prea sînta, Curata, pre bine-cuvîntata :

Ecfonis :

Că ție se cuvine totă mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiului, și Sîntului Duh, acum și pururea și în veci vecilor. **Corul:** Amin.

RUGACIUNEA ANTIFONULUI ÎNTEIU

Dómne, îndurate și milostive, îndelung răbdătoriule și mult milostive, ascultă rugăciunea noastră și ia aminte glasul cererei noastre; fă cu noi semn spre bine; îndreptăză-ne pre noi la calea ta, ca să umblăm întru adevărul tău; veselește inimile noastre, ca să ne temem de numele tău cel sânt, pentru că mare ești tu și faci lucruri minunate. Tu ești Dumnezeu singur și nu este asemenea ție, Dómne, puternic întru milă și bun întru tărie, spre a ajuta și a mîngâia și a mîntui pre toți cei ce se încred întru numele tău cel sânt.

Diaconul: Iară și iară cu pace. **Corul:** Dómne miluește.

Apără, mîntuește, miluește. Pre prea sînta Curata.

Cu glas mare :

Că a ta este stăpînirea, și a ta este împărăția și puterea și mărirea, a Tatălui, și a Fiului, și a Sîntului Duh, acum și pururea și în veci vecilor. **Corul:** Amin.

Aicea Preotul aducînd Discul, Steluța și Acoperemîntul de la Proskomidie la sînta Masă, desvelește sîntul Antimis și le

omne, nu cu mânia ta ne mustră pre noi, nici cu urgia ta ne certy pre noi; ci fă cu noi duple mila ta, vindecătoryle și tãmaduitoryle al sufletelor nãstre. Indrep-tãză-ne pre noi la limanul voci tale; luminãză ochii inimilor nãstre spre cunoștința adevãrului tãu; și ne dãruește noi rãmãșița a dylei de acum sã fie pacinicã și fãrã pecat, și tot timpul vieței nãstre; pentru rugãciunile Prea sãntei Nãscetórei de Dumneđeũ și a tuturor Sãnților.

Corul: Iarã și iarã Domnului sã ne rugãm. Apãrã, mântuește, miluește. Pre prea sãnta Curata.

Cu glas mare:

Corul: Oã bun și iubitoriu de ómenĩ Dumneđeũ ești, și ție mãrire înãlțãm, Tatãlui, și Fiiului, și Sãnțului Dub, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul:** Amin.

RUGACIUNEA ANTIFONULUI AL TREILEA

Corul: Ómne Dumneđeul nostru, adã-ți aminte de noi pecatãșii și netrebnicii robii tãi, când chiemãm numele tãu cel sãnt și vrednic de închinat, și sã nu ne rușinezi pre noi în așteptarea milei tale; ci ne dãruește noi, Dómne, tóte cererile cele spre mântuire, și ne învrednicește sã te iubim și sã ne temem de tine din tótã inima nãstrã, și sã facem întru tóte voea ta.

Corul: Iarã și iarã cu pace Domnului sã ne rugãm. Apãrã, mântuește, miluește. Pre prea sãnta Curata.

Cu glas mare:

Corul: Oã tu ești Dumneđeul nostru, Dumneđeul carele miluești și mântuești, și ție mãrire înãlțãm, Tatãlui, și Fiiului, și Sãnțului

Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Corul: Amin. Și se cântă: Dómnne strigat-am.

Iar Diaconul tamâiaza dupre rânduélă. Intrare cu cadelnița.

RUGĂCIUNEA INTRAREI:

ara și diminéța și amiadă-đi, lăudăm, bine-cuvêntăm, mulțămim și ne rugăm ție, Stěpâne al tuturor, iubitoriule de ómení Dómnne; îndreptéză rugăciunea nóstră ca tamâia înaintea ta și nu pleca inima nós-tră spre cuvinte, saũ cugete viclene, ci ne izbă-vește pre noi de toți cei ce vânéză sufletele nóstre, că spre tine sunt, Dómnne, Dómnne, ochii noștri și în tine am nădějduit să nu ne rușinezi pre noi, Dumneđeul nostru. Că ție se cuvine tótă mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Iar după intrare, đice Diaconul, saũ Preotul, cu glas : Cu înțelepciune, dreptí Cel mai mare : Lumina lină Diaconul : Să luăm aminte. Preotul : Pace tuturor. Diaconul : Cu înțelepciune. Cetetul : Prochimen 1-iũ; și cetire din Psalter. Și ale doilea Prochimen. După acésta đice Diaconul cu glas :

Porunciți. Iar Preotul luând sfeșnicul cu lumânarea și cu cadelnița cu amêndouă mânilé, căutând cătra resărit, đice cu glas : Cu înțelepciune, dreptí. Apoi întorându-se spre apăs- catra popor đice : Lumina lui Christos luminezá tuturor. Și cetetul đice Parimia. Iar de se va întâmpla să fie sěrbátóre, saũ Sânt cu Polieleũ, să se cetéscă și Parimiile sěrbátórei, saũ ale Sântului ce se va întâmpla. Iar după ce cântă : Preotul : Să se îndrepteze rugăciunea mea, đice Diaconul : Ectenia. (Iar de se sěrbéză vre-un sânt ce are Polieleũ, saũ este hramul Bisericeí, în dílele Postului, atunci Preotul după : Să se îndrepteze nu đice Ectenia : Să đicem toți, ei îndata : Să luăm aminte. Și Cetetul Prochimenul Apostolului și ceteste Apostolul. În urmă cântă Alilua și ceteste Evanghelia. Apoi Ectenia acésta).

Să dicem toţi din tot sufletul şi din tot cugetul nostru, să dicem : **Corul** : Dómnne milueşte.

Dómnne a tot Stăpânitoriule, Dumne-deul Părinţilor noştri, rugămu-ne ție, auzi-ne şi ne milueşte.

Milueşte-ne pre noi, Dumne-deule, după mare mila ta, rugămu-ne ție, auzi-ne şi ne milueşte. **Corul** : Dómnne milueşte, de la tine.

RUGĂCIUNEA CERCETĂRII STĂRUITOARE.

Dómnne Dumne-deul nostru, primeşte această rugăciune stăruitoare de la servii tăi, şi ne milueşte pre noi după mulţimea milei tale, şi trimete îndurările tale preste noi şi preste tot poporul tău, carele aşteptă de la tine multă milă.

Încă ne rugăm pentru Prea-sănţitul Arhiepiscopul şi Mitropolitul (**săd Episcopul nostru**), şi pentru toţi fraţii noştri cei întru Christos.

Încă ne rugăm pentru bine credinciosul şi de Christos iubitoriul Regele nostru (**curare**); pentru stăpânirea, biruinţa, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea, lăsarea şi ertarea păcatelor lui ; şi pentru ca Domnul Dumne-deul nostru mai mult să-l ajute şi să-l îndrepteze calea lui întru toate şi să supue sub picioarele lui pre tot vrăjmaşul şi împotrivicul.

Încă ne rugăm pentru fraţii : Preoţii, Ieromonahii, Ierodiaconii şi Monahii, şi pentru toţi cei întru Christos fraţii noştri.

Încă ne rugăm pentru fericiţii şi pururea pomeniţi Ctitori sântului Lăcaşului acestuia, şi pentru toţi cei mai înainte adormiţi părinţi şi fraţii noştri, cari zac aicea şi pretutindenea ortodocşilor.

Încă ne rugăm pentru mila, viaţa, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea şi ertarea păcatelor servilor lui Dumne-deu fraţilor sântului Lăcaşului acestuia.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri şi fac bine în sânta şi întru tot cinstită Biserica acesta, pentru cei ce se ostenesec, şi cântă, şi pentru poporul ce stă înainte şi aşteptă dela tine mare şi multă milă.

Cu glas mare

Că milostiv și iubitoriu de oameni Dumne-deu ești, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, **Corul**: Amin.

Iarăși Diaconul dice Ectenia

Rugați-vă cei chemați Domnului: **Corul**: Dómnne miluește.

Cei credincioși pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-î miluiască pre dînșii.

Să-î învețe pre dînșii cu cuvântul adevărului.

Să le descopere lor Evanghelia dreptăței.

Să-î uniască pre dînșii cu sânta sa catolicéscă și apostolésă Biserică.

Mântuește, miluește, apară, și-î păzește pre dînșii, Dumne-deule, cu darul tău.

Cei chemați capetele vóstre Domnului să le plecați.

Corul: Ție Dómnne.

*Dicând Diaconul acésta Ectenie, Preotul desvelește **Antimis**.*

RUGĂCIUNEA PENTRU CEI CHIEMATI.

Dumne-deule, Dumne-deul nostru, Creatóriule și Făcătoriule a tóte, cea ce voești ca toți să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vie, caută spre servii tăi cei chemați și-î izbăvește pre dînșii de rătăcirea cea veche și de amăgirile protivnicului; chiamă-î pre dînșii la viața cea vecinică, luminează sufletele și trupurile lor; numără-î pre dînșii cu turma ta cea cuvântătóre, care chiamă în ajutor numele tău cel sânt.

Cu glas mare:

Ca și aceștia împreună cu noi să măriască prea cinstitul și de mare cuviință Numele tău, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul**: Amin.

Domnul:

„Aţi sunteţi chemaţi eşiţi.

„Ei chemaţi eşiţi.

„Aţi sunteţi chemaţi eşiţi.

„Ca nimenea din cei chemaţi, câţi suntem credincioşi, iară şi iară, cu pace Domnului să ne rugăm. Corul: Dómnne milueşte.

„Aşa, ca şi în pânza Mică, unde din mijlocul Portului, la
„Aşa, ca şi în pânza Mică, unde din mijlocul Portului, la
„Aşa, ca şi în pânza Mică, unde din mijlocul Portului, la

„A şi aceştia împreună cu noi, Să dăruieşte Domnul:

„Aţi sunteţi chemaţi eşiţi, cei chemaţi eşiţi; câţi sunteţi
cătră luminare eşiţi, rugaţi-vă cei cătră luminare. Corul: Dómnne
milueşte.

„Credincioşilor, pentru fraţii cari cătră sânta luminare se
gătesc şi pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

„A Domnul Dumnezeu nostru să-î sprijiniască pre dînşii
şi să-î împuterniciască, Domnului să ne rugăm.

„Să-î lumineze pre dînşii cu lumina cunoştinţei şi a buneî
credinţe, Domnului să ne rugăm.

„Să-î învredniciască pre dînşii în timp cuviincios de baia re-
naşterei, de ertarea păcatelor şi de îmbrăcămintea nestrică-
ciunei, Domnului să ne rugăm.

„Să-î renască pre ei, prin apă şi prin Duh, Domnului să
ne rugăm.

„Să-î dăruiască lor săvârşirea credinţei, Domnului să ne
rugăm.

„Să-î numere pre dînşii cu sânta sa şi alésa turmă, Dom-
nului să ne rugăm.

„A păra, mântueşte, milueşte şi-î păzeşte pre dînşii, Dum-
neadeule, cu darul tău.

„Cei cătră luminare, capetele vóstre Domnului să le plecaţi.
„Tie Dómnne.

RUGĂCIUNEA PENTRU CEI CE SE GĂTESC CĂTRĂ SANTA LUMINARE.

Arată, Stăpâne, fața ta preste cei ce se găsesc cătră santa luminare și doresc să scuture întinăciunea păcatului; luminează gândul lor, întărește-i pre ei în credință, sprijinește-i în nădejde, desăvârșește-i în dragoste, arată-i membre cinstite ale Christosului tău, care s'a dat pre sine răscumpărare pentru sufletele noastre.

Cu glas mare

„Că tu ești lumina noastră și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. *Corul*: Amin.

Diaconul:

„Câți sunteți cătră luminare eșiți, cei cătră luminare eșiți; câți sunteți chîemați eșiți, ca să nu fie cine-va din cei chîemați; câți suntem credincioși, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm. *Corul*: Dómnne miluește.

Până aicea sunt acelea ce se încep din Miercurea cea de la mijlocul Postului.

INTRE RUGĂCIUNE A CREDINCIOȘILOR

Dumneșul cel mare și lăudat, care prin mórtea cea de viață făcătoare a Christosului tău, din stricăciune întru nestricăciune ne-ai mutat, Tu toate simțirile noastre liberéză-le de omorîrea patimilor, puindu-le lor conducătoriu bun gândul cel din lăuntru; și ochiul să fie ne-împărtășit de orî-ce vedere viclénă, iar aușul ne-strébătut de cuvinte deșarte, și limba să fie curată de vorbe necuviincioșe. Curățește buzele noastre, cu care te lăudăm pre tine, Dómnne; mânilor noastre fă-le să se feriască de fapte rele, și să lucreze numai cele bine plăcute

ție ; întărind toate membrele și gândurile noastre cu darul tău.

Diaconul: Apără, mântuește, miluește. **Corul:** Dómnne miluește. **Diaconul:** Cu înțelepciune.

Precut, cu voce tare :

Că ție se cuvine totă mărirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul:** Amin.

Diaconul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm. **Corul:** Dómnne miluește.

Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a totă lumea, pentru bună starea sântelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Pentru sântă Biserica acésta, pentru cei ce cu credință cu bună cucernicie și cu frica lui Dumnezeu întră într'însa Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoea, Domnului să ne rugăm.

A DOUA RUGĂCINE A CREDINCIOȘILOR:

Stăpâne sante prea Bunule, rugămu-te pre tine cel bogat în milă, milostiv fii noi păcătoșilor și ne fă pre noi vrednici de primirea Unuia-născut Fiului tău și Dumnezeului nostru, Impăratului mărirei; că iată prea curatul lui Trup și de viață făcătoriul Sânge, întru acésta oră întrând, se vor pune înainte pre acésta tainică Masă, înconjurată nevădut de mulțimea oștilor cerești. Dăruște-ne, ca împărtășirea cu ele să ne fie fără de osîndă; pentru ca printr'însele luminându-ne la ochiul gândului nostru, fii ai luminei și ai dălei să ne facem.

Diaconul : Apără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumneđeule, cu darul tău. **Corul** : Dómnne miluește.

Diaconul : Cu înțelepciune.

Preotul cu voce tare :

Dupre darul Christosului tău, cu carele ești bine cuvântat, cu prea sântul, și bunul și de viață făcătoriul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul** : Amin.

Și **Corul cântă** : Acum Puterile Cerești, împreună cu noi nevădut slujesc, că iată intră Impăratul mării; iată jertfa tainică sevêrșită, de dînsele se încunginră. Cu credință și cu dragoste să ne apropiem, ca pătași vieței vecinice să ne facem. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Iar Diaconul intrând pre ușa cea despre miază-noapte în sântul Altariu și luând cadelnița tāmâiază sânta Masă, Proscomidia, pre Preot, și intră de Altarul pre popor. După aceea fiind împreună cu Preotul dic : Acum Puterile Cerești, de 3-ori, 30-ori, 300-ori, 3000-ori, merg și aduc sântele Daruri, dupre cum mai înainte s-a arătat la fila 144; și mergând nu dic nimic. Și după tot pune Preotul dupre obicei pe sântul Antimis, și le acopere numai cu Vernicele mare înimic dicând, că numai cel înimic dică. Acum Diaconul în timpul hotărît ese la locul obiceiuit și dică Ectenia :

Să plinim rugăciunile nóstre celè de séră Domnului. **Corul** : Dómnne miluește.

Pentru cinstitele și mai înainte sântilele Daruri ce sunt puse înainte, Domnului să ne rugăm.

Ca iubitoriul de ómenî Dumneđeul nostru să le primiască pre dînsele în sântul și cel mai pre sus de ceriuri și înțelegetoriul său Jertvelnic, întru miros cu bună mirézmă duhovnicéscă, să ne trimiță noi Dumneđeéscă milă și darul Sântului Duh, să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia,urgia și nevoea, Domnului să ne rugăm.

Iar Preotul se rógă :

Dumneđeul Tăinelor negrăite și nevădute, la care sunt visteriile cele ascunse ale înțelepciunei și ale științei, carele ne-ai descoperit noi servirea acestei liturgii și ne-ai pus pre noi păcătoșii, pentru multă iubirea ta

de ómenî, ca să-ți aducem ție daruri și jertve pentru păcatele noastre proprii și pentru neștiințele poporului; însuși nevădutule Impărate, cea ce faci lucruri mari și neurmărite, gloriose și minunate, cărora nu este număr, caută spre noi nevrednicii servii tăi, carii stăm înaintea sântului tău Altariu, ca înaintea tronului tău de Heruvimi, pre carele odihnește Unul-născut Fiiul tău și Dumnezeuul nostru, prin aceste înfricoșate Taîne, ce sunt puse înaintea; și eliberându-ne pre noi și pre credinciosul tău popor din totă necurăția, sânteste sufletele și trupurile noastre ale tuturor cu sântire neluată; ca într-o conștiință curată, față nerușinată și inimă luminată, împărtășindu-ne cu aceste Dumnezeuști și sântite Daruri, și prin dînsele înviind, să ne unim cu însuși Christosul tău, adevăratul Dumnezeuul nostru, carele a ȳis: „Cel ce mănâncă Trupul meu și bea Sângele meu, într-o mine rămâne și eu într-o el“; ca locuind și trăind într-o noi cuvântul tău, Dómn-e, să ne facem templu al într-o tot sântului și închinatului tău, Duh, fiind eliberați de orî-ce vicleșug diavolesc, carele se lucrăză cu fapta, sau cu cuvântul, sau cu gândul, și să dobândim bunătățile cele făgăduite noi, împreună cu toți Sântii tei, carii din véc bine ți-au plăcut ție.

[Diaconul]

...pără, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumnezeuule, cu darul tău. **Corul:** Dómn-e miluește.

...ara totă desevêrșit, sântă, cu pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

...nger de pace, credincios, îndreptătoriu, păzitoriu sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

...ilă și ertare de păcate și de greșalele noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem.

Înșit creștinesc vieții noastre, fără de patimă, nerușinat, cu pace și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Christos, să cerem.

Unirea credinței și împărtășirea Sântului Duh cerșind, pre noi înșine, și uniți pre alții, și totă viața noastră lui Christos Dumneșu să o dăm **Corul** : Ție Dómnne.

Cu voce tare :

Si ne învrednicește pre noi, Stěpâne, ca cu îndrăznire și fără de osîndă, să cutezăm a te chîema pre tine Dumneșu cel Ceresc, Tată, și a dice :

Corul : Tatăl nostru carele ești în ceriuri.

Preotul, cu voce tare :

Că a ta este împěrația, și puterea, și mărirea, a Tatălui, și a Fiiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul** : Amin

Preotul : Pace tuturor. **Corul** : Și Duhului tău.

Diaconul : Capetele vóstre Domnului să le plecați. **Corul** : Ție Dómnne.

Iar Preotul se rógă :

Dumneșule cel singur bun și îndurat, carele în cele înalte locuești și spre cele de jos privești, caută cu ochiul cel îndurat spre tot poporul tău, păzește-l pre dînsul ; și ne învrednicește pre noi pre toți fără de osîndă a ne împărtăși cu făcătóarele de viață Tai-nele tale, că ție am plecat capetele noastre, aștep-tând mila ta cea bogată.

Cu voce tare :

Cu darul și cu îndurările, și cu iubirea de

ómeni, a Unuia-născut Fiiului tău, cu carele împreună bine-cuvântat ești, cu prea sântul, și bunul, și de viață făcătoriul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul : Amin.**

Protopos se roga :

Pa aminte, Dómnne Iisuse Christóse Dumneđeul nostru, din sânt Lócașul tău și de pre tronul mărirei Impărăției tale, și vino ca să ne sântești pre noi, cela ce sus ședî împreună cu Tatăl și aicea împreună cu noi nevăđut petrecî ; și ne învrednicește, prin mâna ta cea puternică, a ni se da noi prea curat Trupul tău și cinstitul Sânge, și prin noi la tot poporul.

*Protopos se roga : Preotul se închină, precum și Diaconul, și Diaconul stă, când de 3-ori : Dumneđeule, curățește-mé pre mine păcătóșul. Apoi fiind acoperite Dumneđeestile Diaconul se aruncă la pământ, arînd mâna pe de desupt, se atinge de sânta Lîne, și se ridică și se ridică și se ridică : și când Diaconul dice : **Să luăm aminte,** Preotul răspunde cu glas **Cele mai înainte sântite, santele sântilor.** **Corul : Unul sânt.***

*Protopos se roga : Preotul se închină, precum și Diaconul, și Diaconul stă, când de 3-ori : Dumneđeule, curățește-mé pre mine păcătóșul. Apoi fiind acoperite Dumneđeestile Diaconul se aruncă la pământ, arînd mâna pe de desupt, se atinge de sânta Lîne, și se ridică și se ridică și se ridică : și când Diaconul dice : **Să luăm aminte,** Preotul răspunde cu glas **Cele mai înainte sântite, santele sântilor.** **Corul : Unul sânt.***

Aliluia, Aliluia, Aliluia.

*Protopos se roga : Preotul se închină, precum și Diaconul, și Diaconul stă, când de 3-ori : Dumneđeule, curățește-mé pre mine păcătóșul. Apoi fiind acoperite Dumneđeestile Diaconul se aruncă la pământ, arînd mâna pe de desupt, se atinge de sânta Lîne, și se ridică și se ridică și se ridică : și când Diaconul dice : **Să luăm aminte,** Preotul răspunde cu glas **Cele mai înainte sântite, santele sântilor.** **Corul : Unul sânt.***

Mulțămim ție Mântuitoriule, Dumneđeul tuturor, pentru tóte bunătățile carele ne-ai dat noi, și pentru împărtășirea sântului Trup și Sângelui Christosului tău ; și ne rugăm ție, Stěpâne, iubitoriule de ómeni, păzește-ne pre noi sub acopereméntul aripilor tale ; și ne dă noi până la suflarea nós-

tră cea mai de pre urmă, cu vrednicie să ne împărtăşim de Sântele tale, spre luminarea sufletului şi a trupului şi spre moştenirea împărăţiei ceriurilor.

Iar Diaconul, strângând Sântele duple obicei, şi luând sântul Potir de la Preot, dice :

Cu frica lui Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi.

Iar Corul cântă :

Bine voi cuvânta pre Domnul în tot timpul, pururea lauda lui în gura mea : Pânea cea cerască şi Paharul vieţii. Gustaţi şi vedeţi, că bun este Domnul. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

După acesta Preotul dice :

Mântueşte, Dumnezeule, poporul tău şi bine-cuvinteză moştenirea ta.

Şi după ce tămâiază Sântele, de Cadelnica, şi cum sântul Disc pre capul Diaconului ; iar Diaconul luându-l cu cucernicie, şi căutând atară către Uşi, nimic dicând, se duce la Proscomidia şi-l pune acolo. Iar Preotul înclinându-se şi luând sântul Pahar, se îndreacă către Uşi, şi cântând pre popor dice în rîm : Bine-cuvîntat este Dumnezeul nostru ; cu con-glos-mure : Tot-déuna, acum şi pururea şi în vecii vecilor, Corul : Amin.

Şi așa duce Sântele la Proscomidia. Iar Corul cântă :

Nă se umple gurile nostre de lauda ta, Dómnne, ca să laudăm mărirea ta, că ne-ai învrednicit pre noi a ne împărtăşi cu sântele, dumnezeestile, nemuritoarele, prea curatele şi de viaţă făcătoarele, înfricoşatele tale Taîne ; păzeşte-ne pre noi întru sântenia ta, tótă ziua să ne învăţăm dreptatea ta. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

Apoi Diaconul esind dinaintea Uşilor Impărăteşti dice :

Prepti primind dumnezeestile, sântele şi prea curatele, nemuritoarele, cereştile şi de viaţă făcătoarele, înfricoşatele ale lui Christos Taîne, cu vrednicie să mulţămim Domnului. Corul : Dómnne milueşte.

În păra, mântuește, miluește și ne păzește pre noi, Dumne-deule, cu darul tău.

Să ara totă desevêșit, sântă, cu pace, și fără de păcate cer-sind, pre noi înșine, și unul pre altul, și totă viața noastră lui Christos Dumne-deu să o dăm. **Corul :** Ție Dómnne.

Ecclésiaste :

Uă tu ești sântirea noastră, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Psalmul : Cu pace să eșim. **Corul :** Intru numele Domnului.

Psalmul : Domnului să ne rugăm. **Corul :** Dómnne miluește.

Apoc. 1, 2 : Căci, c-este rugămintea Anacronia?

tăpâne A-tot-țiitoriule, cela ce înînțelepciune ai creat totă făptura ; cela ce pentru nes-pusa ta îngrijire și multa bunătate, ne-ai adus pre noi în aceste prea cinstite ȕi-le, spre curățirea sufletelor și a trupuri-lor, spre înfrînarea poftelor, spre nădejdea învi-erei ; carele prin patru-ȕeci de ȕile, ai dat în mâna plăcutului tău Moisi tablele cele scrise cu dumneȕeești litere ; dă-ne și noi, Bunule, să luptăm lupta cea bună, să sêvêșim calea postului, să păzim credința nedespărțită, să sfărîmăm cape-tele nevêȕuților balauri, să ne arătăm biruitori păcatului, și fără de osîndă să ajungem a ne în-china și santei învieri. Că s'a bine-cuvântat și s'a mărit prea cinstitul și de mare cuviință nu-mele tău, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul :** Amin.

Ție Numele Domnului bine-envântat de acum și până în véc. **De trei ori.** Mărire, și acum : **Și Psalmul 30 :** Bine voiŭ cuvênta pre Domnul.

Sfârșitul Dumnezeului Tatălui cel mai înainte sântite.

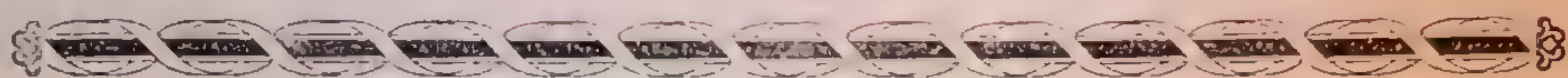
Acum slobodește,
 Sânte Dumneđeule; Tatăl nostru,
 Mărire, Și acum, Pentru rugăciunile tuturor Sântilor,
 Dómnue, Domnului să ne rugăm.
 Dómnue miluește.

ómnue, cea ce ai plinit tóte cu cuvântul
 tǎu și ai poruncit pământului să scóță
 multe feliuri e roduri, spre folosirea și
 hrana nóastră; carele pre cei trei tineri și
 pre Daniil, în Babilon, fiind hrăniți cu semin-
 te, i-ai arătat mai frumoși de cât cei ce erau hrăniți
 în desfătări; însuți, întru tot bunule Impérate, și a-
 ceste semințe cu feliuritele roduri le bine-cuvin-
 téză, și sânteste pre cei ce vor gusta dintr'însele,
 căci acestea spre mărirea ta și spre cinstea și
 amintirea sântului (*impérate*), s'aũ pus înaintea ta
 de servii tǎi, și spre aducerea aminte de cei cari
 s'aũ sǎvârșit întru buna credință. Dăruește, Bunule,
 celora ce aũ înfrumusețat acestea și serbǎză amin-
 tirea, tóte cererile spre mântuire și desfătarea bu-
 nătăților tale celor vecinice; pentru rugăciunile prea
 curatei Stǎpânei nóstre de Dumneđeũ Născétorei,
 și pururea Feciórei Mariei, și ale sântului (*curate*),
 a căruia amintire serbăm, și cu ale tuturor Sânti-
 lor tǎi. Că tu ești cea ce bine-cuvintezi și sântesti
 tóte, Christóse Dumneđeul nostru, și ție mărire înăl-
 țăm, împreună și Părintelui tǎu celui fără de înce-

put, și prea sântului, și bunului, și de viață făcătorului tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Corul : Amin.

Și de este la Vecernie, Diaconul : Cu înțelepciune. Corul : Bine cuvinteză. Preotul : Cea ce este bine-cuvântat. Și cântă laude ale Apolisului. Iar de este la Liturgie, Corul cântă Fie numele Domnului, de 3-ori. Și Psalmul 33 :

Bine voi cuvânta pre Domnul în totă vremea, pururea laudă-l în gura mea. Și așa împărțind anatora, face obșteșul Apolis al Liturgiei, și es afară.

RUGĂCIUNE

LA BINE-CUVENTAREA SALCIILOR ÎN DUMINECA FLORILOR.

Diaconul dice: Domnului să ne rugăm. Corul : Dă-mne miluește.

Preotul cetește rugăciunea acésta :

Dă-mne Dumneșeul nostru, cea ce ședă pre Heruvimi, carele ai ridicat puterea ta și ai trimis pre Unul-născut Fiul tău, Domnul nostru Iisus Christos, ca să mântuiască lumea prin Cruce, prin îngropare și prin învierea sa ; la a căruia venire în Ierusalim spre patima cea de bună voie, poporul cel ce ședea într-o întuneric și în umbra morții, luând semnele biruinței, adică ramuri de copaci și stâlpi de finici, mai înainte au vestit învierea ; însuși Stăpâne, și pre noi, carii, duple exemplul aceloră, în preșuia acésta a Sărbătorei ținem în mâni stâlpi și ramuri de copaci, și carii ca și poporele acelea și pruncii strigăm ție : Osanna, păzește-ne ca cu imnuri, laude și cântări duhovnicești, să ne învrednicim de făcătoarea de viață înviere de a treia-zi, în Iisus Christos Domnul nostru, cu

carele bine-cuvântat ești, cu prea sântul, și bunul, și de viață făcătorul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul**: Amin.

RUGĂCIUNE

LA BINE-CUVÂNTAREA MANCĂRILOR DE CARNE ÎN SANTA ȘI MAREA DUMINICĂ A PAȘTILOR.

Priestul: Bine-cuvântat este Dumnezeu nostru. **Corul cântă**: Christos a înviat, de 3 ori, **Diaconul**: Domnului să ne rugăm. **Corul**: Dómnne miluește.

Priestul citește rugăciunea aceasta:

„Iaută, Dómnne Iisusc Christóse, spre aceste mâncări de carne și le sântește pre ele, precum ai sântit berbecele, ce ți l-a adus credinciosul Avraam, mielul ce ți-a adus Avel în jertfă, și vițelul cel gras, pre care ai poruncit a-l junghia pentru Fiiul tău cel rătăcit și iarăși întors cătră tine. Pentru ca precum acela s'a învrednicit a se bucura de harul tău, așa și noi să ne bucurăm de aceste sântite și bine-cuvântate de tine mâncări, ce sînt spre hrana noastră a tuturor. Căci tu ești hrana cea adevărată și dăruitoriul bunătăților, și ție mărire înălțăm, împreună și Părintelui tău celui fără de început, și prea sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **Corul**: Amin.

RUGĂCIUNEA LA BINE-CUVÎNTAREA BRÂNZEI ȘI A OUELOR

Diaconul: Domnului să ne rugăm. Corul: Dómnne miluește.

Preotul citește rugăciunea aceluia :

Stăpâne Dómnne Dumneđeul nostru, Creato-
riule și făcătoriule a tóte, bine-cuvintéză
brânza acésta și (ouěle,) și pre noi ne pă-
zește întru bunătatea ta; ca gustând din
ele să ne umplem de darurile tale cele bo-
gate și de nespusa ta bunătate. Că a ta este stă-
pânirea, și a ta este împărăția, și puterea, și mă-
rirea, a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh,
acum și pururea și în vecii vecilor. Corul: Amin.

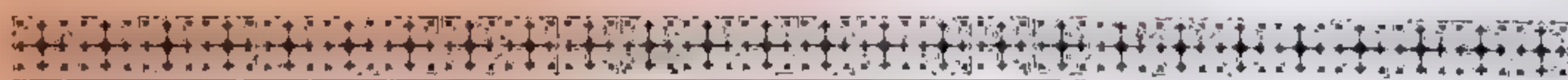
RUGĂCIUNEA LA GUSTAREA STRUGURILOR ÎN ZIUA DE 6 AUGUST.

Bine-cuvintéză, Dómnne, acéstă ródă nouă a vi-
ței, carea prin temperarea aerului, prin pi-
cături de plóe și prin liniștea timpurilor, ai
bine-voit să ajungă la acéstă stare de có-
cere; pentru ca să fie spre veselie noi gus-
tând din însași ródă viței, și aducându-o ca dar
spre curățirea păcatelor, prin sântitul Trup al
Christosului tău; cu carele împreună bine-cuvântat
ești, cu prea sântul, și bunul, și de viață făcăto-
riul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.
Corul: Amin.

RUGĂCIUNEA LA ADUCEREA PARCĂI DE POAME

Stăpâne Dómnne Dumneđeul nostru, cela ce ai poruncit fie-căruia a aduce ție pre ale tale dintru ale tale, duple vouința sa, și care resplătești acestora cu bunătățile tale cele vecinice; cela ce cu bună plăcere ai primit aducerea vėduvei, cea duple putere, primește și cele ce acum s'a adus de servul tėu (*cytare*), și-l învrednicește a se păstra acestea în vistieriile tale cele vecinice, dăruind lui folosirea cu abundență de bunătățile tale din acéstă lume, împreună cu tóte cele ce-î sunt de folos. Că bine-cuvēntat este numele tėu și prea-mărită împērăția ta, a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. *Corul*: Amin.

RANDUEALA

PARASTASULUI

Adeca a Colivet ce se face în amintirea celor adormiți. La Liturgie, după rugăciunea Anvonului, se ție: Sânte Dumneđeule. Prea Sântă Treime. Și după Tatăl nostru. *Preotul*: Ectenis: Că a ta este împērăția; și imediat *Troparele*: Cu duhurile dreptilor. și apoi *Ectenia*: Miluește-ne pre n ă Dumneđeule; și cele-lalte. După acestea, rugăciunea: Dumneđeul duhurilor. *Ectenis*: Că tu ești învierea. Acestea tótele le canta la Liturgia Sântului Ión Chrisostom. În urmă *Corul*: Fie numele Domnului; și cele-lalte. Și Apolisul Liturgiei.

RANDUEALA

PARASTASULUI ÎNTRU AMINTIREA CELOR ADORMIȚI.

Sara după apolisul Vesperinei, mai înainte de După-Cimireu
măia, făcând Preotul început, se dice: Sânta Dumneđeule. Prea
Sântă Treime. Și după Tatăl nostru : Preotul, Ectonis, Corul :
Troparele : Cu Duhurile dreptilor. Ectenia : Miluește-ne pre
noi Dumneđeule ; și cele-lalte. Și Rugaciunea : Dumneđeul
duhurilor. Ectonis : Că tu ești învierea. Corul : Amin. Ceea
ce ești măi cinstită. Dómnne miluește, de 3-ori. Bine-cuvintéză.
Și Apolisul.

Cade-se a ști, că în zilele săptămânei, după apolisul Vesperinei și a Ortrinei, facem Litia așa : Luând Preotul Cindol-
nița ese în a 3-a parte a Bisericei (Pridvor), mergând înaintea
lui cu stesnie ; iar noi urmăm, cântând Stihira sântului, a ce-
ruia este Iramul, mergând în pridvorul Bisericei ; și după sti-
hiră, Preotul puind Epitrahilul pre sine dice :

Bine-cuvântat este Dumneđeul nostru. Iar noi. Amin.
Sânta Dumneđeule. Și după Tatăl nostru, Ectonis : Că a ta
este împărăția. Și Troparele acestea, glas 4 :

Cu Duhurile dreptilor celor ce s'aũ sėvėrșit, odihnește su-
fletele servilor tăi, Mântuitoriule, păzindu-le pentru viața feri-
cită carea este la tine, Iubitoriule de ómenī.

Întru odihna ta, Dómnne, unde toți sântiī tăi se odihnesc,
odihnește și sufletele servilor tăi, că numai tu însuși ești iu-
bitoriū de ómenī. Mărire :

Tu ești Dumneđeū, carele te-ai pogorīt în iad și ai des-
legat legăturile celor ferecați ; însuși și sufletele servilor tăi
odihnește-le. Și acum :

Una Curată și prea nevinovată Fecióră, ceea ce ai născut
pre Dumneđeū fără de sēmīnță, rógă-l să se mântuiască su-
fletele servilor tăi.

După acésta Preotul dice Ectenia :

Miluește-ne pre noi, Dumneđeule ; și cele-lalte. Și rugaciunea :
Dumneđeul duhurilor. Veđi pag. 80.

RUGACIUNE

DE ÎNTREREA LA MOŢI, CE SE CETEŞTE DE ARHIE-
REU, ÎAR ÎN LIPSĂ ŞI DE PREOT.

Domnului să ne rugăm.

W Dómnne Dumneđeul nostru, cela ce cu înţelepciunea ta cea negrăită ai făcut pre om din ţărîna şi l-ai format cu podóbă şi frumuseţe, şi l-ai înfrumuseţat ca pre un preţios şi ceresc dar, spre lauda şi buna cuviinţă a mărireii şi împărăţiei tale, că l-ai produs duple chipul şi asemănarea ta; dar călcând el porunca învăţătoreii tale şi fiind împărtăşit chipului şi nepăzindu-l, pentru acésta, ca răutatea să nu se facă nemuritoare, cu iubirea de ómenii ai poruncit, ca un Dumneđeş al părinţilor noştri, ca împreunarea şi amestecătura acésta şi acéstă legătură negrăită, prin voinţa ta cea dumneđească să se taie şi să se desfacă. În cât sufletul să mērgă acolo de unde şi fiinţa şi-a luat, până la obşteşca înviere, iar trupul să se desfacă în acele din care este şi alcătuit. Pentru aceea ne rugăm ție, Părintelui celui fără început, şi unuia născut Fiului tău şi prea Sântului, de o fiinţă şi viu-făcătoriu-lui tău Duh, să nu laşi făptura ta acésta a fi înghiţită de periciune, ci trupul să se desfacă din cele ce s'a alcătuit, iar sufletul să se aşede în céta Dreptilor. Aşa, Dómnne Dumneđeul nostru, să învingă mila ta cea nemăsurată şi iubirea de ómenii cea neasemănată; şi orî de a cădut servul tău acesta sub blăstemul tatălui său, orî a mamei sale, sau sub blăstemul său, orî a amărît pre vre-unul din preoţi şi a luat de la dînsul legătură nedeslegată, orî a cădut sub grea afurisa-

nie Arhieréscă, și prin neîngrijire și lene n'a dobândit ertăciune, iartă pre acesta, prin mine păcătosul și nevrednicul servul tău. Și trupul lui să se desfacă din cele ce s'a alcătuit, iar sufletul lui să se așeze în corturile Sântilor. Așa, Dómnne Dumne-deul nostru, cea ce ai dat acéstă putere corifeului tău Petru și celor-łaltți sânti Ucenici și Apostoli ai tăi, ca să dea ertare de păcate, și ai ȑis: câte vor lega și deslega, să fie legate și deslegate, și printr'înșii, și noi nevrednicilor cu iubire de ómenii ne-ai dăruit acéstă putere; deslégă pre adormitul servul tău (**cutare**) de păcatul sufletesc și trupesc, și să fie ertat și în vécul de acum și în cel viitorii, cu rugăciunile prea curatei și pururea Feciórei Mumei tale, și cu ale tuturor Sântilor tăi, Amin.

ALTA RUGĂCIUNE

Domnului să ne rugăm.

Stépâne mult milostive, Dómnne Iisuse Christóse Dumne-deul nostru, cea ce pe corifeul tău Petru ai zidit biserica, și i-ai dat lui cheile împărăției ceriurilor, și, după sânta ta înviere din morți cea de a treia-ȑi, prin harul tău ai bine-voit a se da lui și celor-łaltți Apostoli tótă puterea de a lega și deslega păcatele ómenilor, ca să fie legate și în cerii câte de dînșii pre pământ s'aũ legat, și deslegate de asemenea în cerii câte de dînșii pre pământ s'aũ deslegat; cea ce ne-ai învrednicit pre noi, neînsemnații și nevrednicii servii tăi, prin iubirea ta de ómenii cea nespusă, a fi următori tot aceluiași prea sânt dar și har, în cât și noi așa să legăm și să deslegăm cele ce se întemplă în poporul tău; în-

suți, prea bune Impărate, prin mine, umilitul și nevrednicul servitoriul tău, iartă pre servul tău (cufare) de ori-ce în viața acésta a greșit ca un om; și lasă lui câte a păcătuit, cu cuvântul său cu fapta, sau cu gândul, deslegându-i și legătura ce ar fi în ori-ce chip pusă asupra lui, cu care însuși el din neluare-aminte sau din altă pricină s'a legat pre sine, ori de la Arhiereu, sau dela alt-cine-va, prin pisma și conlucrarea diavolului a suferit o alunecare ca acésta; bine-voește, ca un singur bun și mult îndurat, ca sufletul lui să se așeze cu Sântii, ce din véc au plăcut ție, iar trupul să se dea firei cei de tine zidite. Că bine-cuvântat și prea mărit ești în veci, Amin.

Că tu ești învierea. *Veđi pag. 81.*

Mărire ție Christóse Dumneđeule, nădejdea noastră, mărire ție. *Sine:* Mărire, și acum. Dómne miluește, *de 3-ori.* Bine-cuvintéază

Preotul Apolis :

Cela ce a înviat din morți, Christos adevăratul Dumneđeul nostru, prin rugăciunile prea curatei Maiceî sale, ale sântilor, măriților și întru tot lăudaților Apostoli, ale prea cuvioșilor și de Dumneđeu purtătorilor Părinților noștri, și a sântului și Dreptului Lazăr celui a patra și înviat, și ale tuturor Sântilor, sufletele servilor sěi celor mutați de la noi, în corturile dreptilor să le așeze, în sînurile lui Avraam să le odihniască, și cu Dreptii să le numere, și pre noi să ne miluiască, ca un bun și de ómenî iubitoriu. *Corul:* Amin.

și după apolis, toți trați ție cu glas :

V ecńnica vóstră pomenire vrednicilor de fericire, și pururea pomeniți, părinți și frați ai noștri, *de 3-ori.*

Apoi ție puțin mai lin :

D umneđeu să-ı fericiască și să-ı odihniască pre dńșii. și pre noi să ne miluiască, ca un bun și de ómenî iubitoriu.

Invățătură cum se cade a face Apolis la Sărbătorile Domnești, a Maicei lui Dumnedeu, și preste tot anul.

Cade-se a ști, o Preote, că când vei dice Apolisul dilei, sau a Sărbătorilor Născătoare de Dumnedeu, să nu dice întinutul: Christos adevăratul Dumnedeul nostru, pentru rugăciunile prea curatei Maicei sale; a cinstitei maritei Nașterei ei; sau a Adormirei ei; sau a Intrărei, sau alte sărbătorile ei, sau al Nașterei Sântului Ioan Botezătorul, sau al Taierei sântului Cap; sau la alte amintiri, sau mutări a sânilor, sau la aflarea și aducerea moștelor lor; ci, de este sărbătorele Născătoare de Dumnedeu, a Nașterei ei, sau a Adormirei, și altelene așa cum :

Christos adevăratul Dumnedeul nostru, pentru rugăciunile prea Curatei Maicei sale și ale tuturor Sânilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și de ómenii iubitori. Iar la sânt :

Christos adevăratul Dumnedeul nostru, pentru rugăciunile prea Curatei Maicei sale, cu ale Sântului Apostol, (sau Ac-hiereu, sau Mucenie cutare); și ale tuturor Sânilor. Și cele-lalte.

De órg-ce nu Nașterea Născătoare de Dumnedeu, nici Intrarea, sau Adormirea ei, o invocăm spre rugăciune către Dumnedeu, ci pre însuși prea sânta Născătoare de Dumnedeu, îngrijdorea, nici amintirea, sau mutarea Sânilor aducem rugăciune către Dumnedeu, ci pre însuși ei.

APOLIS SERBĂTORILOR DOMNEȘTI.

Care se dice la Vesperină, la Ortrină și la Liturgie, duple rânduiala acésta : Adică la Nașterea lui Iisus Christos :

Cela ce în peșteră s'a născut și în esle s'a culcat, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnedeul nostru, pentru rugăciunile prea Curatei Maicei sale și ale tuturor Sânilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitori de ómenii.

La Tăierea-împrejur :

Cela ce în a opta zi a primit a fi tăiat împrejur, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru ; și cele-lalte, precum s'a arătat mai sus.

La Dumnezeésca Arătare :

Cela ce a primit a fi botezat în Iordan de cătră Ioan, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

La Întâmpinarea Domnului :

Cela ce a primit a fi ținut în brațele dreptului Simeon pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

La Duminica Florilor :

Cela ce a primit a șede pe mânz de asin, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

La Duminica Florilor sara :

Vîind Domnul spre patima cea de bună voie, pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

În Joia cea mare :

Cela ce pentru prea marea bunătate, a arătat umilința ca cea mai bună cale, și carele, când a spălat picioarele Ucenicilor, până la cruce și îngropare s'a umilit pentru noi, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

La Apolisul sântelor Patimi :

Cela ce scuipări, și bătăi, și loviră, și cruce, și mörte a răbdad, pentru mântuirea lumii, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

În sânta și marea Vineri :

Cela ce pentru noi ómenii și pentru a noastră mântuire, cu trupul a primit patimile cele înfricoșate, și crucea cea de viață făcătoare, și îngroparea cea de voie, Christos adevăratul Dumnezeuul nostru.

În Duminica Paștilor, și în totă Săptămâna cea Luminată :

Christos a înviat din morți, cu mörtea pre mörte călcând și celor din mormênturi viață dăruindu-le ; Christos adevăratul Dumnezeuul nostru, pentru rugăciunile prea Curatei Maicei

sale și ale tuturor Sântilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și de ómenī iubitoriū.

La Duminica Tomei:

Cela ce prin ușile încuiate, a intrat la sântiī sēi Ucenici și Apostoli, și pre Toma l-a încredințat pentru mântuirea noastră, Christos adevăratul Dumneḑeul nostru.

La Înălțarea Domnului:

Cela ce întru mărire s'a înălțat de la noi la ceriuri, și a ședut de a drépta lui Dumneḑeū și Tatáluī, Christos adevăratul Dumneḑeul nostru.

La Duminica Cincī-decīmei:

Cela ce în chip de limbī de foc a trimes din ceriū pre Duhul cel prea sânt, preste sântiī sēi Ucenici și Apostoli, Christos adevăratul Dumneḑeul nostru.

Intru aceiași Duminică la Vesperină:

Cela ce din Părintescul și Dumneḑeescul sîn s'a deșertat pre sineși, și din ceriū pre pământ s'a pogorît, și a primit tótă firea noastră și a îndumneḑeit-o; iar după acestea iarăși s'a suit la ceriuri, și a ședut de a drépta lui Dumneḑeū și Tatáluī; și pre Dumneḑeescul, și sântul, și cel de o ființă, și de o putere, și de o mărire, și împreună de a pururea fitoriul Duh, l-a trimis preste sântiī sēi Ucenici și Apostoli, și prin acésta i-a luminat pre ei, iar printr'inșiī pre tótă lumea; Christos adevăratul Dumneḑeul nostru, prin rugăciunile prea Curatei, și cu totul fără prihană santei Maicei sale, ale sântilor măriților, și întru tot lăudaților, de Dumneḑeū predicatorilor, și purtătorilor de Duh Apostoli, și ale tuturor Sântilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitoriū de ómenī.

La Schimbarea la față:

Cela ce în muntele Tavorului s'a schimbat la față întru mărire, înaintea sântilor sēi Ucenici și Apostoli, Christos adevăratul Dumneḑeul nostru.

APOLISUL DILLOL DE PRESTE TOATA SEPTAMANA, DUPRE OBI- CIUL SANTEI BISERICI A RESARITULUI.

Sambata sara :

Christos adevăratul Dumneđeul nostru, prin rugăciunile prea Curatei Maiceī sale, ale sântilor măriřilor și întru tot lăudařilor Apostoli, (și a sântului a caruia este Hramul, și a sântului a caruia este dina), ale sântilor și dreptilor Dumneđeștilor părinți Ioachim și Ana, și ale tuturor Sântilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitoriū de ómenī.

Duminică la Ortrina :

Cela ce a înviat din morți, Christos adevăratul Dumneđeul nostru, prin rugăciunile prea Curatei Maiceī sale, ale Sântilor măriřilor și întru tot lăudařilor Apostoli.

Și altele precum s'a arătat mai sus, la sânta Liturgie, apol-
isul este același ca și la Ortrina, amintind și pre sântul a ca-
rui s' face Liturgia, a lui Ioan Chrisostom sau a marelui
Vasilie.

Duminica sara, și Lună la Ortrina :

Christos adevăratul Dumneđeul nostru, prin rugăciu-
nile prea Curatei Maiceī sale, cu ajutoriul cinstitelor cereștilor
netrupeștilor Puteri (a sântului a căruia este Hramul, și a
sântului dilei), a sântilor, dreptilor și Dumneđeștilor, părinți-
lor Ioachim și Ana, și ale tuturor Sântilor, să ne miluiască și să
ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitoriū de ómenī.

Lună sara, și Marți la Ortrina :

Christos adevăratul Dumneđeul nostru, prin rugăciunile
prea Curatei Maiceī sale, a cinstitului. măritului Proroc îna-
inte Mergătorului și Botezătorului Ión.

Marți sara, și Miercuri la Ortrina :

Christos adevăratul Dumneđeul nostru, pentru rugăciu-
nile prea Curatei Maiceī sale, cu puterea cinstitei și de viață
făcătoarei Crucī.

Miercuri sara, și Joi la Ortrina :

Christos adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile prea Curatei Maicei sale, ale sântilor măriților și întru tot lăudaților Apostoli, ale celui întru sânti părintelui nostru Nicolae Arhiepiscopul din Mira Lichiei făcătoriul de minuni; și cele-lalte.

Joi sara, și Vineri la Ortrina, Apolisul cel de Miercuri dimineța.

Vineri sara și Sâmbătă la Ortrina :

Christos adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile prea Curatei Maicei sale, ale sântilor măriți și întru tot lăudaților Apostoli, ale sântilor, măriților și bunilor biruitori Mucenici, ale prea cuvioșilor și de Dumnezeu purtătorilor părinților noștri, (și a sântului a cărnă este Hramul, și a sântului țilei), ale sântilor dreptilor, Dumnețeștilor părinți Ioachim și Ana, și ale tuturor Sântilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitor de oameni.

Iar în totă Săptămâna la sânta Liturgie se face Apolisul, precum s'a arătat mai sus la Vesperina și la Ortrina, după țile; numai se adaugă și numele Sântului, a cărnă este Liturgia, așa : Acelui întru sânti Părintelui nostru Ioan Christosom Arhiepiscopul constantinoplei, (sau a marelui Vasilie; sau a lui Irgorio Dialogul). Iar după Cinarea Mică, la Mezo noptica, și la ore, se face Apolisul cel mic, în totă Săptămâna așa :

Christos adevăratul Dumnezeu nostru, prin rugăciunile prea Curatei Maicei sale, ale prea cuvioșilor și de Dumnezeu purtătorilor Părinților noștri, și ale tuturor Sântilor, să ne miluiască și să ne mântuiască pre noi, ca un bun și iubitor de oameni.

Numai Duminica la Mezo-noptică, și la ore, se adaugă la începutul Apolisului : Cel ce a înviat din morți. Vineri-sara și Sâmbătă la Ortrina, precum și la Liturgie, nu se cade a țice la Apolis : Cu puterea Cinstitei și de viață făcătoare Crucii; de vreme ce în acea ți serviciul Crucii nici de cum nu este; căci în care ți se face amintirea și serviciul cinstitei Crucii, atunci este și post, precum Miercurea și Vinerea, și la Înălțarea cinstitei Crucii. Asemenea și Duminică la Apolis, de Cruce nu se amintește, fiind-că nu este ți de post. Așa este rânducla și obiceiul santei Biserici a Răzritului, la toate Patriarhiile, în santele Monastiri și pre-tutindenea. Cade-se a și de acēsta, ca unde este Hramul Mântuitorului Christos, Nașterea sa, Dumnezeuasca Arătare sa, Înălțarea, și cele-lalte, la Apolisul de peste săptămâna, nu se țice nici odinioara Apolisul serbatorei, ci numai în țiuă serbatorei și până la sfērșitul ei se țice. Iar în tot anul numai : Christos adevăratul Dumnezeu nostru; și altele după ți.

ECFONISELE ÎN DUMINICA CEA LUMINATĂ A PAȘTILOR,

după fie-care. Oda a Canonului.

După Oda 1 :

Că a ta este stăpânirea, și a ta este împărăția, și puterea, și mărirea, a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda 3 :

Că tu ești Dumnezeu nostru, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda 4 :

Că bun și iubitoriu de oameni Dumnezeu ești, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda 5 :

Că s'a sântit și s'a prea-mărit prea cinstit și de mare cuviință Numele tău, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda 6 :

Că tu ești Imperatul păcei și Mântuitorul sufletelor noastre, și ție mărire înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda 7 :

Fie stăpânirea împărăției tale bine-cuvântată și prea-mărită, a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda 8 :

Că s'a bine-cuvântat și s'a prea-mărit prea cinstit și de mare cuviință Numele tău, al Tatălui, și al Fiului, și al Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

După Oda a 9 :

Că pre tine te laudă toate Puterile Cerești, și ție mărire

înălțăm, Tatălui, și Fiului, și Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

STIHURILE CE SE CANTĂ LA SERBĂTORI,

Când se face intrarea mică, după : Înțelepciune dreptă.

La Nașterea Domnului :

Din pânțecce mai 'nainte de Lucéfér te-am născut, juratu-s'a Domnul și nu-î va părea rău.

La Botezul Domnului :

Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, Dumneșeu este Domnul.

La Întâmpinarea Domnului :

Cunoscut-a Domnul mântuirea sa, înaintea neamurilor a descoperit dreptatea sa.

La Buna-vestire :

Bine-vestiți din ȕi în ȕi mântuirea Dumneșeului nostru.

La Duminica (Stâlpărilor) Florilor.

Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului.

In sânta și marea Duminică a Paștilor :

În Biserici bine-cuvântați pre Dumneșeu.

La sânta Înălțare :

Suitu-s'a Dumneșeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbiță.

In Duminica Cincî-ȕecimei (mare) :

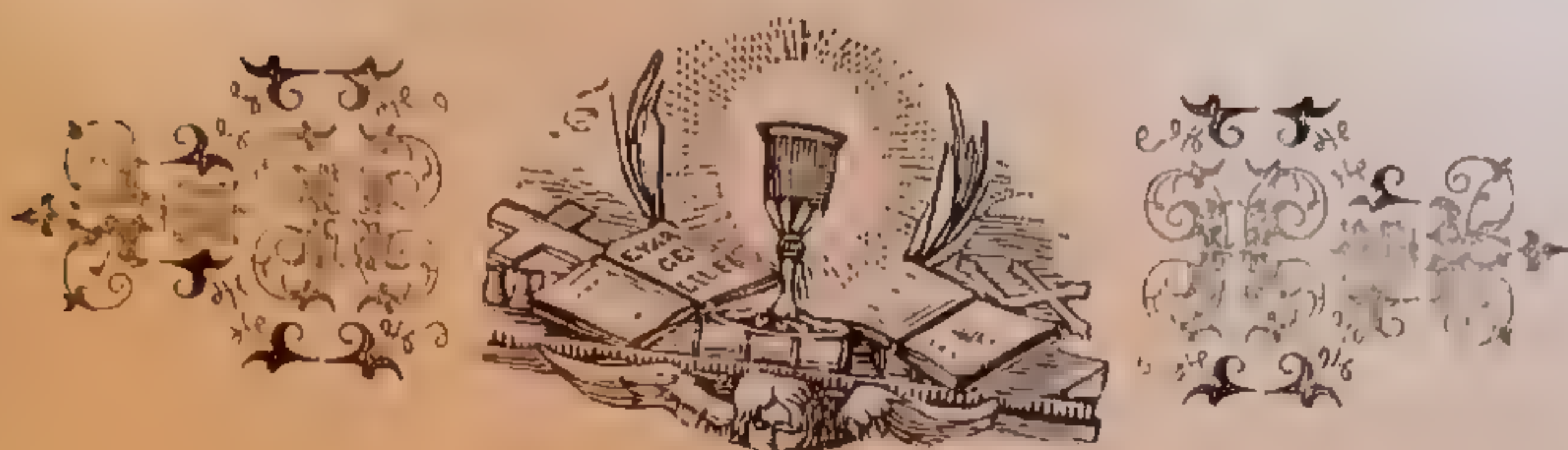
Înalță-te, Dómine, întru puterea ta, cânta-vom și vom lăuda puterile tale.

La sânta Schimbare la față :

Taborul și Irmonul întru numele tău se vor bucura.

La Înălțarea cinstităi Crucii :

Inalțați pre Domnul Dumneșeu nostru, și vă închinați aș-ternutului piciórelor lui.

RANDUEALA SANTEI COMUNICARI

Dupa ce facem incepere : Impérate ceresc. Sante Dumne-
deule. Prea Santa Treime. Tatăl nostru. Dómnice miluește
de 12 ori. Veniți să ne închinăm de 3-ori. Apoi Psalmul 50.
și îndatăși :

Canonul, glas al 2-lea. Oda 1-ia, Trmos :

Veniți popóre să cântăm....

Stih : Inimă curată plásmuește în mine, Dumnedeule, și duh
drept înoește întru cele din láuntru ale mele.

Stih : Dáruie de viață vecinică să-mi fie mie sânt Trupul tău,
Dómnice îndurate, și scump Sângele tău și vindecare du-
rerilor celor de multe feliuri.

Stih : Dáruie lepada pre mine de la fața ta, și Duhul tău
cel Sânt nu-l lua de la mine.

Invrednicește-mă, Stépâne, pre mine nefericitul, să mă-
nânc Trupul tău cel curat și să bea Sângele tău cel scump,
cu credință și cu dragoste.

Mărire :

Fiiind întinat cu lucruri necuviincioase, eu mișelul nu sunt
vrednic a mă împărtăși cu prea curatul tău Trup și dumnedeescul
Sânge, Christóse, de care mă fă vrednic.

Și acum, a Născetőrei de Dumnedeu :

Dumnedească Mirésă bine-cuvântată, ceca ce ești țarină
bună, care ai crescut spicul cel nearat și de mântuire lumei,
învrednicește-mă mâncând acesta, să mă mântuesc.

Oda a III. Irmos: Pe piatra credinței întărindu-mă.....

Dă-mi, Christóse, picături de lacrimi, care curătesc întinăciunea inimei mele, ca fiind curățit în conștiință, cu credință și cu frică să vii, Stăpâne, spre împărtășirea darurilor tale.

Spre ertarea păcatelor să-mi fie mie prea curat Trupul tău și dumnezeescul Sânge și spre comunicare cu Duhul Sânt și spre viață de veci, iubitoriule de oameni, și spre depărtarea supărărilor și a patimilor.

Mărire:

Dózne, învrednicește-mă să mă împărtășesc fără de oșindă cu Trupul tău și cu scumpul tău Sânge, și să măresc bunătatea ta.

Și acum, a Născătoare de Dumnezeu:

Ceea ce ești masă, prea Curată, a pâinei cei de viață, care s'a pogorît de sus pentru milă și a dăruit lumii viață nouă, învrednicește-mă acum și pre mine nevrednicul, a gusta cu frică din acesta și să viez.

Catismala, glas al 8-lea:

Foc și luminează să-mi fie mie primirea prea curatelor și făcătoarelor de viață Tăinilor tale, Mântuitoriule, ardând neghina păcatelor și luminându-mă preste tot, spre cuvântarea de Dumnezeu cea adevărată; că nu voi da cele sante înșelăciunii dușmanului, nici voi da ție sêrutarea amăgitoare, ci ca curva cădând înaintea ta, și ca tâlhariul mărturisindu-mă, strig către tine: Pomeneste-mă, Dózne, când vei veni întru împărăția ta.

Oda a IV. Irmos: Venit-ai din Fecioră.....

Intrupându-te, Mult-îndurate, voit-ai a te da spre junghiere ca un miel, pentru păcatele omenești; de aceea mă rog ție, curățește și păcatele mele.

Vindecă ranele sufletului meu, Dózne, și întreg mă sânteste și mă învrednicește, Stăpâne, ca să fiu părtășiu dumnezeestei Cinei tale, eu mișelul.

Mărire:

Să stăm toți cu frică și cu cutremur, ținând ochii inimei în sus și strigând către Mântuitoriul: Întărește-ne și ne înțelepțește, milostive Dózne, în frica ta.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu.

Fă și mie îndurat pre Cel din pântecel tău, Stăpână, și mă păzește pre mine servul tău neîntinat și neprihănit, ca primind în sine-mi mărgăritariul cel înțelegetoriu, să mă sântesc.

Oda a V-a. Irmos: Dătătoriule de lumină.....

Precum ai dis mai înainte, Christóse, fie acum umilitului servului tău și petreci întru mine, precum te-ai făgăduit, că iată mănânc Trupul cel dumnezeesc și beau Sângele tău.

Cuviște al lui Dumnezeu, și Dumnezeule carbunele Trupului tău să fie mie întunecăturii spre luminare, și Sângele tău spre curățirea întinatului meu suflet.

Mărire :

Având suflet întinat și buze necurate, nu cutez a mă apropia de tine, Christóse, și a primi Trupul tău, ci tu mă arată acum a fi vrednic.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu:

Marie, Maica lui Dumnezeu, care ești sălășluire scumpă a bunului miros, cu rugăciunile tale fă-mă vas ales, ca să mă comunic cu sântele Taîne ale Fiului tău.

Oda a VI-a. Irmos: De adîncul păcatelor.....

Mintea, sufletul și inima sânteste-mă, Mântuitoriule, și trupul meu; și mă învrednicește fără de pedepsă, Stăpâne, să mă apropiu de înfricoșatele Taîne.

Fie să mă înstreinez de patimi, să am adăogirea darului tău și întărirea vieții, Christóse, prin împărtășirea cu sântele tale Taîne.

Mărire :

Cu frică și cu cutremur să ne apropiem toți de dumnezeestele Taîne ale lui Christos, și să primim adevăratul și sântul lui Trup, și adevăratul, sântul și scumpul lui Sânge.

Și acum, a Născătoarei de Dumnezeu:

Dumnezeule, Cuvântul lui Dumnezeu cel sânt, sânteste-mă acum întreg pre mine, cel ce mă apropiu de dumnezeestele tale Taîne, pentru rugăciunile santei Maicei tale.

Deet : Dómnne miluește, de 3-ori; Mărire și acum. Apoi,
Conducul glas al 2-lea. Prosomia : Cele de sus.

Să nu mă treci cu vederea, Christóse, luând eă acum pâ-nea : Trupul tău, și dumneȳcescul tău Sânge, și comunicându-mă, Stépâne, cu prea curatele și înfricoșatele tale Taïne, eă mișelul ; și să nu-mă fie mie spre pedépsă, ci să-mă fie spre viață vecinică și nemuritoare.

Oda a VII-a. Irmos : Chipului celui de aur.....

Impărtășirea nemuritoarelor tale Taïne, Christóse, să-mă fie mie acum isvor de bunătați, lumină, viață și nepătimire, și so-lire spre adăugirea și sporirea unei virtuți mai sante, ca să te măresc pre tine, cela ce ești singur bun.

Fie să scap de patimi și de dușmani, de nevoi și de totă întristarea apropiindu-mă acum cu cutremur, cu dragoste și cu sfiire, lubitoriule de ómenă, cătră Taïnele tale cele nemuritoare și dumneȳcești și să cânt ție : Bine-cuvântat ești, Dumneȳdeule al părinților noștri.

Mărire :

Suflete al meu nefericite, suflete pătimase, spăimîntéză-te vedând prea măritele Taïne, lăcrîméză suspinând și bătându-te în piept strigă și ȳi : Dómnne, curăȳeste-mă pre mine curvariul.

Și acum, a Născătoare de Dumneȳdeu :

Ceea ce ai născut pre Mântuitoriul Christos mai pre sus de minte, de Dumneȳdeu dăruită, ție cei Curate mă rog acum eă servul tău cel necurat ; pre mine care voesc a mă apropia acum de Taïnele cele prea curate, întreg curăȳeste-mă de întinăciunea trupului și a sufletului.

Oda VIII-a. Irmos : Pre Dumneȳdeu ce s'a pogorît.....

Cereștilor, înfricoșatelor și sântelor tale Taïne, și Cinei tale celei dumneȳcești și taínice, Christóse, acum a fi părtăș mă învrednicește și pre mine cel desnădējduit, Dumneȳdeule Mântuitoriul meu.

Cătră a ta îndurare scăpând, Bunule, cu frică strig la tine : Petrecă întru mine, Mântuitoriule, și eă întru tine, precum ai ȳis, că iată îndrăsnind spre mila ta, mănânc Trupul tău și beaă Sângele tău.

Mărire .

Mă e cutremur, primind foc, să nu mă ard ca căra și ca erva,
o înfricoșată Taia! o bună mila lui Dumneșeu! Cum eu fiind
tină, mă voiă comunica cu dumneșeescul Trup și Sânge și mă
voiă face nestricăcios!

Și acum, a Născătoare de Dumneșeu:

Cu adevărat, Maica lui Dumneșeu, în pântecetele tău s'a
copt pânea cea dumneșească a vieții, păzind nevătēmat pân-
tecele tău cel nevinovat; pentru aceea te laudăm pre tine, ca
pre hrănitorea noastră, în toți veci.

Oda IX-a. Irmos: Fiul Părintelui cel neînceput....

Dun este Domnul, gustați și vedeți; că de demult pentru
noi, ca și noi făcēdu-se, și odată pre sine aducēdu-se Părin-
telui său ca o jertfă, pururea se junghie, sântind pre cei ce se
comunică cu Dînsul.

In suflet și în trup fie să mă sântesc, Stēpâne, să mă lu-
minez, să mă mântuesc, să fiu ție casă prin împărtășirea sân-
telor Taie; și să te am pre tine cu harul viețuind întru mine,
cu Tatăl și cu Duhul, mult milostive Bine-făcătoriule.

Mărire :

Ca focul să-mă fie mie și ca lumina, Trupul și Sângele tău
cel scump, Mântuitoriul meu, ardēnd materia păcatului și mis-
tuind spini patimilor, și luminādu-me întreg pre mine, care
mă închin dumneșeirei tale.

Și acum, a Născătoare de Dumneșeu:

Dumneșeu s'a întrupat din sângiurile tale cele curate, pen-
tru acēsta te laudăm, Stēpână, tot neamul și te mărește mulți-
mea ângerilor; că au vădu pre cel ce stēpânește tôte, luând
prin tine ființă omenască.

Și îndată: Cade-se să te fericiu. Sânt Dumneșeule. Prea Sântă Treime. Și
după Tatăl nostru. **Tropariul zilei:** De este Praznicul Nașterii lui Christos,
sau alt Praznic. Iar de nu, apoi și acestea, Glas 6: Miluește-ne pre noi Dōmne
miluește-ne; Dōmne miluește-ne pre noi; Și acum: Ușa Milostivirei des-
chide-o noi. Dōmne miluește de noi. **Trupul și Sângele Dumneșeu, pacea:** Nes-
pureată, ne întinată. Și ne dă noi Stēpâne. **Prădona de noi păcetea noastră**
ne dă de noi, cel ce ne dă de noi, cel ce ne dă de noi, cel ce ne dă de noi. **Apoi:** Impērate ce-
resc. Sânt Dumneșeule. Prea Sântă Treime. **Și după Tatăl nostru,** Dōmne mi-
luește, de noi. **Mărire, și acum Veniți.** să ne închinăm, de noi și de cei
Psalm.:

Psalmul 22.

Domnul mă paște și nimica nu-mă va lipsi ; în locul pășuneii acolo m'a sălășluit. La apă de repaos m'a hrănit, sufletul meu l-a întors, povățuitu-m'a pre căile dreptății pentru numele lui. Că de voiū și umbla în mijlocul umbrei morței, nu mă voiū teme de rele, că tu cu mine ești. Toiagul tău și varga ta acestea m'a mângâiat. Gătiti-ai înaintea mea masă, în fața celor ce mă întristeză ; uns-ai cu unt-de-lemn capul meu, și paharul tău este îmbătându-mă ca foarte bun. Și mila ta mă va urmări în toate zilele vieții mele ; și voiū locui eu în casa Domnului, întru lungime de zile.

Psalmul 23.

Al Domnului este pământul și plinirea lui ; lumea și toți cei ce locuiesc într'însa. Acesta pre mări l-a întemeiat pre el, și pre râuri la întărit pre el. Cine se va sui în muntele Domnului ? Sau cine-va sta în locul cel sânt al lui ? Cel nevinovat cu mâinile și curat la inimă : care nu și-a luat în deșert sufletul său, și nu s'a jurat cu viclenie vecinului său, acesta va lua bine-cuvântare de la Domnul și milă de la Dumnezeu Mântuitorul său. Acesta este neamul celor ce caută pre Domnul, a celor ce caută fața Dumnezeului lui Iacov. Rîdicați, boeri, porțile vóstre, și vă rîdicați porți vecinice, și va intra Impăratul mărireii. Cine este acesta Impăratul mărireii ? Domnul cel tare și puternic, Domnul cel tare în răsboiū. Rîdicați, boeri, porțile vóstre, și vă rîdicați porți vecinice, și va intra Impăratul mărireii. Cine este acesta Impăratul mărireii ? Domnul puterilor, acesta este Impăratul mărireii.

Psalmul 115.

Credut-am pentru aceea am grăit, și eu m'am umilit foarte. Și am dis în uimirea mea : tot omul este mincinos. Ce voiū răsplăti Domnului pentru toate care a dat mie ? Paharul mântuireii voiū lua și numele Domnului voiū chîema. Rugăciunile mele Domnului voiū da, înaintea a tot poporului lui. O Dómnne, eu servul tău, eu servul tău și fiul róbei tale ; rupt-ai legăturile mele. Ție voiū jertfi jertfă de laudă, și numele Domnului voiū chîema ; rugăciunile mele Domnului voiū da înaintea a tot poporului lui, în curțile casei Domnului, în mijlocul tău, Ierusalime.

Mărire și acum; Aliluia, de 3-ori. Inchinăciuni 3. Și aceste
Tropare glas al 6-lea:

Nelegiurile mele trece-le, Dómnne, cea ce te-ai născut din
Fecióră, și curățește inima mea, făcându-o templu prea cura-
tului tău Trup și Sânge, și nu mă lepăda de la fața ta, Cea ce
ai nemăsurată mare milă.

Mărire:

Spre împărtășirea Sântelor tale, cum voiú îndrăsni eú ne-
vrednicul? Că de voiú cuteza împreună cu cei vrednici, haína
mă arată că nu este de cină, și voiú aduce pedépsă mult pă-
cătosului meu suflet; ci curățește, Dómnne, spurcăciunea sufle-
tului meu și mă mântuește ca un iubitoriú de ómení.

Și acum, a Născetőrei de Dumneđeú :

Multă este mulțimea păcatelor mele! Alerg la tine, Năs-
cetőre de Dumneđeú prea curată, mântuire trebuindu-mí, cer-
cetéză neputinciosul meu suflet și te rógă Fiíului tău și Dum-
neđeú, să-mí dăruiască ertare de relele ce am făcut, Ceea ce
ești singură bine-cuvântată.

Iar în sânta și marea Joí se dice acésta :

Când mărițiú Ucenici la spălarea Cinei s'aú luminat, atuncea
Iuda cel rău credincios cu iubirea de argint bolnăvindu-se s'a
întunecat; și judecătorilor celor fără-de-lege, pre tine Jude-
cătoriul cel drept te-a dat. Veđi, iubitoriule de avuție pre
cea ce pentru acestea spânzurare și-a agonisit; fugi de su-
fletul nesățios, cel ce a îndrăznit unele ca acestea asupra In-
vățătoriului. Cel ce ești spre toți bun, Dómnne mărire ție.

De ori: Dómnne miluește de 10-ori. Și metaniú câte vei vrea.
Apoi cîntînd aceste Sîluri, să fi cu luarea amînte spre în-
dreptarea ta.

*Vrênd, o omule, să mănâncí Trupul Stěpânului,
Cu frică te apropie, să nu te arđi, că foc este.
Vrênd Sângele cel dumneđeesc să bei spre comunicare,
Intěiú te împacă cu cei ce te-aú supěrat.
Apoi îndrăsnind mănâncă mîncare tairnică.
Maí înainte până a nu te comunica cu înfricoșata jertfă:
Cu Trupul Stěpânului cel de viață făcětoriú,
Rógă-te cu cutremur în acest chip :*

Rugăciunea marelui Vasilie

tępâne, Dómnne Iisuse Christóse, Dumneđeul nostru, cela ce ești fântána vieței și a nemurirei, făcătoriul a tótă făptura cea vėđută și nevėđută, Fiiul Tatălui celui fără de început, cela ce ești împreună vecinic cu Dinsul și neînceput, care pentru multa bunătate, în đilele de apoi ai luat Trup și te-ai rėstignit, și te-ai jertfit pentru noi cei nemulțămitori și nerecunoscători, și cu Sângele tėu ai înnoit firea noastră cea stricată prin păcat; însuți Impėrate, cela ce ești nemuritoriú, primește și pocăința mea a păcătosului și plėcă urechia ta cătră mine și ascultă graiurile mele: „Că am greșit, Dómnne, greșit-am la ceriú și înaintea ta, și nu sunt vrednic a căuta la înălțimea mărirei tale,” că am mániat bunătatea ta, călcând învėțaturile tale și neascultând poruncile tale. Ci tu, Dómnne, trecėnd cu vederea rėutatea, fiind îndelung-răbdătoriú și mult îndurat, nu m'ai dat să pier cu nelegiuirile mele, în tot chipul așteptând întórcerea mea. Că tu, iubitoriule de ómení, ai đis prin proorocul tėu: „Cu vrere nu voesc mórte păcătosului, ci să se întórcă și să fie viú;” că nu vreí, Stępâne, să perđi făptura mânilor tale, nici îți place perderea omenėscă, „ci vreí să se mântuiască toți și să vie la cunoștința cea adevėrată.” Pentru acėsta și eú, măcar de și sunt nevrednic ceriului și pămėntului și acestei vieți trecetőre, supunėndu-mė cu totul păcatului și făcėndu-mė rob desmerdărilor, și desprețuind chipul tėu, dar fiind făptura și plăsmuirea ta, nu mă desnădėjduesc de a mea mântuire, eú păcătosul, ci cutezând la îndurarea ta cea nemėsurată, mă apropiú. Pentru acėsta primește-mė și pre mine, iubitoriule de ómení

Christóse, ca pre curva și pre tâlhariul, ca pre vameșul și pre fiul cel desfrânat, și ridică sarcina cea grea a păcatelor mele, cea ce ai ridicat păcatul lumii și vindecă neputințele omenești, și chiemă la tine pre cei osteniți și însărcinați, și-î repausezi. „Cela ce n'ai venit să chiemă pre cei „drepti la pocăință, ci pre cei păcătoși“, curățește-mă „de totă întinăciunea trupului și a sufletului“; învață-mă să fac cele sante în frica ta, ca prin curată mărturisirea conștiinței mele, primind păticia Sântelor tale, să mă unesc cu Trupul și cu Sângele tău cel sânt, și să te am pre tine vietuind și petrecând în mine cu Tatăl și cu Sântul tău Duh. Așa, Dómnne Iisuse Christóse, Dumneđeul meu, să nu-mă fie mie spre pedépsă împărtășirea prea curatelor și de viață făcătoarelor tale Taíne, nici să mă bolnăvesc cu sufletul și cu Trupul, pentru că cu nevrednicie mă comunic cu dínsele. Ci-mă dá mie până la cea din urmă suflare, fără de osíndă a primi paítea Sântelor tale, spre împărtășirea cu Duhul Sânt, spre merindea vieței de veci și spre îndreptare bine primită la înfricoșatul tău județ. Ca și eú, dinpreună cu toți aleșii tăi, să fiú pãrtăș bunătăților tale celor nestricăcióse, care ai gătit celor ce te iubesc pre tine, Dómnne, întru care ești prea mărit în vecii vecilor, Amin.

Rugăciunea sântului Ión Chrisostom :

 ómnne Dumneđeul meu, știú că nu sunt vrednic, nici în stare ca să intri sub acoperemêntul casei sufletului meu, pentru că este pustie și s'a surpat totă și n'ai în mine loc cuviincios, ca să-ți plecî capul. Ci precum din înălțime pentru noi te-ai plecat, plé-

că-te și acum umilinței mele. Și precum ai binevoit a te culca în peștera și în eslea necuvântătoarelor, așa bine-voește a intra și în eslea necuvântătoriului meu suflet și în întinatul meu trup. Și precum n'ai socotit a fi necuviincios a intra și a cina împreună cu păcătoșii în casa lui Simon leprosul, așa voește a intra și în casa umilitului, neputinciosului și păcătosului meu suflet. Și precum n'ai respins pre curva cea păcătosă și asemenea mie, care a venit și s'a atins de tine, așa te îndură și de mine păcătosul, care viū să mă ating de tine. Și precum nu te-ai scârbit de întinata ei gură cea necurată ce te-a sêrutat, așa nu te îngreșoșă nici de întinata și mai necurata mea gură, nici de buzele mele cele necurate și urîte și de limba mea cea cu totul necurată; ci să-mi fie cărbunele prea sântului tău Trup și al scumpului tău Sânge, spre sântirea, spre luminarea și spre însănătoșarea umilitului meu suflet și trup, spre ușurarea greutăților păcatelor mele celor multe, spre paza de orî-ce lucrare diaboléscă, spre înlăturarea și spre oprirea viclenei și relei mele deprinderi, spre omorîrea patimilor, spre plinirea poruncilor tale, spre adăogirea dumnezeescului tău har și spre câștigarea împărăției tale. Că nu ca un nepăsătoriū vin la tine, Christóse, Dumne-deule, ci încredêndu-mă în bunătatea ta cea nespūsă, și pentru ca nu, îndepărtându-mă îndelung de împărtășirea ta, să fiū prins de lupul cel înțelegetoriū. Pentru acésta mă rog ție, precum ești singur sânt, Stêpâne, sântește-mi sufletul și trupul, mintea și inima, măruntaele și rêrunchii, și mă înnoește în totul; înrădăcinéză trica ta în membrele mele, și sântenia ta o fă neștêrsă de la mine. Și-mi fii mie ajutoriū și folositoriū, îndreptând în pace

viața mea, și învrednicindu-mă a sta dea-dreapta cu Sântii tăi. Pentru rugăciunile și mijlocirile prea Curatei Maicei tale, și ale servitorilor tăi celor nemateriali, și a prea curatelor Puteri, și ale tuturor Sântilor, carii din véc au bine plăcut ție, Amin.

Rugăciunea sântului Simeon Metafrastul :

 omne, cea ce însuți ești curat și nestricăcios, care pentru nespusă îndurare a iubirei de oameni ai luat totă firea noastră din curatele și fecioreștile sângiuri ale celei ce te-a născut mai pre sus de fire, cu venirea dumnezeescului Duh și cu bună-voirea Tatălui celui dea-pururea vecinic, Christóse Iisuse, înțelepciunea lui Dumnezeu, pacea și puterea, cea ce ai luat pe Trupul tău patimile cele de viață făcătoare și mântuitoare : Crucea, pirónele, sulita și mórtea ; omórá-mi patimile cele trupesti, care-mi strică sufletul ; cea ce cu înmormântarea ta ai prădat împărăția iadului, înmormântéază sfaturile mele cele viclene priu gânduri bune și împrăștie spiritele cele viclene. Cea ce cu învierea ta cea de a treia-zi și de viață purtătoare, ai ridicat pre strěmoșul cel cădut, ridică-mă și pre mine cel alunecat în păcat, punându-mi înainte chipuri de pocăință. Cea ce cu prea mărita înălțarea ta ai îndumnezeit Trupul ce ai luat și l-ai cinstit cu șederea dea-dreapta Tatălui, învrednicește-mă prin împărtășirea sântelor tale Taîne, să dobândesc partea dea-dreapta a celor mântuiți. Cea ce cu pogorîrea mângâiatoriului Duhului tău ai făcut vase stimate pre sântii tăi Ucenici, arată-mă și pre mine a fi locaș venirei lui. Cea ce vei să vii iarăși să judeci totă lumea cu dreptate, bine-voeste să te în-

timpin și eu în nori pre tine, Judecătoriul și făcătoriul meu, împreună cu toți Sântii tăi, ca neîncetat să te măresc și să te laud pre tine și pre Părintele tău cel fără de început, și pe prea sântul, bunul și de viață făcătoriul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Rugăciunea Sântului Ión Damaschin :

Stăpâne, Dómnne Iisuse Christóse, Dumne-deul nostru, cela ce singur ai putere a erta păcatele ómenilor, ca un bun și de ómeni iubitoriú, treci cu vederea toate greșalele mele cele cu știința și cu neștiința, și mă învrednicește fără de pedépsă a mă împărtăși cu dumnezeestile, prea măritele, prea curatele și de viață făcătoarele tale Taíne, nu spre muncă, nici spre adăogirea păcatelor; ci spre curățire și sântire, spre arvonirea vieței și împărăției viitoare, spre zidiú și ajutoriú și spre respingerea celor protivnici și spre perderea greșalelor mele celor multe. Că tu ești Dumne-deul milei și al îndurărilor și al iubirei de ómeni, și ție mărire înălțăm, împreună și Tatălui, și Duhului Sânt, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Rugăciunea Marelui Vasilie :

Stiú, Dómnne, că cu nevrednicie mă împărtășesc cu prea curatul tău Trup și cu scump Sângele tău și vinovat sunt, și pedépsă mie mănânc și beau, nesocotind Trupul și Sângele tău, al lui Christos Dumne-deului meu; ci spre îndurărilor tale îndrăsnind, mă apropiú de tine cela ce ai ȓis: „Cel ce mănâncă Trupul meu și bea Sângele meu, întru mine petrece și eu „întru dînsul.“ Deci îndură-te, Dómnne, și nu mă

face pildă pre mine păcătosul, ci fă cu mine după mila ta. Și să-mi fie mie Sântele acestea spre tămăduire, curățire, luminare, pază, mântuire și spre sântirea sufletului și a trupului; spre înlăturarea a totă nălucirea și a faptei cei rele și a lucrării diavolești, care se face cu gândul în membrele mele; spre îndrăsnirea și dragostea cătră tine, spre îndreptarea vieții și întărire, spre adăugirea faptei bune și a desăvârșirii, spre plinirea poruncelor și spre comunicarea cu Sântul Duh; spre merinde pentru viața de veci, spre îndreptare bine primită la județul tău cel înfricoșat, iar nu spre judecată sa și spre osîndire.

Rugăciunea sântului Simeon noul Teolog :

 în buze spurcate, din inimă pângărită, din limbă necurată, din suflet întinat, primește ruga, Christóse al meu; și nerespingându-mi nici cuvintele, nici purtările, nici nerușinarea mea, dă-mi cu îndrăsnire a dice ceea ce voesc, Christóse al meu; mai ales mă și învață ce trebuie a face și a grăi. Păcătuit-am mai mult de cât curva, care aflând unde intraseși, cumpărând mir, cu îndrăsnire a venit a unge piciorole tale, Christóse al meu, ale Stăpânului și Dumnezeului meu. Precum n'ai respins pre aceea, apropiindu-se din inimă, să nu te îngrețosezi nici de mine, Cuvinte; ci dă-mi ale tale piciorole a le ținea și a le săruta, și cu curgerea lacrimilor, ca cu un mir de mult preț, cu îndrăsnire a le unge. Spală-mă în lacrimile mele, curățește-mă cu dînsele, Cuvinte; lasă și greșalele mele și ertare dăruiește-mi. Știi mulțimea răutăților mele, știi și ranele mele, vezi și vânătaele mele; dar știi și credința, vezi și stăruința, auzi și suspinurile mele.

Nu se ascunde de tine, Dumnezeuul meu, Creatoriul meu și Rescumpărătoriul meu, nici o picătură de lacrimi și nici o parte din picătură. Cele ce încă nu s'au lucrat de mine, le-au văzut ochii tăi; iar în cartea ta și cele încă nefăptuite se află scrise de tine. Veđi umilința mea, veđi osteneța mea câtă-î, și toate păcatele mele ertă-mi-le, Dumnezeule al tuturor. Ca cu inimă curată, cu cuget înspăimântat și cu suflet înfrânt să mă împărtășesc cu curatele și prea santele tale Taîne, prin care viază și se îndumnezește tot cel ce mănâncă și bea cu inimă sinceră. Că tu ai ȑis, Stăpâne al meu: Tot cel ce mănâncă Trupul meu și bea Sângele meu, acela rămâne întru mine și eu mă aflu într'însul. Cu totul adevărat este cuvântul Stăpânului și Dumnezeuului meu. Că cel ce se împărtășește din harurile cele dumnezești și îndumnezeitoare, negreșit nu este singur, ci cu tine, Christóse al meu, lumina cea în trei sorî, care luminează lumea. Decî, ca să nu rămân singur fără tine, Dătătoriule de viață: suflarea mea, viața mea, bucuria mea, mântuirea lumei, pentru aceea m'am apropiat de tine, cum veđi, cu lacrimi și cu suflet înfrânt, rugându-mă să iaú de la tine mântuire de greșalele mele, și fără de pedépsă să mă împărtășesc cu dătătoarele de viață și curatele tale Taîne; ca să rămăi, cum ai ȑis, cu mine cel întreit nenorocit; ca nu înșelătoriul aflându-mă lipsit de harul tău, să mă răpiască cu viclenie, și amăgindu-mă să mă abată de la îndumnezeitoare tale cuvinte. Pentru aceea cad la tine și ferbinte strig ție: Precum ai primit pre desfrânatul, și pre curva apropiindu-se, așa mă primește și pre mine curvarul și desfrânatul, Indurate, apropiindu-mă acum

de tine cu suflet înfrânt. Știu, Mântuitoriule, că altul n'a greșit ție, ca mine, nici a făcut faptele, ce eu am făptuit. Dar iarăși știu și aceea, că mărimea greșalelor și mulțimea păcatelor nu întrec marea și îndelunga răbdare și iubirea de oameni cea nemărginită a Dumnezeuului meu; ci cu mila îndurării, pre cei ce cu căldură se pocăesc, îi cureți și-i luminezi și-i faci părtași luminei, făcându-i în de-ajuns participători dumnezeirii tale. Și, ceea ce este străin și ângerilor și minților omenești, vorbești cu dînșii adese-ori, ca cu niște adevărați ai tăi prieteni. Acestea mă fac îndrăgnet, acestea mă înaripéză, Christóse al meu; și încredându-mă în bogatele tale bine-faceri cătră noi, cu bucurie împreună și cu cutremur mă împărtășesc cu focul, érbă fiind eu, și străină minune! mă rourez negrăit, ca rugul de demult, care fiind aprins nu ardea. Pentru acésta, cu cugget mulțamitoriū și cu inimă mulțamitoare, cu membre mulțamitoare ale sufletului și ale corpului meu, mă închin și te măresc, pre tine, Dumnezeuul meu, ca cela ce ești bine-cuvântat acum și în veci, Amin.

Rugăciunea sântului Ión Chrisostom:

 umnezeule, slăbește, lasă, értă-mi toate greșalele mele, câte am greșit: ori cu cuvântul, ori cu lucrul, ori cu gândul, cu voie, sau fără voie, cu știință ori cu neștiință, toate mi le értă ca un bun și de oameni iubitoriū. Și pentru rugăciunile prea curatei Maicei tale, ale servitorilor tăi Ângeri, ale sântelor Puteri și ale tuturor Sântilor, carii ți-au bine-plăcut din véc, bine-voește ca fără pedépsă să primesc sântul și prea curatul Trup și scump Sângele tău, spre vindecarea sufletului și a trupului, și

spre curățirea cugetelor mele celor rele. Că a ta este împărăția și puterea și mărirea, a Tatălui, și a Fiului, și a Sântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Altă rugăciune a aceluiași :

Nu sunt vrednic, Stăpâne Dómnne, să intri sub acoperemântul sufletului meu, ci, de ore ce tu, ca un iubitoriū de ómenī, vei să locuești întru mine, îndrăznind mă apropiū. Poruncești ? Voiū deschide porțile, ce tu singur le-ai făcut, și intră cu iubirea de ómenī, ce o ai. Intră și vei lumina cugetul meu cel întunecat. Cred că vei face acésta ; că nu te-ai ferit de curva, ce s'a apropiat de tine cu lacrîmī ; nici ai respins pre vameșul, ce s'a pocăit ; nici ai alungat pre tâlhariul, ce a cunoscut împărăția ta ; nici pre gonaciul Pavel pocăindu-se nu l-ai lăsat cum era. Ci pre toți, cei ce au venit la tine cu pocăință, i-ai rânduit în ceta prietenilor tăi, cela ce singur ești bine-cuvântat tot-déuna, acum și în nemărginiții veci, Amin.

Altă rugăciune a aceluiași :

Dómnne lisuse Christóse, Dumneđeul meu, slăbește, lasă, îndură-te și értă mie păcătósuī, netrebniculuī și nevredniculuī servuluī tău greșalele, smintelele și aluncările, câte am greșit ție din tinerețele mele până în ȓiua și în ora de acum : orī în știință saū neștiință, orī în cuvânt saū în faptă, cu judecata saū cu cugetul, cu întreprinderile și cu tóte simțurile mele și cu rugăciunile celei ce fără semēnță te-a născut, a prea curatei și pururea feciórei Mariei, Maicei tale, unica nădejde neruși-

nată, solitorea și mântuirea mea, învrednicește-mă fără osîndire a mă împărtăși cu curatele, nemuritorile, vii-făcătoarele și înfricoșatele tale Taine, spre ertarea păcatelor și spre viața de veci ; spre sănțire, luminare, întărire, vindecare și spre sănătatea sufletului și a trupului ; și spre ștergere și perderea de tot a cugetelor și a judecăților mele celor viclene, a prejudeților și a închipuirilor celor de nópte de la spiritele cele viclene și întunecate. Că a ta este împărăția și puterea, mărirea, stima și închinăciunea, împreună cu Tatăl și Duhul tău cel Sânt, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Rugăciunea Sântului Ión Damaschin :

Inaintea ușilor Templului tău staă și nu mă depărtez de gândurile cele rele ; ci tu, Christóse Dumneđeule, care ai îndreptat pre vameșul, ai miluit pre hananea, și ai deschis tâlhariului porțile raiului, deschide-mi îndurările iubirei tale de ómeni, și mă primește pre mine, care vii și mă ating de tine, ca pre curva și pre cea emoroe ; că una atingându-se de póla ta, lesne a luat vindecare, iar alta cuprindând curatele tale picióre, a căpătat deslegare de păcate. Iar cū mișelul, îndrăsnind a primi întreg Trupul tău, fie să nu mă ard, ci mă primește ca și pre dînsele și-mi luminează simțurile sufletului, ardând învinovățirile păcatelor mele ; cu rugăciunile celei ce fără sēmēntă te-a născut și cu ale Puterilor cerești. Că bine-cuvântat ești în vecii vecilor, Amin.

Rugăciunea Sântului Ión Chrisostom :

red, Dómnne, și mărturisesc că tu ești cu adevărat Christos „Fiul lui Dumneđeũ ce-
„lui viũ, care ai venit în lume să mântu-
„ești pre păcătoși, dintre carii cel ânteiũ
„sunt eũ“. Încă cred că acesta este însuși cura-
tul tẽu Trup, și acesta este însuși scumpul tẽu
Sânge. Decĩ mă rog ție, miluește-mẽ și-mĩ ertă
greșalele mele cele de voie și fără de voie, cele
în cuvẽnt, cele în faptă, cele în știință și în neș-
tiință ; și mẽ învrednicește fără osîndă a mẽ îm-
părtăși cu prea curatele tale Taïne, spre ertarea
pecatelor și spre viața de veci, Amin.

Iar mergẽnd a te împărtăși, și următóarele Stihuri ale lui
Metafrast :

*Iată mẽ apropiũ de dumneđeésca Împărtășire,
Creatoriule, să nu mẽ ardĩ cu comunicarea ;
Că foc ești ardẽnd pre cei nevrednici.
Decĩ curățește-mẽ de tótă întinăciunea.*

Apoi :

Cineĩ tale cei taĩnice astă-dĩ, Fiĩule al lui Dumneđeũ,
părtaș mẽ primește ; că nu voiũ spune vrăjmașilor tẽi taĩna
ta, nici sěrutare nu-ți voiũ da ca Iuda ; ci ca tâlhariul te mă-
turisesc : Pomeneste-mẽ, Dómnne, întrũ împěrăția ta.

După aceea, Stihurile acestea :

*Indumneđeitoriul Sânge vėdẽnd, omule, te înfricoșază ;
Că este cărbune ce arde pre cei nevrednici.
Trupul lui Dumneđeũ mẽ îndumneđeeste și mẽ nutrește :
Indumneđeeste sufletul, iar mintea-mĩ nutrește minunat.*

Apoi aceste trópare :

Indulcitu-m'ăĩ de dorul tẽu, Christóse, și m'ăĩ schimbat
prin dumneđeésca ta iubire ; ci arde cu foc nematerial păcatele
mele, și mẽ învrednicește a mẽ sătura de desfătarea cea în-
tru tine, ca veselindu-mẽ să măresc, Bunule, amẽndouẽ veni-
rile tale.

In strălucirile Sântilor tăi, cum voiū intra eu nevrednicul? Că de voiū îndrăzni a intra în camara nuntală, haina mă vèdeşte că nu este de nuntă şi voiū fi legat şi aruncat de ângerî. Curăţeşte, Dómnne, tina sufletului meu şi mă mântueşte ca un iubitoriū de ómenî.

Apoi rugăciunea acésta :

Stěpâne iubitoriule de ómenî, Dómnne Iisuse Christóse, Dumneḑeul meu, să nu-mî fie mie spre pedépsă Sânteale acestea, pentru că sînt nevrednic, ci spre curăţirea şi sântirea sufletului şi a trupului, şi spre arvonirea vieţei şi a împěraţiei viitoare. „Iar mie bine „este a mă lipi de Dumneḑeū, şi a pune în Domnul nădejdea mântuirii mele“.

Si iarăşi : Cineî tale cei taînice. *Şi așa cu umilință să te comunici.*

MULTĂMIRE DUPĂ DUMNEDEEASCA ÎMPĂRTĂȘIRE.

Stiluri îndemnătore la acésta multămire :

*După ce vei dobândi frumoasă Împărtășire
a taînicilor Daruri celor viū-făcătore,
Cântă îndată, mulțamește fôrte
și ȑi lui Dumneḑeū cu suflet serbinte :*

Rugăciunea I-a de multămire anonimă :

Mulțamesc ție, Dómnne Dumneḑeul meu, că nu m'ai respins pre mine păcătósul, ci m'ai învrednicit a fi părtaş Sântelor tale. Mulțamesc ție, că pre mine nevrednicul m'ai învrednicit a mă comunica cu curatele cereștile tale Daruri. Ci, Stěpâne iubitoriule de ómenî, care pentru noi ai murit şi ai înviat şi ne-ai dăruit aceste înfricoşate şi de viață făcătore Taîne, pentru bine-facerea şi sântirea sufletelor şi a trupurilor nóstre, dă şi mie

să-mi fie acestea, spre vindecarea sufletului și a trupului, spre înlăturarea a tot protivnicului, spre luminarea ochilor inimei mele, spre pacea sufletelor mele puteri, spre credință nerușinată, spre iubire nefățarnică, spre umplere de înțelepciune, spre plinirea poruncilor tale, spre adăugirea dumnezeescului tău har și spre câștigarea împărăției tale. Ca, prin acestea fiind păzit întru sănătatea ta, să-mi aduc aminte de harul tău pururea, și să nu mai visez mie, ci ție Stăpânului și bine-făcătorului meu. Și așa plecând din această viață în nădejdea vieții cei vecinice, să ajung la repausul cel de-a pururea, unde este cântarea celor ce serbeză neîncetat, și dulcea cea nemărginită acelor ce privesc năgrăita frumusețe a feței tale. Că tu ești adevăratul dor și nespusa veselie a celor ce te iubesc, Christóse Dumnezeul nostru, și pre tine te cântă totă făptura în veci, Amin.

Rugăciunea a II-a, a lui Simeon Metafrast :

Stăpâne Christóse Dumnezeule, împărate al vécurilor și făcătoriule al tuturor, mulțămesc ție de toate bunurile ce mi-ai dat, și de împărtășirea cu curatele și de viață făcătoarele Tăinele tale. Deci mă rog ție, Bunule și iubitoriule de ómenī, păzește-mă sub acoperemântul tău și sub umbra aripilor tale; și dăruiește-mi în conștiință curată până la resuflarea cea din urmă, să mă împărtășesc în vrednicie cu Sănteale tale, spre ertarea păcatelor și spre viața vecinică. Că tu ești pânea vieții, isvorul sănăteniei, dătătorul bunătăților. Și ție mărire înălțăm, împreună Tatălui și Duhului Sânt, acum și pururea și în vecii vecilor, Amin.

Rugăciunea a III-a, a Sântului Marelu Vasilie.

 elă ce mi-ai dat de voie spre hrană Trupul
tău, care ești foc și arzi pre cei nevred-
nici, să nu mă arzi de tot, Făcătoriul
meu ; ci mai ales pătrunde în alcătui-
rea membrelor mele, în toate încheeturile, în ră-
runchi, în inimă ; arde spini tuturor păcate-
lor mele ; curățește-mi sufletul ; sânteste-mi gân-
durile ; întărește-mi încheeturile împreună cu ó-
sele ; luminază-mi deplin cele cinci simțuri ; în-
treg mă pătrunde cu frica ta. Pururea acopere,
apără și mă păzește de tot lucrul și cuvântul
perdătoriu de suflet. Spală, curățește și mă îndrep-
teză ; îmbunătățește, înțelepțește și mă luminază ;
arată-mă locaș numai al Duhului tău, și numai
mult locaș al păcatului ; pentru că, fiind casă a
ta prin primirea împărtășirei, să fugă de mine,
ca de foc, tot făcătoriul de rele, totă patima. Ru-
gători aduc ție pre toți sântii : pre Căpiteniile
celor fără de trup, pre Mergătoriul-înainte, pre
înțelepții Apostoli, încă și pre neîntinata și cu-
rata ta Maică ; ale căroră rugă primește-le, îndu-
rate Christóse, și fă pre servul tău fiu al lumi-
nei. Că tu singur ești, Bunule, sântirea și lumi-
narea sufletelor noastre. Și ție, dupleuviință, ca
unui Dumneđeu și Stěpân, toți mărire îți înăl-
țăm în fie-care ți.

Rugăciunea a IV-a, a Sântului Ciril Alexandrénu.

 rupul tău cel sânt, Dómné Iisuse Chris-
tóse, Dumneđeul nostru, să-mi fie mie
spre viață vecinică, și scump Sângele tău
spre ertarea păcatelor. Fie mie Evharis-
tia acésta spre bucurie, sănătate și vese-
lie ; și la înfricoșata a doua venire a ta, învred-

nicește-mă pre mine păcătosul a sta dea-drépta mării tale ; cu rugăciunile prea curatei tale Maice și ale tuturor Sântilor tăi, Amin.

Rugăciunea V-a, anonimă, către prea Sânta de Dumneđeū Născătóre :

Prea sântă Stěpână de Dumneđeū Născătóre, lumina întunecatului meu suflet, nădejdea, acoperemântul, scăparea, mângâerea, bucuria mea, mulțamesc ție, că m'ai învrednicit pre mine nevrednicul a fi părtaș curatului Trup și scump Sânge al Fiiului tău. Ci tu, care ai născut lumina cea adevărată, luminéză-mi ochii cei înțelegetori ai inimei ; tu, care ai născut Isvorul nemurirei, fă-mă viū pre mine cel omorît de păcat ; Maică iubitóre de miluire a Dumneđeului celui milos, miluește-mă și dă înduioșare și frângere inimei mele, și umilință gândurilor mele, și rechemare din robia cugetelor mele. Și mă învrednicește, până la resuflarea cea din urmă, a primi fără pedépsă sântenia curatelor Taîne, spre vindecarea sufletului și a trupului ; și-mi dăruește lacrimi de pocăință și mărturisire, spre a te lăuda și mări în tóte ȓilele vieței mele. Că bine-cuvântată și prea mărită ești în veci, Amin.

Deer : Acum slobodește. Sânta Dumneđeule. Prea Sântă Treime. Tatal nostru. Că a ta este imperăția. Și troparul Sântului a ta arma va fi lăcrăie în aceluia di. Mărire. Condacul lui. Și acum. Ceea ce ești folositóre creștinilor ; (iar de va fi serbatóre Domnăca, dicem) : Și a acum ; Condacul serbatórei) Dómnice miluește, de 12 ori. Ceea ce ești mai cinstită. Mărire și acum ; și Apolis.

Invelăţura pentru scoterea sântului Aer:

Vineri sara, la Vesperina, începându-se a se cânta Stihirile: *Când de pre lemn...*, intră cel mai Mare în sântul Altariu şi se îmbracă în toate vestmintele preoţeşti; iar cei-lalţi Preoţi numai în Felone şi Diaconi în Stihare. Iar când încep a cânta cântăreţii: *Mărire şi acum*, de la stihirală, glas al cincilea: *Pre tine cea ce te îmbracă cu lumina ca cu o haină.....* pre carea o cântă rar şi cu glas dulce, atunci cel mai Mare şi Preoţii cei împreună cu dînsul, scotînd Sântul Aer, îl întind pre Sânta Masă, şi-l cădeşte cel mai Mare în chipul crucei de 3 ori; după aceea rîdică Sântul Aer, Sânta Evanghelie şi Sânta Cruce. Şi ridicându-l de-asupra capetelor sale, es pre Uşile cele împărăteşti şi se întore pre după sfeşnicul cel despre miadă-nopte; şi vin în mijlocul Bisericei, unde este masa gătită şi împodobită, şi pun Sântul Aer pre masa aceea şi Evanghelia despre cap, iar Sânta Cruce cătră piciore. Şi dicînd cetetii: *Acum slobodeşte Stăpâne....., Sante Dumneđeule*, şi după *Tatăl nostru*, Preoţii cântă Tropariul, glas al 2-lea: *Iosif cel cu bun chip... Mărire şi acum, Mironosiţelor femei...* Şi acestea cântându-se, cel mai Mare cădeşte Sântul Aer în chipul crucei de 3 ori; şi apoi face 2 metanii mari şi sêrută Sântul Aer cu capul descoperit; şi una pre urmă. Aşijderea şi Preoţii mergînd câte doi fac asemenea. Şi pre urmă merg şi creştinii, şi, făcînd şi ei asemenea, sêrută Sântul Aer. Şi stă Sântul Aer pre Masă aceia până a doua zi dimineţa spre sêrutarea tuturor, ardînd două făclii totă noptea, şi tămăe aprinsă de desubtul mesei fiind pusă. Iar a doua zi cântându se Doxologia cea mare, ese cel mai Mare cu Preoţii din sântul Altariu îmbrăcaţi cu vestmintele preoţeşti, şi staă împrejurul Mesei cei cu Sântul Aer pre dînsa. Iar când încep Cântăreţii a cânta: *Sante Dumneđeule*, atunci cea cel mai Mare, cu Diaconul, şi cu făclii în mână, cădeşte Sântul Aer în chipul crucei de 3 ori; şi când cântă: *Sante Dumneđeule* cel mai de pre urmă, atunce rîdică Sântul Aer şi punîndu-l iarăşi preste capul celui mai Mare, şi preste capetele sale, şi mergînd înainte cu 2 sfeşnice aprinse, şi Diaconii cădînd asupra Sântului Aer, eşim afară din Biserică, şi mergem până în dreptul stranei dea-drepta, cântăreţii cântînd: *Sante Dumneđeule*; stăm acolo. Şi dice Diaconul Ectenia:

Milueşte-ne pre noi, Dumneđeule, şi pomeneşte pre Rege, pre Mitropolitul saă pre Episcopul, şi pre Egumenul. Incă ne rugăm pentru bună întocmirea aeruliă, pentru bună rodirea pămîntului şi pentru vrîmă cu pace. Incă ne rugăm şi pentru toţi ortodocşii creştini.

Apoi Preotul Ecfonisul: *Că milostiv şi iubitoriă.....*

Apoi mergînd şi stănd în dreptul Altariului, cântându-se: *Sante Tare*, Diaconul dice Ectenia cea mai sus arătată, şi adăugînd dice: *Incă ne rugăm pentru fericirii ctitorî şi pentru cei mai nainte răposaţi părinţi şi fraţi ai noştri, cariî zac aici şi pretutîndenea ortodocşii creştini. Incă ne rugăm şi pentru toţi ortodocşii creştini.*

Preotul Ecfonisul: *Că milostiv şi iubitoriă.....*

Apoi venînd în dreptul stranei cei dea-stînga, cântându-se: *Sante fără de mörte*, dice Diaconul Ectenia cea mai sus arătată, şi adăugînd dice: *Incă ne rugăm pentru fraţii noştri: Preoţii, Ieromonahii, Ierodiaconi şi Monahii, şi pentru toţi cei întru Christos fraţi ai noştri. Incă ne rugăm şi pentru toţi ortodocşii creştini.*

Preotul Ecfonisul: *Că milostiv.....*

Apoi ajungînd la uşa Bisericei, iarăşi dice Ectenia cea mai sus arătată. Şi mai adauge: *Incă ne rugăm pentru cei ce aduc dăruiri şi fac bine în Sânta şi întru tot cinstita Biserica acésta, pentru cei ce se ostenesco şi cântă şi pentru poporul carele stă înainte şi aşteptă de la tine mare şi multă milă.*

Incă ne rugăm pentru toţi ortodocşii creştini.

Incă ne rugăm pentru ca să se păziască Sânt Locaşul şi Țara acésta ; şi cele-lalte. Preotul Ecfonisul : Audi-ne pre noi Dumneḑeule, şi, Că milostiv eşti. Apoi după acestea intrăm în Biserică, şi Preoţii ajungând cu Sântul Aer la Uşile împărăteşti, şi stând acolo, dice cel mai Mare : Înțelepciune drepti. Apoi intră în Sântul Altariu prin Uşile cele împărăteşti, şi cântă Tropariul, glas al 2-lea : Iosif cel cu bun chip.....

Şi întind Sântul Aer iarăşi pre sânta Masă, apoi cetetul îndată Tropariul prorociei, glas al 2 : *Cela ce ții marginile lumii ; şi cele-lalte. Mărire, şi acum, tot aceeaşi. Şi îndată, Prochimenu glas al 4 : Scólă-te Dómnne, ajută ne noi, şi ne izbăveşte pe noi pentru numele tău. Stih : Dumneḑeule cu urechile noastre am audīt. Apoi cetirea : Din prorocia lui Iezechiel : Fost-a preste mine mâna Domnului. După acésta, Prochimenu Apostolului, glas 7 : Scólă-te Dómnne Dumneḑeul meu, înalță-se mâna ta. Stih : Mărturisi-mă-voiū ție, Dómnne, cu totă inima mea. Apostolul din cea cătră Corinteni. Incep. 133 : Fraților, puțin aluat totă frământătura o dospește. Aliluia glas al 5. Să învie Dumneḑeū, şi să se risipiască vrăjmașii lui. Stih : Precum se stinge fumul, să se stingă. Stih al II-lea.... Așa să péră păcătoșii de la fața lui Dumneḑeū. Evanghelia a lui Matei, Incep. 144 : Iar a doua zi care este după Vineri.... sfârșitul : Pecetluind o cu custodie. Apoi ectenia : Să dicem toți. Şi după acésta : Să plinim rugăciunea noastră cea de dimineță, şi Apolisul. Şi se face scrutare prin Monastiri a Aerului spre închipuirea punerii în Mormânt. Iar unde nu este Aer, sêrută Icónele. Iar cântăreții cântă stihira, glas 5-lea : Veniți să fericim pre Iosif cel pururea fericit ; şi ora întâiu, la care se citește Tropariul dilei din Triod. După Sante Dumneḑeule şi Tatăl nostru, Condacul Triodului ; şi cele-lalte ; şi Apolisul cel desêvêșit.*

In sântă şi marea Vineri, Ecfonisurile ce se dic după Ectenia mică, înaintea Evangheliilor Sântelor Patimi.

Ecfonis 1 :

Că a ta este stêpânirea, şi a ta este împărăția şi puterea şi mărirea.

Ecfonis al 2-lea :

Că ție se cuvine totă mărirea, cinstea şi închinăciunea.

Ecfonis al 3-lea :

Că s'a bine-cuvântat şi s'a prea-mărit întru tot cinstit şi de mare cuviință numele tău.

Ecfonis al 4-lea :

Că tu eşti Dumneḑeul nostru şi ție mărire înalțăm.

Ecfonis al 5-lea :

Fie stêpânirea împărăției tale bine-cuvântată şi prea-mărită.

Ecfonis al 6-lea:

Că s'a bine-cuvântat întru tot sânt numele tău, şi s'a prea-mărit împărăţia ta.

Ecfonis al 7-lea :

Că pre tine te laudă toate Puterile cereşti.

Ecfonis al 8-lea :

Că tu eşti Impăratul păcei şi Mântuitorul sufletelor noastre.

Ecfonis al 9-lea :

Că pre tine te laudă toate Puterile cereşti.

Biserica Stavropoleos din Bucureşti.

RUGĂCIUNE DE MULȚĂMIRE.

Mómnne Iisuse Christóse, Dumneđeul nostru, Dumneđeul îndurărilor și a tótă milostivirea, a căruia milă este nemăsurată și iubirea de ómenī adīnc neajunsă, la a ta mărire cădēnd cu frică și cu cutremur, ca niște servi netrebnici, cu umilință aducem acum mulțămire bunătăței tale pentru bine-facerile, ce au fost asupra servilor tăi (sau servului cutare); și ca pre Domnul, Stēpānul și Bine-făcētoriul, te mărim, cântăm ție, te lăudăm, și cădēnd înaintea ta iarăși mulțămim, rugānd cu umilință nemăsurată și nepusa ta milostivire: Că precum ai bine-voit a primi acum rugăciunile servilor tăi, și cu îndurare i-ai învrednicit a li se împlini cererile, așa și de acum înainte învrednicește-i a spori întru drépta credință, întru dragostea cea cătră tine și cea cătră aprópele și întru tóte faptele cele bune, și a dobāndi ale tale bine-faceri, împreună cu toți credincioșii tăi. Izbăvește-i de tótă réua întēmplare, dāruindu-le pace și liniște. Și ne învrednicește pre toți tot-déuna mulțămire a aduce, cele prea bune a grāi, și a cânta Ție și celui fără început al tău Pārinte, și prea Sāntului, și bunului și de viață făcētoriului Duhului tău, Dumneđeului celui mărit întru o ființă. (Și îndată cu glas mai înalt): Mărire ție, Dumneđeului nostru, dātātoriului nostru de bine, în vecii vecilor.

POVAȚUIRE.

Cum se cade Preotul și Diaconul a sevărsi serviciul în sânta Biserică, și a se găti spre lucrarea celor sante. Iar mai ales la slujba Dumnezeesței Liturgii; ce feliu de primejdii se întâmplă, și de nu s'ar pricepe Preotul mai îngrabă, cum trebuie să se îndrepteze.

În legea darului Mântuitorului nostru Dumnezeu Iisus Christos, sânta Biserică ține șapte taîne, adică: Botezul, Ungerea cu sântul Mir, Euharistia sau împărtășirea, Pocăința cu Marturisirea, Preoția, Cununia și Sântul Maslu. Tote ace-țe se sevărsesc în sânta Biserică, sântita de Arhiereu, spre adevărata mântuire a tuturor ómenilor. Unile dintre aceste taîne la nevoie se pot sevărsi și în casă, sau ori unde; iar taina Preoției și Euharistia, adică aducerea jertfei cei fără sânge a Corpului și a Sângelui Domnului nostru Iisus Christos, nu se face nicăiri afară de Biserică sântita, căci este mare păcat. Pentru aceia notăm următoarele:

1). Sânta Casă sau Biserică în care se aduc mulțămiri lui Dumnezeu Facătorului a toate, unuia în Treime, și se fac rugăciuni, pentru luminare și curățirea păcatelor, să fie sântita de însuși Arhiereu, sau să fie trimis în această Biserică Antimisul sântit de Arhiereu, și după rândueala să primiască sântire acea casă. 2). Preotul să fie om ales, cinstit, să știe Sânta Scriptura și să fie hirotonisit de Arhiereu după rândueala. 3). Preotul să aiba toate veșmintele sante după rândueala, anume: Stihariu, Epitrahil, Mânicere, Brâu și Felon. Iar Diaconul: Stihar, Mânicere, și Orariu, care să poartă pus pe umărul stâng. Fără de acestea, Preotul și Diaconul nu se cade să officieze Dumnezeesca Liturgie. Iar dacă Preotul va îndrazni a sevărsi Taina fără acestea, va greși de mórte, și pentru această din cinul său se va scóte. Iar la sevărsirea altor sante Taîne și la rugăciuni și cântări în Biserică se vor îmbraca în santele veșminte după tipic.—Dar spre sevărsirea acestei sante Taîne, adică a Corpului și Sângelui Domnului nostru Iisus Christos, pe lângă cele duse neapărat, se cere ca Preotul hirotonisit de Arhiereu să aiba pregătirea cuvenită și voe stăruitoare spre sevărsirea tainei Corpului și a Sângelui Domnului. Ca ast-fel prin lucrarea cea după tipic a Preotului, pânea să se prefacă într-un însuși Corpul și Sângele lui Iisus Christos. 4). La sevărsirea acestei Taîne sunt necesare cinci prosoari, vin și apă; însă prescurile să fie de făina de grâu curat, și făina să nu fie veche, căci se sfaramă după ce se coc; nici să fie mucedă, nici să se dospiască cu drojdi, ci numai cu aluat. Asemenea și vinul să fie curat, adică să nu fie pelin, nici muced, nici oțetit; iar apa să fie curată și prós-pată. 5). Această Taină se sevărsesc cu rugăciune, și prin bine-cuvântarea mâinilor Preotului: *Și fă-adea Pânea această, cinstit Corpul Christosului tău; iar ce este în Paharul acesta, cinstit Sângele Christosului tău; prefăcându-le cu Duhul tău cel Sânt.*

Cu aceste cuvinte se preface Pânea în corpul lui Christos, și Vinul în

cinstit Sângele lui Christos, dupre cum înțelepțește învață și ține sânta și apostolésca Biserică a Răsăritului.

Pentru acésta să știi, o Preote, ca fără de Biserică sântită, fără Antimis sântit de Arhiereu, fara Veșminte sântite etc. fără pregătirea cuvenită, fără prescuri de grâu și faină curata, și fără cunoșterea și pronunțarea cuvintelor de mai sus, taina Euharistiei nu se sêvêrșaste. Iar de va îndrăzni cine-va a oficia, fără a ținea sémă de acestea, precum și fiind întunecat și amețit de băutură, ne știind ce face, nu numai ca un fur de cele sante se privește, dar încă greșește de mórte și-și pregătește singur pedépsă eternă.

Pregătirea pentru serviciul D-deștei Liturgii și împărtășirea cu santele Taîne:

Taina santei Euharistii nici odată nu se sânteste de un mirén, cetet, cântareț, ipodiacon și chiar diacon, ci numai de Preotul hirotonisit, conform sântelor canóne, căci ei nimic din cele ale Preoției nu sêvêrșesc. Și cine ar îndrăzni a face ceva din cele ce aparțin numai Preotului canonic, acela cade în grea osândire și în păcatul furului de cele sante.

Preotul hirotonisit și Diaconul sunt datorî a se pregăti pentru serviciu în chipul următor: Mai înainte, cu îngrijire sa să feriască pre sine de faptele ce împedică vrednicia Liturgiei și împărtășirea cu prea-curatele Taîne. Iar împedecările cele mai mari sunt acestea: De va fi acela în bléstăm, saū oprit de Biserică, saū afurisit de Arhiereu, saū are întru sine păcat de mórte. Pécatele de mórte, sunt acestea: 1). Trufia, 2). Iubirea de argint, 3). Curvia, 4). Mânia, 5). Lăcomia, 6). Zavistia, și al 7). Lenevirea la faptele cele bune.

Deci de va fi în bléstăm, saū oprit de Biserică, saū afurisit de Arhiereu, nici de cum să nu îndrăzniască a oficia sânta Liturgie, până când nu va avea voie dela cel ce l-a legat, ca să fie desêvêrșit dezlegat; căci de va îndrăzni cine-va să lucreze cele preoțești nefiind dezlegat, va cădea în păcatul furului de cele sante, și cu îndoit și fórt greū păcat se va întórce dela serviciul Dumneșcesc, și vinovat va fi Corpului și Sângelui Domnului; și va fi împreună cu ucigașii de Dumneșeu și necredincioșii Iudei cari aū ucis pre Christos; iar împărtășirea cu prea curatele Taîne îi va fi spre judecată și osândă. Chiar și mirénul, fiind sub afurisenie de Arhiereu saū de Preot duhovnic, saū și de óre care alte patimi va fi cuprins și nu va ținea sémă de ele, la alt Duhovnic mergând, fără a lua ertare și deslegare dela cela ce l-a avut mai înainte Duhovnic, și ar îndrăzni a se împărtăși cu prea curatele Taîne ale Corpului și Sângelui lui Iisus Christos, acciași pătimeste, și ca un ucigașiu de Dumneșeu se va osândi.

Iar de-l va vadi pre el consciința lui pentru pécate de mórte, să nu îndrăzniască a oficia sânta Liturgie, până când nu se va curăți pre sine de păcatul în care se află, cu căință, și prin mărturisire cu gura înaintea Părintelui seū duhovnicesc, făgaduind că de acum nu se va mai întórce la păcat. Că de va îndrăzni a oficia, în păcat de mórte fiind, nemăr-

turisiindu-se, și prin pocăință mai înainte necurățindu- e de el, alt păcat de mörte mai greu adaoge, și Dumneđeșteile Taïne, din cauza nevredniciei lui, le primește spre judecată și spre osîndă luiși.

Chiar în sevêrșirea Dumneđeștei Liturgii, viindu-și în sine Preotul și cunoscêndu- e a fi în păcat de mörte, cât va putea cu mare durere și căință să se umiliască pre sine și să arate părere de rău, avênd gând necurmat, ca să se mărturisiască în grabă, să facă bine și să se părăsiască de păcat.

Spre a fi vrednic de o așa de înaltă servire și de împărtășirea cu Sântele Taïne, împedică și multa mâncare și băutură de sară; pentru aceea se cade a se înfrâna de mâncare și băutură, și chiar dacă gustă ceva, trebuie a gusta puțin și numai înainte de miezul nopței. Iar de va gusta Preotul cât de puțină mâncare sau băutură după miezul nopței, să nu îndrăzniască a oficia Sânta Liturgie, de ore ce dela miezul nopței începe cursul zilei.

Preoții și Diaconii cari au femei datoresc a se înfrâna de ele câte-va zile mai înainte de a oficia Sânta Liturgie precum și în acea zi; căci cel ce nu se va înfrâna și va oficia fôrte greșește.

Dar nu numai Preotul și Diaconul, ci și tot creștinul cel ce va vrea să se împărtășiască cu vrednicie din Dumneđeșteile Taïne ale lui Christos, este datoriu cu totul să se înfrâneze de mâncare, afară numai de nevoie la timp de mörte. Sunt încă și alte pedici ce fac pe Preot și Diacon nevrednic de serviciu și de a se împărtăși cu Sântele Taïne; care, măcar că sunt mai mici decât cele ce s'au dis mai sus, trebuie desrădăcinate; și precum Preotul, așa și fie-care creștin datoresc a le înlătura pe cât va putea. Cea dintăi este supărarea gândurilor celor de multe feluri, pre care trebuie a le îndepărta prin rugăciunea cea ferbinte și cu gândirea la patimile Domnului. A doua e turburarea cea din lăuntrul, sau întristarea; dară aibă nădejde, că prin stăruința de a primi harul lui Dumneđu, adică a se împărtăși cu Sântele Taïne, o va depărta dela sine. A treia este mahnirea și trândăvirea, care cu deșteptarea, cu privighierea sau cu îpuținarea somnului, de asemenea se înlătură.

Iar preste tôte acestea, a patra este turburarea sau sburdaciunea trupescă, care se face din vis, și care de i se va întâmpla, să nu îndrăzniască a oficia Sânta Liturgie decât numai döră de mare nevoie. Iar dacă el singur a provocat acêsta cu vorbele sau cu gândurile cele necurate de cu sară, au cu mâncarea și cu băutura, sau cu lungimea somnului, nici-de cum să nu îndrăzniască a liturgisi până ce se va mărturisi la parintele său cel duhovnicesc și dela dînsul va lua canon și deslégare.

Pentru aceea, tôte cele neplinite prin rugăciunea cea ferbinte și prin lacrimile cele cu durere și cu inimă înfrântă, mai înainte de servire și în însași servirea, pot să se desrădăcineze. Spre a fi vrednic de servire și de împărtășirea cu Sântele Taïne, mai împedică încă

fórtie mult și acésta : De a ocărit Preotul saú Diaconul pre cine-va și l-a scărbit saú l-a nedreptătit, și știe că acela este mâniat și supărat pre el; saú dacă însuși Preotul sau Diaconul fiind nedreptătit saú scărbit de cine-va ține mânie și se supăra, să nu îndrăznască a oficia Sânta Liturgie, ci mergând mai înainte, duple porunca Domnului, să se împace cu fratele său și așa să serviască.

Iar de va fi cel scărbit unde-va, departe, și va fi nevoie să serviască, măcar gând bun să aibă, adică, că dacă se va întâlni cu dînsul negreșit se va împăca, și întru inima sa îi va părea rău de acésta; și așa de nevoie să serviască.

Așa dar Preotul, întăi mai înainte de gătirea spre Dumneđească Liturgie este datoriu sa se păziască de împedcările cele ce s'aú dis mai sus. Al doilea, se cade lui să aibă frângere de inimă pentru păcate, măcar și mai mici de ar fi ele.

Pe lângă acésta ori-cât de puțin, l-ar vėdi consciința lui, să se mărturisiască părintelui său duhovnicesc, și să ia dela dînsul dezlegare. In scurt, tot ce-i știut că este spre curățirea păcatelor, se cade cu nevoința a face. Și inima sa să o curățiască de tóte gândurile, de poftele și desmerdările cele trupesti, ce stău împotriva dragostei lui Dumneđu, și firea sa cu óre-care socotire să o deștepte, de și nu suferă de patimi ce fac împedicare.

Al treilea, să aibă bună voire, ca să slujiască Domnului întru cuviosie și dreptate, întru tóte zilele vieței sale. Și acésta bună voire la timp să o adevereze prin fapte bune.

Al patrulea, fómă de măncaarea cea Dumneđească și setea de cea bėutură în suflet și în inima sa cu îndoită purtare de grijă, tare să o deștepte :

1). Pentru că mare este acésta Dumneđească Tăină : căci într'insa materialicește Impăratul și făcătorul a tótă făptura cea vėdută și nevėdută, Christos Dumneđu și om, nevėdut sub vėdunele chipuri ale Pănei și ale Vinului, spre măncaarea credincioșilor este pus înainte, și cu adevărat se dă, și cu folosul și cu câștigarea care se revarsă dintr'insa; căci cel ce servește cu vrednicie și se împărtășește de Dumneđeestile Tăine, nu numai dobăndește ertarea păcatelor, ci se învrednicește și de sântenie și de darul cel ales, căci se împărtășește cu Christos, care este Isvorul cel neîmpuținat al sânteniei și al harului.

2). Pentru că cu sėracia și cu neajunsul, fie-care alergând la comóra acésta, cu adevărat primește îndestularea bogăției darurilor celor Dumneđeesti, și lipsa sau sėracia sa sufletéscă îndestul o împlinește.

Pe lângă acésta cu credință neîndoită să se apropie la împărtășirea prea curatelor și de viață făcătoarelor Tăine, a Corpului și a Săngelui lui Christos, ca cu acésta să-și hrăniască sufletul. Si acésta bună voire și credință, nu numai Preotul și Diaconul, ci și tot credinciosul,

care vrea cu vrednicie să se împărtășiască este datoriu să o aibă.

Iar Preotul și Diaconul vrând să officieze Santa Liturgie, negreșit este datoriu să mai aibă și acésta, adică ca să sevărșiască Dumneđească Liturgie întru gloria lui Dumneđe, în Treime mărit, și întru cîntea tuturor Sînților, cari se veselesc în raiul cel ceresc, și spre folosul și er-tarea păcatelor tuturor credincioșilor lui Dumneđe, ce sunt pre pămînt, precum și ale celor ce au adormit creștinește întru buna credință; și pentru toți cei vii și cei morți, cari sunt încredințați rugăciunilor lui; de asemenea și pentru buna starea sînteii, catoliceștii și apostoleștii Bisericii a Răsăritului. Și se sevărșiască Dumneđească Liturgie, după rânduiala Domnului și obiceiul Sînteii Bisericii a Răsăritului, ca pre o Taină ce sîntește, și ca pre o jertvă ce îmblânzește pre Dumneđe, și pecatele le curățește; întru care Duhul cel Sânt prin gura lui, va prefăce cu adevărat cele ce sunt puse pre Santa Masă după dicerea Dumneđeescilor cuvinte: *Și fă adică Pânea în Corpul lui Christos; și Vinul* (cu puțină apă amestecat) *întru Sângele lui cel Dumneđeesc, prefăcîndu-le cu Duhul tău cel Sânt.*

Al cincilea, în tot chipul să se nevoiască, ca cu mare cinste și cu adîncă umilință să se apropie către acésta Dumneđească Taină, gîndind pre de o parte la mărirea și milostivirea lui Dumneđe și la nemăsurata lui curăție, iar pre de alta la simplitatea, întinăciunea și neputința sa, căci dintru acésta cugetare, mare dar și bucurie va afla omul.

Al șeselea, cu de-adinsul să se nevoiască a-și câștiga luiși evlavie și să gîndiască la patimile Domnului, căci va câștiga nădejde și mîngăere sufletescă, și dragoste către acésta Taină a lui Christos; spre care ferbîntea rugăciune și luare aminte de sine fôrte mult ajută.

Așa dar, spre vrednica servire, mai înainte gătindu-se servitoriul Altarului, sau cel ce va vrea să se împărtășiască cu Dumneđeescul Corp și Sânge, datoriu este, după rânduiala Bisericeii, să sevărșiască sara Vesperina (sau s'o asculte); la care cu cucernicie să mediteze în sine, cu umilință să cugete, cum Domnul și Mîntuitorul nostru Iisus Christos, după mîntuitorile sale patimi, Vineri sara, pre Cruce, pentru păcatele noastre s'a spînzurat, pentru mîntuirea noastră a murit, cum unul din ostași cu sulita cîsta lui a împuns, dintru care îndată a eșit sânge și apă; cum după acésta Iosif cu Nicodim Corpul lui Christos luîndu-l de pre Cruce, cu giulgiu l-a înfașurat și în Mormînt l-a pus, și cum Maria Magdalina, cu prea curata Maica Domnului, cu plîngere și cu mare tînguire, în amărăciunea inimii privea acestea.

Sfârșind După-Cinarea și rugăciunea spre somn, canónele cele obișnuite luiși, precum Acaftistul Stépănei noastre Născătoare de Dumneđe sau al Domnului Iisus, sau al altor sînți al săptămînei, și al ingerului său pázitoriu, cu toată cucernicia să socotiască: cum prea sântul suflet al Mîntuitorului, fiind împreunat cu Dumneđeirea, în iad pogorîndu-se cu stépănire, a legat pre domnul întinericului, a robii împărăția lui; și sufletele cele din véc, ale tuturor dreptilor, ce erau acolo din tiră-

nia lui le-au liberat, cu sine le-au ridicat, și în raia, până la preamărita sa Înălțare, le-au sălășluit; pentru aceea mulțamind lui pentru toate facerile de bine, care cu patima cea mântuitoare, și cu mórtea sa cea de viața făcătoare, a făcut neamul omenesc, cu de-adinsul să-l róge, ca și toate gr șalele lui pentru acelea curățindu-le din vecinica muncă să-l feriască și împărăției sale să-l învredniciască. Iar pre prea curata Născătoare de Dumneșeu, ca ceea ce a fost părtașă patimilor și morței Fiului său, și acestea vedând împreună suferea, să o róge cu căldură ca să-i fie întru această viață apărătoare și cătră toate faptile bune ajutătoare, și în ziua eșirei din trup, sufletul de toate năvalirile diavolești, cu folosirea ei cea tare izbăvindu-l, întru împărăția Fiului său să-l sălășluiască; fiind-că ca o Maică toate le poate câștiga de la Fiul său pentru cei ce cu credință alérgă către dînsa.

Diminéta în vremea rugăciunei, mai înainte de luminarea zilei, fiind Meșo-noptica, acestea cu cucernicie să cugete: cum Domnul nostru, la meșul-noptei, mergend la patima cea de bună voie în grădină, era în nevoință rugându-se cu dea-dinsul, încât sudorile lui s'au făcut ca picăturile de sânge ce pică pre pământ; cum acolo, fiind prins de ostași, a fost legat ca un făcătoriu de rele mai înteiu la Ana și ce feliu de rușinóse defăimări, scuipări și bătăi, și nenumărate rele, de bună voie acolo a răbdat, ca pre noi din legăturile păcatelor și din tirănia și munca diavolului să ne libereze.

Sfârșind Ortrina, cu umilință să mediteze: Cum Domnul cu defăimări a fost dus de la Ana la Caiafa și cum acolo a suferit de bună voie palme preste obraz, scuipări, batjocuri și lovituri fără de milă, de la mieșul nopței și până la ziua, pentru păcatele nóstre.

Iar după Ortrina, la cetirea Orei înteiu, cu cucernicie să gândiască: Cum Mântuitoriul și făcătoriu nostru de bine fiind legat în ora înteiă a zilei a fost dus în pretoriu (loc de judecată), de la Caiafa la Pilat, ca un făcătoriu de rele, și cum acolo Judecătoria a totă lumea, de Arhieriei cei fără de lege și de beștrăni Iudei a fost clevetit și de judecătoria cel nedrept osândit.

La timp, terminând a 3-a Oră, cu cucernicie și întru umilința inimei, cu de-adinsul să gândiască: Cum Mântuitoriul nostru la a 3-a oră din zi a fost judecat de Pilat și ce feliu de batjocuri și loviră preste obraz acolo a răbdat, iar după acesta la stălpul cel de marmura fără de mila fiind legat, cumplete rane, cunună de spini înghimpoși și alte nesuferite munci a răbdat.

Numai puțin de cuviință a cugeta și acesta: Cum Duhul Sânt în a 3-a oră din zi, în chip de limbă de foc preste Apostoli ce se afla la rugăciune s'a pogorît, și pre aceea i-au luminat; și acesta gândind cu de-adinsul să se róge lui Dumneșeu ca să dăruiască și lui darul Sântului Duh, precum și Sântilor Apostoli, spre luminarea cunoștinței sufletești, și ca să sêvêșiască cu vrednicie Dumneșeasca Liturgie, care urmază.

Iar în timpul Orei a 6-a să gândiască: Cum Mântuitoriul nostru, în

acea oră, Crucea sa purtând, la răstignire a fost dus, și cum fără de milă, cu patru piroane pre Cruce fu pironit în Golgota în mijlocul a doi tâlhari; de asemenea cum ostașii s'au împărțit între dinșii Veșmintele lui, și cum cei ce treceau îl batjocureau pre dînsul, și tâlhariul cel spânzurat de-a-stînga lui îl hulia, și cum întinerie s'au făcut preste tot pămîntul.

În timpul când se cetește Ora a 9-a, de asemenea cu totă cucernicia și luarea aminte să gîndiască : Cui Mîntuitoriul nostru dorind de mîntuirea neamului omenesc, pre Cruce spânzurat fiind, a strigat grăind : *Mi-î sete*; cum cu Oțet amestecat cu fiere a fost adăpat, cum sufletul său cel prea Sânt, în mîinile lui Dumnezeu Tatăl a dat, cum toate temelile pămîntului s'au clatit, petrele s'au despiciat, morții din mormînturi s'au sculat, și cum unul din ostași cu sulița Cîsta lui au împuns și îndată a eșit Sânge și Apă.

La aceste în scurt amintite și la alte mîntuitoare patimi ale Domnului, cu cucernicie gîndind întru sdrobirea inimei cu căldură, iar de va fi cu puțință și cu lacrimi, rugăciunile órelor să le sevărșiască. Când se cetesc psalmii, ce se dic închipuitori, *adecă Tipic și Obednița* (cînd nu va fi și Liturgie), cu osîrdie să mulțămiască Mîntuitoriului, pentru aceste patimi cîmplite, care de bună voie pentru noi a răbdat, ca pre noi din tirania diabolului să ne libereze; pentru vîrsarea prea curatului său Sânge, cu care ne-a rescumpărat pre noi din blestemul legei, și pentru mórtea lui cea datătoare de viață, cu care pre neamul omenesc, cel mort prin păcat l-a înviat, și cu de-adînsul, cu inimă smerită să se rîce, ca pentru toate aceste faceri de bine ale sale, să-î dea și lui harul ertării păcatelor, ca cu vrednicie să-î aducă jertfa cea fără de sânge, și fără osîndă să se împărtășiască cu Santele lui Taine.

Iar dacă Preotul și Diaconul, sau alt cine-va care se gătește cătră împărtășire, pravila Bisericeii, ce s'au dis mai sus, și cuvinčiosă pregătire pentru Dumnezeuasca împărtășire, de bună voie din lene sau din nepurtarea de grijă o va lăsa cu totul, sau numai parte dintr'însa, de mórte va greși.

Iar de se va fi zăbovit Preotul în lucrări sufletești, trebuinčiose mîntuirii ómenilor, adică : ascultând mărturisirea celor bolnavi, sau acelor sănătoși, sau împărtășind, sau botezând pre cei bolnavi, și apropiindu-se timpul Dumnezeieștei Liturgii, silit va fi să-și lase pravila, nu va greși; numai dupre Dumnezeiesca Liturgie, toate cele lăsate să le împliniască; dar rugăciunile Împărtășirei negreșit să le cetască mai înainte de Liturgie.

Pentru aceea și cei ce vor să se împărtășiască cu Dumnezeieștile Taine, datori sunt cîntarea Bisericească și pravila Santei Împărtășiri cu tot sufletul să o împliniască, și să se nevoiască a gîndi la patimile Domnului. Dacă nu știu-carte, atuncea Preoții sau Diaconii, sau clericii, să le cetiască acelea ca să fie îndemnat poporul la mai multă dragoste cătră Domnul. Iar cari pot ceti și de pravila Bisericeii nu pórta grijă, și fără de inimă înfrîntă, biruiți fiind de socotelile lor, îndrăsnesc a se apropia catră această Taină înfricoșată, chiar de vor fi persoane mari, parte bărbătească sau femească, Preotul ca un părinte sufletesc să-î certe și să-î opriască de

împărtășire, până ce se vor îndrepta și cu luare aminte cele ce se cuvin vor împlini; căci înfricoșat lucru e te a cădea în mâinile Dumnezeu-lui celui viu, de va mânca cine-va întru judecata sa întru o-ânda Corpul și va bea Sângele Domnului nostru Iisus Christos.

Pentru oficiarea Dumnezeieștii Liturgii, Preotul și Diaconul este datoriu a fi curat, precum cu sufletul așa și cu corpul. Căci precum corpul trebuie să-l aibă curat, așa și Veșmintele cele de pre dînsul i se cade ale avea curate și întregi, căci de vor fi pătate forte și sparte, și va îndrăzni Preotul a servi cu dinsele, va greși de mörte, de ore ce înaintea lui Christos Dumnezeu, cel ce este cu adevărat în Sântele sale Taîne, să arată cu nebăgare de sémă; de aceea servitorii celor sante sunt datori să stăruiască cu tot chipul, ca Veșmintele cele sântite de și vor fi din materii simple, dar să fie cuviincio e și curate, pe lângă acésta capul să fie peptănat, fața și gura spălată, unghiile tăete și curate, toate acestea pentru respectul și cinstea Dumnezeieștilor Taîne; ca și poporul ce-l privește și-i sërută mâna, să nu se amăriască de ceva.

Deci tot cel ce va vrea să se împărtășiască, bine va face, de-și va curăți dinții de cu sară, și gura sa o va spăla, ca nu făcënd acésta a doua di să cadă apă pe gât, și ast-fel să fie împedecat de a oficia sa a se împărtăși. Iar de-și va spăla gura și diminéță, negreșit că nu va fi rău, numai să o facă acésta cu luare aminte, ca să nu înghiță apă.

Despre timpul servirei.

Timpul servirei, duple obiceiul cel vechiu al Bisericei, este óra a 3-a din di; iar de va fi trebuință póte a se sêvêrși sânta Liturgie și mai târ-di și mai de diminéță; însă nu mai înainte de a se lumina de diuă. nici după amédă-di, fiind-că cel ce va începe și va face așa va greși. Es-cepție de cele hotărîte de Biserică, precum: în postul mare, când Li-turgia se face împreună cu Vesperina. Casurile sunt: când se face Li-turgia mai înainte sântită, în Sâmbăta cea mare, la ajunul Nașterei lui Christos, al Dumnezeieștei Arătări și în diua Cinci-decimei.

Lucrurile pre care Preotul trebuie a le avea în vedere și a le păzi mai înainte și în serviciu, sunt acestea:

Antimisul de va fi rupt, spart sa înegrit, cât sa nu se cunóscă lite-rile scrise pre dînsul, precum și de va fi pe hârtie. nici de cum nu se cade a servi pe el. Iar cel ce va îndrăzni a face acésta, ca un nebăgă-toriu de sémă de Dumnezeieștile Taîne, greșeste de mörte și cade sub pedépsa Episcopului, adică sub oprirea de a sêvêrși cele Preoțesti, ori sub perderea darului.

Sânta Masă se cade să fie îmbrăcată înteu cu pânză, al doilea cu in-

ditie, (căci cu acestea se îmbracă până la pământ), iar de asupra să aibă Liton de pânză subțire dêsă, sau de matasă pre care se întinde Antimisul și se învălește, pentru care trebuie să fie aproape de aceeași mărime cu Antimisul.

Camasa, Inditia și Litonul să fie curate, nerupte și ne-partate, și dacă se vor învechi, să se schimbe cu obicinuita rugăciune și după hotărîta rânduclă.

În genere în Biserică, în Altariu și pre Sânta Masă, toate să cade să fie curate, întregi, cu cuviință, cu bun chip și măturate, ca să nu se defăime Dumneștile Taine cu nepurtarea de grijă; pentru acesta se caute cu de-adinsul, de este Biserica și Sânta Masă sântită. De asemenea, dacă nu cumva din ore care împrejurări, Biserica nu s'a întinat cu picături de sânge omenesc, pricinuite cu armă, ori cu mîna, ori cu vre-o lovire, sau și de altă ore-care necurătenie trupescă; căci în asemenea cas nici-de-cum nu se cade Preotului a servi, până când nu se va face obicinuita curățire prin bine-cuvîntarea Arhierescă. Cel ce nu va păzi acesta, de mörte va greși și sub pedepsa Arhierescă va cădea.

De se vor întempla acestea la vremea Liturgiei, mai înainte de Intrarea cea mare, să înceteze Preotul a liturgisi, și potrivit Pânea și Vinul, ca pre niște bine-cuvîntate, iar nu ca Corpul și Sângele lui Christos; căci încă n'a fost sântite, să se desbrace de Veșmintele cele sântite și să iasă fără a termina serviciul.

Iar de se vor întempla acestea după Intrarea cea mare, să nu se lase, ci să sêvârșiască serviciul lui Dumneșu, care l-a început; iar după acesta să nu mai îndrăzniască a servi, până când cu bine-cuvîntarea Episcopului nu se va curăți și sânti locul acela, cu obicinuitele rugăciuni.

Iar dacă Biserica se va necinsti cu intrarea păgânilor, sau cu năvălirea ereticilor, sau a aceloră, cari s'a lepădat de credință, sau de va fi îngropat acolo vre-un eretic dovedit, Preotul să nu îndrăzniască a servi până când prin osebita bine-cuvîntare a Episcopului se va curăți și se va sânti Biserica după obicei; iar cel ce va îndrăzni a servi fără bine-cuvîntare, de mörte va greși și sub pedepsa Episcopului va cădea.

Vasele sântite necesare la sêvârșirea Sântei Liturgii, sunt: Potirul sau Paharul, Discosul, Steluța și Linguița. Pe lângă acestea mai sunt necesare o Copie și trei acopereminte: unul pentru Acoperirea Potirului, altul a Discosului, iar al treilea mai mare pentru amîndouă. Cîte trele aceste să fie facute din materie, frumoșe, curate și întregi. Cele patru vase amîntite să fie de aur, sau de argint, sau cel puțin de cositoriu, iar să nu fie de aramă, sau de fer, sau de lemn, ca și cel ce va servi întru ele ca acelea greșeste și sub pedepsa Episcopului cade.

Cartea ce se chiamă Liturgie, negreșit este trebuincioasă pentru sêvârșirea Dumneștilor Liturgii; căci pre de o parte se pöte întempla să se uite ordinea rugăciunilor și chiar a cuvintelor, care au cea mai mare însemnătate în sêvârșirea Dumneștilor Liturgii, iar pre de alta, Pre-

otul fiind confuz, nu știe ce face și ce ȑice, și prin acésta pe lângă greșalele dogmatice ce le póte face, póte pune și pe creștinii ascultători în îndoéla; de aceea Preotul care nu păzește acésta, fórte greșește, și-și trage asupra-și dréptă pedépsa a Episcopului scú.

Pe lângă acésta la scévêșirea Sântei Liturgii trebuie a fi și 3 sau 4 lumini aprinse pe Santa Masa, la Proscomidie și înaintea Iconelor, de asemenea pentru Vêhoduri sau eșiri. La nevoie póte a fi și numai una sau două. Decí de va îndrăzni Preotul fără de lumînări a liturgie și nu puțin va greși.

În fine în Sântul Altariu, Preotul trebuie a avea în timpul serviciului și un servitoriu cu frica lui Dumnezeu, care sa îngrijiască de cele trebuitoré.

În tot timpul Dumneșceștei Liturgii, Preotul este datoriu a fi blând, lin, pacinic și cu multă cucernicie, căutând cu ochii cei înțelegetori spre Stêpânul Cristos, căruia îi stă înainte, căruia îi servește și al căruia chip asupra sa îl pórtă.

Rugăciunile să le citiască cu tótă cucernicia, cu credința, cu dragoste și cu mare luare aminte, nelăsând nimica, fiind bine încredințat, că Dumnezeu primește pe tóte acestea din gura lui ca pre niște margăritariuri.

Mai este datoriu Preotul să serviască, cu frică, cu cutremur, cu smerită căutătură a ochilor, cu cucernica mișcare a mânilor și cu tótă lucrarea; și stând cu evlavie și cu tótă întocmirea corpului din afara, să-și arate credința sa cea din lăuntru, prin cucernicia sa, și tare să se încredințeze, că Santa Masă este scaun Împêratului Ceresc, Judecătóriului viilor și al morților, pre care cu adevêrat el șade, și decí de mii de Ingeri împrejuriul lui cu frică nevêduți stau înainte.

Pentru materia Pânei, a însuși Corpului lui Christos.

Materia Pânei Corpului Domnului nostru Iisus Christos este pâne de făină de grâu curată, amestecată cu apă firéscă, și cóptă bine, dospită, nu prea sārată, prósătă și curată, avênd gust cuviincios, și la mâncat bună și priinciosă; căci Pânea azimă, de va fi și de grâu în santa, catolicésca Biserica a Rêșăritului, nici de cam nu póte fi materia a însuși Corpului lui Christos, și pentru aceea niminea să nu o întrebuinteze în Euharistie.

Căci altă pâne, afară de cea de grâu curat, dospită, materia Corpului lui Christos nu póte fi.

Și Preotul cel ce va îndrăzni a servi cu pâne de alte grăunțe, sau macar de va fi și din făină de grâu, cu apă firéscă și dospită, dar unsa cu lapte sau cu unt, sau cu ouă, mucedă și la gust amară, sau cu totul în-

vârtoșata, foarte greu va greși, și va fi lipsit de dar, fiind-că Taîna din unile ca acelea materii nu se pôte sêvêrși.

Pentru materia Sângelui lui Christos.

Materia Sângelui lui Christos este Vin din fructul viței, adică din strugurii cei din viță scurs; vinul acela se cade să aibă gustul și mirosul său firesc, să fie bun la băut și curat, — neamestecat cu nici un fel de alte băuturi. La Proscomidie, să se tórne puțină apă în vin, iar după sântirea Taînelor să se tórne puțină apă caldă duple rânduelă.

Orî-ce alte musturi stórse din orî-ce pôme, și alte fructe adică : din mere, din pere, din vișine, din porumbrele, din smeură, și din altele asemenea ca aceste, nu sunt vin și nici pot să fie întrebuintate în Euharistie.

Iar de va îndrazni cine-va, afară din însuși Vinul de viță, cu alte musturi a oficia, sau cu vin oțet, sau amestecat cu ceva, va greși de mórte, și de preoție se va lipsi. De asemenea dacă Preotul și la Proscomidie, dîcînd cuvintele acestea : „*Indata a esit Sânge și apa*“, nu va turna puțină apă, și după sântirea sântelor Taîne, la vremea sa, când pune în sântul Potir partea sântului Agneț, nu va turna puțină apă caldă, sau în loc de apă caldă va turna apă rece, de mórte va greși, ca un calcătoriu de aședămintele Bisericeî. Iar turnând apă la vremea Proscomidiei, sau după sêvêrșire, în Potir, trebuie cu mare îngrijire să ia sêma, ca să nu schimbe apa firea vinului; căci Taîna nu să sêvêrșaste în Vinul, care se va schimba în gustul apei, și Preotul de mórte va greși.

Pentru cele ce pot a se întêmpla, la sêvêrșirea Liturgiei, cu materia și cu servitoriî ei.

Cu materia Corpului lui Christos, adică cu Pânea, pot a se întêmpla aceste: Preotul cel ce servește, de va cunoște înaintea sântirei, cum că Pânea pusă cu Discul pe sânta Masă spre sântire este stricată, sau nu este de grâu, ci din alte ôreși care grăunțe, sau puțin mucedă, sau azimă, îndata să le ia de acolo, și să aduca alta prós-pata, și de grâu curat, și să dîcă preste dînsa lin : „*Intru pomenirea Domnului și Domneșcului...*“ și tóte cele-lalte ale Proscomidiei preste Agneț; să ia Agnețul duple obicei și punêndu-l în sântul Discos, să-l înjunghie și să-l împungă, și așa în locul de unde a statut, fiind mai înainte de sântire, să încépă și să-l sântiască, și duple obicei să sêvêrșască serviciul.

Iar de va cunoște acestea tocmai atuncea, când va dîce însuși Dumnezeuștile cuvinte, să încépă de la rugăciunea : „*Cu aceste fericite pu-*

terî :“—repețindu-le, și așa pe rând toate să le sêvêrșască.—Așa face tot-déuna dacă după Proscomidie, înainte Intrarei celei mari, săi după intrare, cu ôreși care chip nu se va afla Agnețul în Disc, adică din vre o minune, săi va fi luat de șoreci, săi va fi cădut jos, și nici-de-cum nu se va putea afla.

Iar de va cunoște acésta după sântire, tot după cum s'aui arătat mai sus să facă : luând altă prescură prospătă de grâu, și dicând toate cele ale Proscomidiei asupra ei, se scôtă Agnețul și să începă de la rugăciunea : „*Cu aceste fericite puteri. ...*“ Și duple obiceiui să-l sântiască, și slujba să o sêvêrșască. Iar Agnețul cel dintăi, după împărtășirea cu Dumneșcul Corp și Sânge, săi la Jertfelnic, cu cele mai rămase Dumneșci Taîne, după aducerea lor acolo, să-l potriviască.

Iar de va cunoște acésta la însași Impărtășirea, potrivit o parte, să facă duple cum este scris mai sus: adică luând prescură prospătă de grâu, și dicând asupra ei, și făcând toate cele ale Proscomidiei, să scôtă Agnețul, să-l junghie, să-l impungă, și să începă de la cuvintele: „*În nôptea întru care s'a vândut....*“ Și cuvintele Domnului numai cele pentru pâne se dic. (Iar pentru Potir să nu dică nimic, căci toate s'aui dis). Și cetind rugăciunea : „*Aducându-ne aminte dar....*“ și „*Ale tale dintru ale tale*“, să rîdice numai Discul cu Dumneșcul Agneț. Iar cetind rugăciunea : „*Încă aducem ție*“.... Și „*Dômne cela ce ai trimis pre prea Sântul tău Duh....*“ cu Stihurile pentru Agneț, să dică spre sêvêrșirea sântirei : „*Și ja adică Pânea acésta, cinstit Trupul Christosului tău, prefăcându-l pre dînsul cu Duhul tău cel Sânt*“, și să cetiască și rugăciunea : „*Pentru ca să fie celor ce se vor împărtăși*“. Și toate acestea să le dică în taină, adică fără a dice ceva adona-ôră cu glas mare. Și așa să se împărtășască cu Dumneșcul Corp și Sânge al lui Christos, și pe rând se sêvêrșască Santa Liturgie.

Iar de va cunoște înainte sântirei, duple cum s'aui dis mai sus, cum că Pânea nu este cuviinciosă spre a sêvêrși cu dînsa Taîna Corpului lui Christos, și altă pâne bună atuncea nu va putea găsi, îndată să înceteze cu serviciul.

De va cunoște însă acésta după sântire, și nu va fi altă pâne, să nu înceteze, ci să sêvêrșască Liturgia.

Pentru aceea, Preotul pentru a scăpa de toate întâmplările acestea (și mai vêrtos din păcatul de môrte). să ia sama, ca prescurarii să facă Prescurile de făină de grâu curat și bună, iar nu aprin-ă și stricată, și tot-odată să caute a avea și o Prescură de prisos.

Pe lângă acésta cu Prescuri vêrtose și lôrte vechi, nici odinioară să nu îndrăzniască Preotul a servi, și încă mai înainte de începutul Proscomidiei. Preotul luând în mâni Prescura să o cerce ce feliu este, și spre mai bună încredințare, una să o frângă. Și cunoscând că Pânea este cuviinciosă, va oficia Santa Liturgie lara de nici o turburare și îndoelă, cu curată și pacinică consciință sufletescă.

Despre cele ce pot a se întâmpla cu materia Sângelui lui Christos.

De va cunoşte Preotul mai înainte de sântirea Sângelui, după sântirea Corpului, că nu este Vin în Potir, fără numai apă, să tórne apa aceea în óreşi care vas curat şi cinstit, şi îndată să puie vin şi puţină apă, dicând: „*Unul din ostaşi cu suliţa Cósta lui a împuns....*” Şi după acésta să începă de la cuvintele acestea: „*Aseminea şi Potirul după Cîntă, dicînd*”; şi aşa mai departe.

De va cunoşte că nu este Vin în sântul Potir, după dicerea cuvintelor, ci numai Apă, aşijderea să facă şi să dică, precum s'aŭ dis. De va cunoşte însă acésta la însaşi împărtăşirea, să tórne apa într-un alt vas, iar în Potir să puie vin şi puţină apă, dicând: „*Şi unul din ostaşi cu suliţa....*” etc.

Şi să începă de la cuvintele: „*Aşijderea şi Potirul după Cîntă, dicînd: Beţi dintru acesta toţi*”. (Şi acestea toate să le dică în taină). Apoi rugăciunea: „*Aducîndu-ne aminte dar....*” Şi rîdicînd Paharul să dică: „*Ale tale dintru ale tale*”. Şi rugăciunea: „*Inca aducem ţie....*” şi spre sêvêrsire se rógă: „*Dómnne cea ce ai trimis pre prea Sântul teŭ Duh....*” Şi trecînd cele despre sânta pâne, să dică: (Bine cuvîntéza Stêpâne, de este Diacon): „*Iar ce este în Potirul acesta...*” şi bine-cuvîntând numai paharul să dică: „*Prefăcîndu-l pre dînsul cu Duhul teŭ cel Sânt...*” şi cele-lalte rugăciuni toate pînă la împărtăşire, şi aşa împărtăşindu-se, va sêvêrşi după obiceiú Dumneđeésca Liturgíe. Iar apa aceea, după sêvêrsirea Dumneđeéstei Liturgíi, şi după potrivirea Dumneđeéstilor Taine rêmase în Sântul Potir, în loc de spălare, să o tórne şi să o potriviască.

Iar de va uita Preotul, la Proscomidie, a turna apă preste vin în Sântul Potir, şi-şi va aduce aminte de acésta mai înainte de sântirea Sântului Potir, să tórne îndată puţină apă, dicînd: „*Unul din ostaşi cu suliţa cósta lui a împuns, şi îndată a eşit Sânge şi Apă, şi cel ce a vedut a mărturisit...*” căci de nu va turna, aducîndu-şi aminte că n'a turnat, va greşi de mórte.

Iar după sântire, de-şi va aduce aminte, să nu mai tórne, ci numai obicinuita căldură la timp.

Pentru aceea datoriu este Preotul şi Diaconul, când va vrea să tórne Vin, să fie cu pază de toate întêmplările acestea, pe de o parte pentru ca nu din nepurtarea de grijă să greşască de mórte, iar pre de alta ca să nu fie vinul oţetit, muced, stricat, saŭ prin alt chip necurat. Iar de vei vedea că este nici de o trébă, să nu îndrăzneşti a servi; şi pururea pentru cele mai bune spre plăcerea Domnului Dumneđeŭ să gîndeşti, şi tot creştinul este datoriu aceeaşi să gîndiască; că scris este: „*Cu frică mîntuirea vóstră lucraţi...*” Ca cei ce nu bagă sãma de această servire înfric şatã, şi pentru mai bună lãmurire nu se nevoesc, cumplit vor pãtimi.

Pentru cele ce se întâmplă la sântirea și la sêvêrșirea Sântelor Daruri.

Cade-să a ști, că de vor servi Preoți mai mulți, atunci atât cuvintele Domnului :

„*Luați, mâncați, și : Beți dintru acesta toți, și : Altele dintru ale tale : cum și : Fă adecă Pânea acésta, și : Ce este în Potirul acesta, și : Prefacându-le cu duhul tău cel Sânt : să ȋică împreună, iar să nu ȋică fie-care; deosebî mai înainte*

Iar Preotul cel ce servește de va uita că ar fi ȋis cuvintele Domnului preste Taîne și preste Vin, sau rugăciunile : „*Dómne cela ce ai trimis pre prea Sântul tău Duh...*“, așijderea și cuvintele sêvêrșirei : *Și fă adică Pânea acésta.... Iar ce este în Potirul acesta.... Prefacându-le cu Duhul tău cel Sânt; și de va fi în nedumerire, adică în îndoire, cum că nu ar fi sântit Taîna, mai mult să nu se mai turbure, ci liniștit în mintea sa se gândiască așa, de nu sunt sântite aceste Daruri, ce staū înainte : Pânea și Vinul, acum se sântesc, și să ȋică preste ȋinsele cuvintele Domnului, începând din locul acesta : „In nóptea întru care s'aū vëndut, luând Pânea și altele; și pentru alte ore care cuvinte de se va îndoii că nu le-aū ȋis, și rugăciunile până în sfêrșit să le sêvêrșiască.*

Pentru neajunsurile cele ce se întâmplă Preotului celui ce servește.

Preotul servind Liturgia, și mai înainte de sântirea Corpului și Sângelui Domnului, de se va bolnăvi fórte, cât nu-î va fi cu putința să lucreze, sau curând va muri, servirea să o lase și să înceteze.

Iar de se va întâmpla acésta după sântirea și sêvêrșirea Taînelor, alt Preot de va fi acolo ascultând Liturgia, să sêvêrșiască Dumneȋescă Liturgie, începând din locul, unde a lăsat Preotul cel dintău.

Iar de n'a murit Preotul cel ce s'a bolnăvit, ci este viū, și póte să primiască Dumneȋeeștile Taîne, Preotul cel ce sêvêrșește în locul lui, să frângă o particică mică din Sântul Agneț, și cu Lingurița luând Dumneȋeeșcul Sânge, să-l împărtășiască pre ȋinsul, iar însuși după rânduelă să se împărtășiască și sa sêvêrșiască serviciul duple obicei.

De nu va fi atuncea alt Preot să sêvêrșiască Liturgia și să potriviască Sântele Taîne, atuncea un om din cei cu buna cucernicie și curat, luând Procovățul neatingându-se, cu mâna gólă, să acopere bine Sântele, ca să nu póta intra nimica pre Discos, sau în Sântul Potir, pâna când va veni alt Preot; carele viind sa sêvêrșiască deplin Sânta

Liturgie, întru altă ȋi, sau pe altă sântă Masă, și întru aceeși ȋi, începând dela Procomidie, și scoțând alt Agneț, după obiceiul să-l sântiască, de vreme că el n'a fost la ascultarea Liturgiei; iar după potrivirea Agnețului, celui nou ce s'a sântit, să potriviască și cel mai înainte Agneț, și Dumneșcescul Sânge să-l bea, sau turnându-l în Sântul Potir, toate împreună la Procomidie să le potriviască.

Iar de se va întâmpla acesta mai înainte de sântirea Sântelor Daruri, altul sau și același Preot, așijderea săvârșind deplin Dumneșcesca Liturgie, după ducerea la Procomidie a Dumneșcestilor Taîne, și după potrivirea lor, să potriviască și Pânea și Vinul ce au rămas; iar nu ca pre Trupul și Sângele lui Christos, ci ca pre o Pâne și Vin bine-cuvântat.

Iar de nu va începe Preotul a oficia Liturgia, și la lucrarea Procomidiei fiind, sau și la Liturgie, până la Vêhodul cel mare va fi chemat pentru vre-oreși care nevoie a morței, ce se va întâmpla, sau se boteze, sau să mărturisiască, însă nu departe, să lase la acel loc serviciul și să meargă degrab acolo și făcând bolnavului, ce se află la ora morței nădejde de mântuire, și întorcându-se să săvârșiască Dumneșcesca Liturgie; iar în Biserică va porunci să citiască la Apostol, sau la Psalmi, sau la Canóne, sau vre o învățatură folositore de mântuire, ca să folosiască la acea vreme pre poporul ce se află în Biserică; iar de se va zăbovi acolo pentru vre-o întâmplare de nevoie și se va întârziea, și de se va fi făcut numai singură Procomidea, să lase de a servi, și a doua ȋi să officieze Liturgia totă din început și după potrivire, să le întrebuințeze și pre acelea, precum s'au ȋis mai sus.

Iar după Eșirea cea mare, și după sântirea Darurilor să nu lase Liturgia nesăvârșită, punându-se în voia lui Dumnezeu pentru cel bolnav.

Rămâind deci sântele Daruri, în multă vreme, sau sântite, sau nesântite, din vre-o întâmplare ca acesta, nefiind Preot, și se vor strica, adică se vor mucezi, și Pânea și Vinul va fi înăcrit, atâta cât nu va fi cu putință a-l potrivi, luându-le pre acestea Preotul, să le dea în apă curgătoare.

Dacă vre un Preot, oficiind Liturgia, nu se va împărtăși cu Dumneșcestile Taîne, afară de această întâmplare, foarte greu și de morțe va greși, și sub canonul Caterisirei va cădea.

De va cădea muscă în Sântul Potir mai înainte de sântirea Sântelor Taîne, să se scotă și învălindu-o în hârtie să se ardă.

Iar de va cădea păianjin sau altă vietate otrăvitoare, să se verse Vinul din Sântul Potir, întru alt vas cinstit; iar în Sântul Potir să torne Preotul alt vin și puțină apă, ȋicând cuvintele acestea: „Unul din ostași cu sulita Căsta lui a împuns, și îndată :..” Și așa să săvârșască Liturgia după obiceiul. Iar după săvârșirea Liturgiei vinul acela să-l verse în pârlă curgătoare.

Iar de va fi acésta după sântire, și nu va putea Preotul pentru groază și uriciune să înghiță cu Dumneșcescul Sânge vietatea ce a cădut, atuncea cu luare aminte și cu totă paza să scótă vietatea, ca să nu pice nicăerea nimica din Dumneșcescul Sânge; și asupra altui Potir sau asupra altui vas curat, de trei ori cu vin să se spele bine vietatea ce s'a scos, și vinul să-l păziască, și vietatea ce a scos'o să o înveliască în hârie sau în vre o pânzatura curată; și după sevêșirea Liturgiei acea vietate cu hârtia sau cu pânzatura pre cărămidă sau pre pētră curată să o arză, iar cenușa să o îngrópe supt sânta Masă, sau să o verse unde-și spală mâinile, iar vinul acela cu care vietatea ce s'a scos a fost spălată, în pârâi curgător să-l verse, iar de va fi pârâul departe sub sânta Masă făcând grópă unde nu se calcă cu picioréle, să-l tórne și să-l acopere.

Iar de va îngheța iarna Dumneșcescul Sânge în Potir, Preotul sau Diaconul încăldind procovețele pe lângă foc, să înveliască cu dinsele sântul Potir, până când se va desgheța, sau un uncrop slobodind pre sântul Potir, să-l ție cu luare aminte, ca să nu pice într'insul ceva din uncrop, până când se va desgheța.

De va pica ceva din Dumneșcescul Sânge, din neluare aminte a Preotului ce servește, de mórte va greși. De va pica pre scândură (fiind cu puțință să se plece), să-l lingă; iar de nu va fi cu puțință, cu buretele să ștérgă bine, și după aceea rădênd scândura, rădêturile de pre ea pre cărămidă, sau pētră curată să le ardă, iar cenușa sub sânta Masă să le îngrópe.

Iar de va pica pre pământ gol, să se rađa locul pe carele a cădut, și rădêturile să le ardă, și sub sânta Masă să le îngrópe.

Iar de va pica pre pētră, așijderea să facă, de va fi cu puțință, să se lingă, sau cu buretele bine să se ștérgă, și să se spele cu apă curată, iar apa să se strîngă cu buretele și sub sânta Masă să se îngrópe.

De va pica pe Inditiile sântei Mese Dumneșcescul Sânge sau pe Antimis, întâi să se sugă cu gura, și după acésta cu buretele Antimisului bine să se ștéagă; iar după sevêșirea Liturgiei Inditiile de pe sânta Masă luând, numai locul, unde a picat Dumneșcescul Sânge, de asupra sântului Potir, sau asupra Blidului celui de Anaforă, să-l spele de trei ori cu apă curată însuși Preotul.

Iar apa aceea în pârâi curgătoriu, sau grópă sub sânta Masă săpând să o tórne, și Inditiile, uscându-le, iarăși să îmbrace cu dinsele sânta Masă.

De va pica Sântul Sânge pe Procovețe, sau pe sântele Vestminte, întâi să le sugă bine cu gura, după aceea să le ștérgă cu buretele: Și după sevêșirea slujbei să le spele bine de trei ori cu apă de asupra Blidului celui de Anaforă, și spălătura sub sânta Masă săpând grópă să o tórne.

De va pica Dumneșcescul Sânge jos pe Potir, sau pe covorul aș-

ternut sub picioare, să se ştergă întăiu udăciunea cu buretele, cu care se şterge Sântul Potir, după acesta să se spele bine de asupra Blidului celui de Anaforă locul unde a picat, şi să se tace partea cea umeda, şi pe platră să se ardă; iar cenuşa şi apa, cu care s'au spălat, să se tórne în pământ sub sânta Masă, şi să se acopere cu pământ.

De se va întâmpla, să se verse cu totul Dumneşcescul Sânge după sântire, de va rămănea puţin ori-şi ce în sântul Potir, cu acela să se împărtăşiască şi să sêvârşiască slujba, iar strângerea Dumneşcescului Sânge ce s'a vërsat, ştergătura şi spalarea să fie întocmai, după cum s'a arătat mai sus.

Iar de nu va rămănea nimica în sântul Potir, să tórne iarăşi vin şi puţină apă într'in-ul, dîcînd cuvintele Proskomidiei: „*Şi îndată a eşit sânge şi apă*“. Şi să sântiască începînd din locul acela. Aşjderea şi după cină dîcînd: „*Beţi dintru acesta toţi*“ şi cele-lalte, şi rugăciunile: „*Aducîndu-ne aminte dar; şi: Ale tale dintru ale tale.*“ dîcînd, ridică numai Potirul, şi încă aducem ţie, şi: *Dómnne cea ce ai trimis; cu stihurile, şi numai Potirul bine-cuvîntându-l să dîcă: „Iar ce este în Potirul acesta: şi Prefacîndu-l pre dînsul“* şi rugăciunea: *Pentru ca să fie celor ce se vor împărtăşi: . . . şi tóte până în sfêrşit, şi așa să se împărtăşiască, iar tóte acestea: Rugăciunile şi Vozglasurile, în taină să le dîcă; iar în Biserică la acea vreme să cante Stihuri cuviinciose, până ce se va îndrepta Preotul în cele ce i s'a întemplat, ca poporul ce se află în Biserică, să nu stea mîhnit, pentru zăbava acei lucrări de primejdie.*

Mult se cade a socoti şi a-şi bănuî luişi, când se va întâmpla un lucru ca acela înfricoşat din vre-o ne luare aminte, şi a plînge cu tânguire, pentru o întemplare ca aceea.

De se va întâmpla Preotului îndată să verse, după împărtăşirea cu santele Taine, vërsăturile să se strîngă în călţi de in, şi într' un vas curat să se pue, şi să se păziască până când se vor usca bine, şi atunci în apă curgătoare să se arunce, ori pe cărămidă, sau pe pētră curată să se ardă. Aşjderea şi pământul, pe carele a cădut să fie rădăuit şi să se ardă, iar cenuşa sub sânta Masă să se îngrope, sau în apă curgătoare să se arunce.

De va cădea pre pământ ore-şi care parte, din Dumneşcescul Corp, cu cînste să se ridice, şi să se pue pre Disc, iar pământul pre care a cădut, să se rădăuiască bine, şi rădăturile acelea să se arunce în apă curgătoare, sau să se ardă, iar cenuşa sub sânta Masă să se îngrope.

De va fi avînd Preotul musteţi lungi, şi din nepurtarea de grije le va muia în Dumneşcescul Sânge, prin aceea greşeşte. Mai înainte dar să sugă musteţele bine cu buzele sale, şi după aceea cu Procovēţul să le ştergă; iar mai vërtos mai înainte să le tocneasă bine, ca de acest păcat să pótă scăpa.

Când Preotul servind Dumneșcescul Corp, îl pune în palma sa cea dreaptă, sau slujind cu sobor îl primește dela cel mai mare, nici de cum să nu strângă cu dreapta, ci puțin ărești-ce strângând mâna (de va fi luat dela cel mai mare), cu stânga pe de desubt să ție, și nu deasupra capului, și așa sa țină mâna de asupra santei Mese; și plecându-și capul cu eucernicie și căutând cu frică și cu credința spre palmă la Dumneșcescul Corp, să ăică rugaciunile obicinuite, și sa se împărtășiască. Iar după Impărtășire sa-și caute bine palma mânei sale celei drepte, și de va fi rămas vre-o fărămatură macar cât de mică, și pre acesta cu limba sa o ia în gură, ca nimica să nu rămăe pre dînsa, și după acesta luând buretele Antimisului să-și ștergă bine palma de asupra Discului, așijderea și de Litani.

Iar împărtășindu-se Preotul din Sântul Potir, cu Dumneșcescul Sânge, să-și sugă bine buzele sale, și după aceea și cu acoperământul Potirului să le mai ștergă.

Iar gustând să sugă bine marginea Sântului Potir, ca să nu rămăe pe margine Dumneșcescul Sânge, și după aceea să ștergă și cu buretele marginea.

De va îngheța Sântul Agneț în Disc așa, cât nu va putea Preotul să-l frângă la timp, să pue o ălă cu cărbuni pe sânta Masă și Dumneșcescul Agneț fiind în Disc și cu Steluța, de asupra, și cu Procovățul acoperit, să ție de asupra cărbunilor până se va desgheța.

De vor năvali vrējmașii în timpul când servește Preotul, sau cei de alt neam, ereticii, sau păgânii și ucigătorii, și serviciul nici de cum nu se va putea sēvērși, să potriviască Santele, ca să nu rămăe întru batjocura și calcarea dușmanilor, și însuși să fugă de va putea.

Iar de nu va fugi, mai bine va face; că de va fi omorît, cununa muceniei va lua.

Iar de va vrea cine-va, ocărînd sânta Credință ortodoxă să omóre pre Preot servind, datoriu este Preotul nici de cum să nu lase serviciul, ci să-l serviască, măcar și mörte de i se va întempla a răbda; că de va fi ucis atuncea cu Mucenicii va fi împreunat.

De va fi Preotul servind Dumneșcesca Liturgie, și se va aprinde Biserica, ori din vre-o furtună, ori de altă pricina, va începe a cădea Biserica de asupra, să ia Santele cu pază împreună cu Antimisul, și să iasă din Biserică, și într'alt loc cinstit, pre același Antimis să sēvērșiască Dumneșcesca slujbă, începënd din locul, de unde a lăsat la eșire.

De se va arăta după sântirea Pânei și a Vinului vre-o minune, adică chipul Pânei în chipul carnei, sau în chip de prunc, și Vinul în chipul sângelui și de nu se va schimba în grabă videnia acesta, adică de nu se va arăta iarăși chipul Pânei sau a Vinului, ci așa vor rămănea neschimbate, nici de cum Preotul să nu se împărtășiască; că acelea nu sunt Corpul și Sângele lui Christos, ci numai minune

de la Dumnezeu, pentru necredință, sau pentru alte pricini arătate; iar Preotul să ia altă Prescură (dacă s'a schimbat numai chipul Pânei), și precum s'a arătat mai sus, să facă și să țină cele ale Proscomidiei, preste Agneț, și să scotă Sântul Agneț, și pre cel prefăcut întru minune să-l dea într'o parte, și cu cinstă păzindu-l să înceapă de la rugăciunea: „*Cu aceste fericite puteri și noi....*” Și toate pe rând să le sevărșiască, iar preste Potir nimic să nu mai țină a doua oră. Iar de se va fi schimbat și în Potir chipul Vinului în sânge, într'alt Potir cinstit, sau într'alt vas curat deșertându-l să tórne iarăși alt vin, ținând cele ale Proscomidiei preste dinsele. Și așa pe rând după obicei și pre acesta să-l sântiască, și în vremea împărțirii, să se împărțiască după obicei, și slujba să sevărșiască.

Dacă în grabă iarăși, cel ce s'a arătat carne, sau prunc, va fi primit iarăși chipul Pânei; sau în Pahar, cel ce a fost vădit sânge, îndată iarăși se va arăta în chipul Vinului, să nu țină alt Agneț, nici alt Vin în Potir să nu tórne, ci cu acelea să se împărțiască și slujba să o sevărșiască; că cu adevărat Corpul și Sângele lui Christos este.

În sfârșit tot Preotul ce are popor să știe, că la fie-care srbătoare mare și Duminică, așijderea și în fie-care Sâmbătă datoriu este a oficia Liturgie, iar de nu va oficia, va fi sub păcat de mórte; fiindcă de nu va servi, pre mulți va împedeca de la ascultarea Dumnezeieștii serviri, carea din porunca lui Dumnezeu și a Bisericei, fie-care creștin, în fie-care sântă Ți, datoriu este a o asculta.

Pe lângă acesta se cuvine Preotului a mai ști, că numai o Liturgie într'o Ți, la o sântă Masă, datoriu este a sevărși; că această unime a Santei Jertve, însemnează numai o mórte a lui Christos, care mórte odată o a luat pentru noi și o patimă a lui, pe carea odată pentru noi o a rădat.

Pentru toate acestea mai sus arătate întâmplări, se cuvine ție, o Preote, ca nu fără grije să fi (întâmplându-se vre-una dintre acestea) ci întru sfărâmarea inimei, întru pocăință și plângere să fi, mărturisindu-ți păcatul de se va putea la însuși Arhiereul acelei Eparhii (de va fi cu apropiere; iar de nu, apoi măcar la duhovnicescul Părinte ce vei avea să-l mărturisești), primind Canonul convenit după mărimea greșalei ce-ți se va întâmpla în aceste împrejurări, pe care Canon să te silești cu plecare din totă inima și cu osârdie a-l împlini, spre curățirea și mântuirea sufletului tău și îndreptarea greșalei; și așa prin ertăciunea și bine-cuvântarea ce vei primi de la Arhiereu sau de la duhovnicescul Părinte, după sevărșirea Canonului ce-ți va fi rânduit, vei fi slobod a te apropia cu îndrăznélă spre a servi și a sevărși cele sante. Iar în alt chip să nu îndrăznești, că vei greși cu greu păcat, și te vei pedepsi ca un nebăgătoriu de sémă și batjocoritoriu de cele Sante.

După sevărsirea Dumnezeștei Liturgii, datoriu este Preotul a urma așa :

Indată după împărțirea Dumnezeștilor Taîne, datoriu este Preotul sau Diaconul ca rămășița Dumnezeescului Corp din Disc în Sântul Potir să torne cu totă luarea aminte, ca nici o fărâmtură, măcar cât de mică, să nu cadă, sau să rămăie. Și pentru acesta cu Buretele de pe Antimis Discul să-l ștergă bine de asupra sântului Potir, căutând bine ca să nu rămăie ceva pre dînsul.

Așijderea și pe Antimis, sau pe Liton, de este ceva, strângend bine cu Buretele pe Disc să pue în Sântul Potir. Și de asemenea să ia sēma să nu rămăie nemica pe dînsul. Așa dar este datoriu Preotul tot-dēuna la fie-care Liturgie să facă; că nefăcend așa, vā fi sub păcat de mōrte și sub perderea darului Preoțesc. Iar Antimisul sau Litonul nici o dată să nu le scuture pe foc sau pe apă; căci că pe dînsul nimic alt nu rămăie fără numai fărmituri din Dumnezeescul Corp, din nepurtarea de grije a Preotului. Și pentru acesta, precum s'aū dis, cu pază, pe Disc să se adune, și în sântul Potir să fie turnate, și la Proscomidie de dînsul sau de Diacon să se potriviască.

Iar după sevărsirea Dumnezeștei Liturgii, la potrivirea rămășițelor sântelor Taîne la Proscomidie, totă paza să aibă Preotul, ca nimica din sfărâmturi, măcar cât de mică, sau din picături să nu rămăie în sântul Potir. Pentru acesta dar nu numai odată, ci și de două ori și de trei ori Potirul spălându-l să bea, și după aceea cu Buretele sau cu o pânzătură făcută pentru acesta să-l ștergă, iar Buretele sau pânzătura aceia să o lase în sântul Potir. Iar la Proscomidie, când vor fi aduse santele Taîne, să fie lumînarea aprinsă până când se vor potrivi Santele.

Eclesiarhul să fie învățat de Preot, și toți cei ce slujesc în Altariu, ca cu frică, cu cutremur și cu bună cucernicie să umble pe lângă Proscomidie, așijderea și împrejurul santei Mese, când vor fi acolo Dumnezeștile Taîne, și să facă închinăciune cu cucernicie, trecend sau apropiindu-se.

Buretele, atât al Litonului, cât și cel cu care se șterge Potirul, sau pânzătura, când se va negri și se va umplea de colb sau praf, însuși Preotul, sau Diaconul să-l spele bine cu mâinile sale, asupra spălătoarei din Altariu, și această spălare adesa-ori să se facă, ca tot-dēuna acestea să fie curate.

Vasele cele sântite, adică, Potirul, Discul, Stēua și Lingurița, adesa ori de praf să fie șterse, așijderea și de umezelă, ca să nu ruginiască.

Apoi după sevărsirea Dumnezeștei Liturgii, și după potrivirea Dumnezeștilor Taîne, îndată mai înainte de desbrăcarea Veșminte-

lor Preotești, sau după desbrăcare, neșind din Altariu, Preotul este datoriu a ceti cu totă umilința, cu inima mulțămitoare, rugăciunile cele de mulțămire după sânta Impărtășire.

După ce va eși din Biserică, nu îndată să se întorcă la alt lucru, ci câtă-va vreme să rămăe în rugăciuni, cu gândirea pentru un așa de mare dar ce s'a învrednicit la sânta Liturgie, și mulțămind lui Dumnezeu, să se rōge ca în tōte dīlele vieței sale, să-l învredniciască a lua un dar ca acesta.

Se cade încă ca întru acea dī să se feriască de multa mănecare, bētură și de somn; iar mai vērtos cel ce are soție să se feriască de împreunarea și de tōtă dragostea trupēscă, pentru dragostea și cins tea Impēratului Ceresc, pre care în casă și în lōașul sufletului sēu l-a primit.

Cum se cade să se păstreze Dumnețeștile Taine pentru cei bolnavi.

Maī înainte de tōte Preotul de popor (sau și în monastire) datoriu este a avea grije ca să fie Vasele, adică: Potirul, Discul, Stēua, Lingurița, Chivotul, de aur, sau de argint, iar de mare nevoie de cositoriū; cu cuviință fiind gătite, spre ținerea și paza Dumnețeescului și de viață făcētorului Corp al lui Iisus Christos, întru care Taina înfricoșată se sēvērșește, și însuși Domnul Iisus vēđut sub chipul Pānei și a Vinului petrece.

De și tōte lucrurile bisericești cu cuviință trebuie să se facă, precum: Veșmintele cele sântite. Sānte Cruci, Evangeliile, scump împodobite, dar să fie după starea Bisericilor. Decī de nu va fi undeva cu puțință din cauza sērăciei se fie de aur, sau de argint, Vasele acestea: Potirul, Discul, Stēua, Lingurița și Chivotul, în care se păstrēza sānte Taine pentru cei bolnavi, negreșit de cositoriū să fie.

Chivotul în care se vor păstra sānte Taine, adecă Corpul Domnului, să fie acoperit, și de asupra să aibă Cruce, și tot-dēuna cu Dumnețeștile Taine pre sânta Masă să stea, iar nu unde-va într'alt loc.

Māna nesānțită, nici odiniōră de acestea să nu se atingă, că sub pēcat de mōrte și sub mare canon va fi, fără numai de vre-o mare nevoie.

Dumnețeștile Taine, nu numai în Joia cea Mare, ci și în alte dīle, pentru multe cause, după rānduēla scrisă pentru Joea cea Mare, pot fi sānțite, uscate și păstrate.

De va fi Chivotul de aur sau de argint, și pe din lăuntru poleit cu aur, atuncea sānte Taine, uscate, să se pue și neāsternând hārtie. Iar de va fi de argint și nepoleit cu aur sau de cositoriū,

negreșit să se asternă într'insele hârtie curată, și pe dînsa să se pule Dumneștile Taîne ce se păzesc în Chivot, adesa-ori cu totă cinstea cuvenită cu capul descoperit, închinăciune făcînd, și mînilor spălate fiindu-ți, în toate dîile să le cerci; iar de nu va fi cu putință în toate dîile, măcar a doua dî, sau a treia dî descoperind Vasul să le cauți că nu cum-va din nepurtarea de grije și din necercarea ta, să muceziască sau să se strice de umezală și pentru acesta ca un defăimătoriu de Dumneștile Taîne, de mörte vei greși și sub pedepsă de caterisire vei cădea.

Deci, de vei vedea că spre umejune s'au plecat, desfă Antimisul pe sânta Masă, și cu totă luarea aminte din Chivot pe Sântul Disc le pune, și deschidînd ferestrele le usucă, însuși păzindu-le pînă cînd se vor usca, ca nu cum-va musca sau alt-ceva de acest fel să se atingă de dinsele, căci întîmplîndu-se acesta, de mörte vei greși.

Iar dacă din nepurtarea de grije, uscînd Dumneștile Taîne, le vei dogori sau nu le vei usca bine, din lene le vei lăsa să se strice, vei greși de mörte, și sub vinovăția caterisirei vei cădea.

Iar de se va întîmpla una ca acesta, (care să nu fie), nici de cum cu aceste Taîne să nu îndrăznești a împărtași pre cine-va; ci alt Agneț după învățatură, precum în jos scrie, nimica zăbovind, gătindu-te pre tine spre serviciu, după ce vei da de acea întîmplare, adoua dî începînd Dumneșca Liturgie scöte, sîntește, și uscîndu-le, le păzește, și cu acestea pe cei bolnavi, și pe alții cari vor trebui să-i împărtașești; iar Taînele cele muced sau stricate într-o aceeși Liturgie la Procomidie împreună cu cele mai rămase Dumnești Taîne, punîndu-le în Potir să le potrivești.

Deci, o Preote, cînd vei vrea să gătești Sînteles Taîne, pentru trebuințele cele de nevoie, în Joea cea Mare, s'au la altă vreme, atuncea scöte al doilea Agneț, și să faci după rînduella Liturgiei mai înainte Sîntite, din Postul cel mare, și adăpînd sântul Agneț cu Sângele cel de viață făcătoriu, de asupra sântului Potir, câte puținel cu Lingurița, cu mare pază și cu iscusință, ca nu cum-va să-l udi prea tare, și ca să nu pice unde-va ce-va din multă adăpare.

Și se cade a usca Agnețul cel adăpat pe sânta Masă, așa într-o acest chip; mai întîi desvălește Antimisul, și din Chivot luînd Agnețul, îl pune în Disc, și-l cădește împrejur.

După acesta făcînd cuviincioasă închinăciune, îl sfărămă cu sânta Copie în mici pîrticele cu totă evlavie.

Iar după sfărîmarea, să pui o lespede de piatră, sau cărămidă la marginea Antimisului, despre partea cea dreaptă, și de-asupra lespedei o ölä nouă de lut, sau ölä de fer, sau de aramă, curată, cu cărbuni aprinși, și închinîndu-te cum se cade, să iei sântul Disc cu Dumneștile taîne așa sfărîmate cu mare luare aminte, și să-l pui de-asupra ölei, păzind bine, ca cu încetul să se usuce Dumneștile Taîne, întorcîndu-le cu sânta Copie, ca nu cum-va să se dogorîască, și cînd se

va încălzi bine sântul Disc, să-l iași și să-l pui pe sântul Antimis, sau pe Acoperemânt (Procovet,) ca nu cumva tare înfierbântându-se, să ardă sântele Taine. Și după ce se va răci puținel, iarăși să-l pui de-asupra olei, sau asupra vasului gătit pentru acesta. Și așa să faci de multe ori, până ce se vor usca, și cele uscate cu totă luarea aminte să le pui în sântul Chivot, și acoperindu-le le pune la locul său, și făcând cădută închinăciune, strânge iar Antimisul.

Iar unde în toate ȳilele Dumneȳeasca Liturgie să se vârsese, precum se face în toate orașele cele mari, sau în monastiri, acolo și fără a usca Dumneȳeștile Taine pot fi, întru acest chip; nejunghiind două Agneȳe, ci dintru același luând o parte și adăpând cu Dumneȳescul Sânge, precum s'aũ arătat, să o păzești până a doua ȳi pentru vre-o întemplantare de mörte, și așa în toate ȳilele făcând, nu va fi trebuinȳă de a le usca, și de toate primejduitoarele întemplantări Preotul va scăpa.

Pentru darea, primirea, paza și închinăciunea Dumneȳeștilor Taine.

Toți Preoții sunt datorți cu cinstea care se cade să se vârsiască în Biserica Domnului servirea sa, și Tăinilor lui Dumneȳeu să facă închinăciune cu sânta cuviinȳă, și adese ori să se nevoiască a primi dar ca acesta. Iar Preoții de popor să înveȳe pe poporeniș săi pentru acesta; ca într'un cuget curat, parte bărbătească și femească, de va fi cu putinȳă la praznice, iar de nu, negreșit în patru Posturi pe an să se gătiască spre acesta. Deci datorți sunt cu smerenie și cu curăȳire gătindu-șî trupurile și sufletele sale să se apropie către aceste Dumneȳești Taine.

De vor vrea dar, osebit de patru Posturi obicinuite, să se apropie către sânta împărtășire, să postiască mai înainte șapte ȳile, petrecând în rugăciuni la Biserică și a casă, (și acesta nu la vreme de nevoie, căci la nevoie numai trei ȳile, sau o ȳi să postiască) și mai înainte gătindu-se pe sine după rânduella către mărturisirea păcatelor sale.

Iar cei căsătoriți de împreunarea trupescă într'acele ȳile cu totul să se înfrâneze.

Iar mai înainte de a opta ȳi să-șî mărturisiască înaintea Preotului toate păcatele sale, și de cu séră nimica să nu mănânce. Iar cei ce nu pot din pricină, că sunt mici, sau prea bătrâni, ne mănând la masă de cu séră, pot să guste puțin, iar de la meȳul nopȳei toți cei ce se gătesc negreșit sa se înfrâneze, și în rugăciuni și în închinăciuni, și în gândiri de cele sufletești să petreacă, cât va fi cu putinȳă; iar celor ce nu știu carte, și vor fi departe de Biserică, Preotul să le dea Canonul la casele lor, arătându-le fiește-caruia cum să urmeze.

Iar după obicnuita Ortrina în Biserică, toți cei ce aũ a se împărtăși, și nu știu a ceti, sa rămăe în Biserică, ca să asculte rânduella santei Im-

părtașiri, ce se ceteste de către Preot, și obicinuitele Césuri. Iar cei ce știu a ceti, și singuri, în casele sale, pot să-și cetiască acestea.

La începutul sântei Liturgii, să se adune toți în Biserică, și totă sânta Liturgie cu frică și cu buna cucernicie stând să o asculte, și să se róge. Iar în vremea Impărtașirei să se apropie cu evlavie, cu adâncă smerenie și lui Christos celui ce este cu adevărat în Taîne, sub chipul Pânei și al Vinului, până la pământ fie-carele să se închine câte odată, ținând mâinile la piept încruciși, și pe Christos răstignit marturisind, dragoste către dînsul să aibă. Și primind sântele Taîne cu luare aminte să le înghiță, și după ștergerea gurei cu Procovetul de Preot, să sêrute marginea sântului Potir, ca pre însuși Cóssta lui Christos, din care a curs Sânge și Apă, și departându-se puțin, să se închine, însă nu până la pământ, pentru paza Tainilor ce le-au primit, și să stea pe la locurile sale, negrăind unul cu altul, nici să scuipe până când li se va da Anafora și vin cu apă caldă, și până la sfêrșitul Liturgiei să aștepte neșind afară, și Rugăciunile cele de mulțămire după sânta Impărtașire, să le cetiască.

Știut să-ți fie, o Preote, că de vor fi mulți de cei ce au să se împărtașască, nici de cum să nu îndrăznești, (neajungînd în sântul Potir Dumneșcul Sânge, sau Corp) să mai torni Vin, sau Pâne din nouă să pui, că de mórte vei greși, și lipsit de dar vei fi. La o întêmplare dar ca acesta, poruncește altora să aștepte pe adoua ȳi, și slujind Liturgia să-ı împărtașești și pe aceea; sau din Chivot să ieși Dumneștele Taîne, care să pázesc pentru cei bolnavi, și să le pui în Sântul Potir să-ı împărtașești și pe aceea după obicei.

Pe lângă acestea, intrând în sânta și Dumneșiasca Biserică, și căutând spre sântul Altariu, cu frică să-și facă datorita închinăciune, servitoriilor celor Sante și tot poporul; căci cei ce stau în Biserică trebuie să se socotiască că stau în ceri, înaintea lui Dumneșu însuși; și să aducă rugăciune lui Dumneșu, ca celui ce este acolo după făgăduință.

Iar vrînd să între în Altariu, tot-déuna mai înainte descoperind capul și facînd închinăciune să întri și apropiindu-te de către Dumneșesca Masă, până jos să faci închinăciune, și tot orî ce vei lucra în Altariu, cu totă smerenia și cu buna cucernicie, ca înaintea feței lui Dumneșu celui ce este acolo, să lucrezi. Și vrînd să eși, deasemenea să te închini mai întai până la pământ Dumneșestilor Taîne.

Când ȳici Ectenia înaintea Ușilor Impărâtești, tot-déuna mai înainte cu cucernicie, descoperindu-ți capul te închină; și atuncea încep, asijderea sfêrșind te închină și te du. Și întru aceastași chip, când ți se întempla a trece pe lângă sântele Uși Impărâtești, nici de cum să nu treci fără închinăciune.

Pe lângă aceea, fie-care servitoriul de cele Sante și cleric, sevêrșind în rânducla sa, slujba Bisericei, cea de nópte, de dimineța, sau de ȳi sau de séra, să facă Domnului Dumneșu închinăciuni, cu bună cucernicie,

că acesta Lui, de la tine și de la tot poporul, îi este plăcută; că pentru o închinare ca acesta, sântelor și Dumneștilor Taîne, și pentru umbrirea cu pace, fie care va lua deosebit și mare dar de la Christos Dumneșu.

Pe cei ce servesc Altariului, adică : pe Eclisiarhi, Preotul este datoriu să-i învețe, ca cu mare frică, cu cutremur și cu buna cucernicie, să între în Sântul și Dumneștescul Altariu și lucru să și-l facă, știind că acolo pe sânta Masă cu adevărat este Christos Dumneșul nostru, și intrând și eșind să se închine până la pământ.

Iar de Dumneștesca Masă și mai vârtos de însuși Dumneștile Taîne, ce sunt pe dânsa, așijderea de vasele cele de serviciu și de alte lucruri sântite, nici de cum să nu îndrazniască a se atinge, ca să nu cadă în păcat, afară numai de sfeșnice, de făclii, de cadelnița și de alte lucruri mai mici din cele sântite.

Pentru cinstea Dumneștilor Taîne, nimenea din cei nesânțiți să nu între în sântul Altariu ; iar femeile nici o dată. Eclisiarhi adeseori mărturisindu-se și cu Dumneștile Taîne împărtaşindu-se, cu trezvie și cu bună credință, în fapte bune să petrecă.

Eclisiarhi sunt datorii să aducă în Altariu prescuri, vin, apă, tămâe, și foc, lumînările să le aprindă și să le stingă, cadelnița și căldură să gătiască, și să dea Preotului, tot Altariul cu rânduélă, adese ori să-l mature și să-l curățiască, atât pe jos de toate gunoile, cât și pereții și podul Bisericeii, de praf și de paianjeni.

Iar sânta Masă și Procomidia numai Preotul, și Diaconul, sau Ipo-diaconul să le curățiască și să le ștergă, ca nici odinioară să nu se afle pe dînsele praf, sau vre ore-și care gunoe ; ca să nu se atingă mâna cea nesânțită cu păcat de cele sântite.

Eclisiarhi sunt datorii a curăți adese-ori de praf și de paiajină Biserica și icónele, pereții, podul, acoperemintele, precum și pridvorul.

Iar gunoiul din Altariu, și din Biserică nu se cade în locuri ne-trebnice să se arunce ; ci ori în apă, ori în loc neumblat și ne-călcăt.

Pe lângă acestea nu numai Preoții și servitorii celor Sante în Altariu, ci și toți bine-credincioșii creștini, de vor videa Dumneștile Taîne, ori în Biserică, ori când le duce Preotul la cei bolnavi, să le cinstiască cu cuviincioasă închinăciune lui Dumneșu.

Așijderea și în sânta Biserică viind, la toate cântările și rugăciunile după rânduélă și tipicul bisericesc, cu cuviință în timpul însemnat să se închine Domnului Dumneșu, și la începutul ostenelilor sale, rugăciuni, ceriri și mulțamiri să aducă ; iar cântarea și cetirea bisericescă cu înțelegere să o asculte, înțelepțindu-se, după cum dice Apostolul, în Psalmi și în cântări, și în laude duhovnicești, și întru cetirea santei Scripturi și a sântilor Invțători bisericești și lăudând

pe Domnul Dumneșu întru inimile sale neîncetat. Și acesta să cade Preotului tot-deuna să învețe pe poporenii și pe fiii săi cei duhovnicești, ca să cunoscă voia lui Dumneșu întru acesta și porunca Bisericeii.

Se cuvine a ști Preoților și acesta: că toți creștinii cei ce sunt de o credință, de o Biserică, cari n'au asupra lor depărtare și blestem, și aduc prin mărturisire pocăința curată, cari traesc în dreapta credință, și de Duhovnicul lor nu sunt opriți pe o vreme, aceea cu Corpul lui Christos și cu Sângele lui să se împărtășiască, cu cuvenita cinste; asijderea și copilașii cei ce sunt mai în vârstă, cari pot fi primiți la mărturisire, și pruncii cei mici, duple obiceiul Bisericeii, se cade, pentru credința celor ce-i aduc pe dînșii, să se învredniciască sântelor Taîne, întru sântenia sufletelor și a corpurilor lor, și întru primirea darului Domnului.

Iar cei nevrednici de Taîna acesta negreșit să fie depărtați, cari au asupra lor blăstem de la Episcop, sau când sunt opriți de Părințele său duhovnicesc, sau de Părinți pentru vre-o pricină, și păcătoșii vederăți, curvarii și curvele, cei ce au țiitori, și înseși țiitórele, prea curvarii, sodomlenii, cămătarnicii, fermecătorii, toți vrăjitorii ori de ce feliu, furii de cele sante, jucătorii de cărți și de bobî, hulitorii, vorbitorii de ruișine, făcătorii ori de ce necinste și nerânduélă, și cei ce sunt vrednici de hulă și ocară, și alții asemenea acestora. Și acestea până când nu se vor pocăi cu adevărat, și nu vor face roduri vrednice de pocăință; și scandalurile, care vederat au făcut și fac, prin pocăința lor nu le vor șterge, nici de cum împărtășirei Dumneșeștilor Taîne să nu se învredniciască.

Iar pe cei nevădiți păcătoși, cari așa să mărturisesc îndrepteză-i cu bună socotință, ca să nu răsae vre-un scandal altora ómeni dintr'acesta, și persóna aceea să nu fie sub prepus, și să nu se facă obraznică, atuncea când se va împărtăși, sau se va depărta.

Celor eșiți din minte, sau celor leșinați, nici de cum nu se cade a le da Dumneșeștile Taîne, fără numai când își vor veni în fire, în minte și în simțire din leșinare, și când își vor face întru sfărâmarea inimei, mărturisire de păcatele sale, când vor veni la Biserică și lui Dumneșu se vor ruga, și rugăciunile bisericești vor asculta, și mai ales de nu se află întru dînșii nici o causă de nevrednicie, atuncea să se împărtășiască.

Pentru cea adevărată, dreaptă, și cea cu bună orânduélă privighere, ca să facem cu totă sârguința cele plăcute Domnului Dumneșu, și ca să păzim pravilele bisericești cu curăția cea trupescă și sufletescă, pretutindenea va da Domnul poporului său pace, milă și dîle bune tuturor celor ce cu bună credință petrec pe pământ. După acesta și moștenirea frumuseților celor vecinice în ceriș va dăruia, care să le primiască sufletele ortodocșilor lor creștini, cu darul lui Iisus Christos și cu mijlocirea întru tot laudatei prea Curatei Feciórei Născetórei de Dumneșu Mariei, și cu rugăciunile tuturor Sântilor, Amin.

Regula pentru rugăciunile, ce se cade a se păzi de cei ce se gătesc a sluji, și cei ce voesc a se împărtăși cu Sântele și Dumneđeestile Taîne, a Corpului și a Sângelui Domnului Iisus Christos.

După Cinarea cetită în Biserică să cetiască Canonul lui Iisus Christos și Acatistul Născătoarei de Dumneđe, Canonul Ingerului păzitoriū, și Canonul ȃilei ce se va întempla. (Iar alții și rugăciunile spre somn). După aceea *Cade-se sa te fericim: Sânte Dumneđeule*; și după *Tatal nostru*: Troparele; *Miluește-ne pre noi Dóme*. Iar altă dată Condacul sərbătorei și rugăciunea: *Nespurcată, nepătată, și Ne dă noi Stépâne...* și, *Pre cei ce ne urESC și ne ȃac noi strâmbatate*. Iar diminéȃ, celor ce oficiază Liturgia li se cade a ceti orele a 3-a și a 6-a.

Și după rugăciunea *Dumneđeule și Dóme al puterilor*, Canonul și rugăciunile sântei Impărtășiri. Iar după cetirea rugăciunilor fac Apolisul orelor. Iar cei ce aū să se împărtășiască, să asculte orele în Biserică, mai înainte de Liturgie. Și când cine-va se va împărtăși cu Sântele Făcătoarele de viaȃ Taîne, după împărtășire să cetiască rugăciunile cele după împărtășire și să ȃică apolisul.

Iar în cele-lalte ȃile, Duminică séra, Canonul lui Iisus, Paraclisul Născătoarei de Dumneđe, Canonul Arhanghelilor, și dacă va vrea cine-va și a ingerului păzitoriū, diminéȃ să facă, după cum mai sus s'a scris. (Iar alții și rugăciunile de diminéȃ).

Luni séra, Canonul Domnului Iisus, Paraclisul Născătoarei de Dumneđe, al Sântului Mergătoriului înainte Ioan, și al ângerului păzitoriū.

Martī séra, Canonul Cinstitei Crucī, Canonul Născătoarei de Dumneđe și al ângerului păzitoriū.

Mercurī séra, Canonul Domnului Iisus, Paraclisul Născătoarei de Dumneđe, al ângerului păzitoriū, al sântilor Apóstoli, [și cine va vrea și a Sântului Nicolaī).

Joī séra, Canonul făcătoarei de viaȃ Crucī, Paraclisul Născătoarei de Dumneđe, și al ângerului păzitoriū.

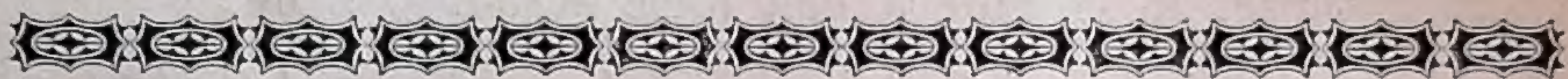
Vinerī séra, Canonul Domnului Iisus, Acatistul Născătoarei de Dumneđe negreșit, al ângerului păzitoriū și al tuturor Sântilor.

Sâmbătă séra, canonul Domnului Iisus, Paraclisul Născătoarei de Dumneđe și al ângerului pazitoriū.

Omenii temători de Dumneđe, care nu se zabovesc în gânduri deșarte, ce sunt stepâni pre sine, se îndeletnicesc la cetirea Psaltiriei cu rugăciuni după hotărîre, și la cãrȃile legei Domnului, și a Sântilor învățatori.

Acésta rânduélă se face și de toți Monahii, Preoții, Diaconii, și Clericii bisericești, cum și de toți cei ce știu carte, în toate zilele.

Fîind-că Apostolul a poruncit să nu părăsim adunarea bisericească, și prin urmare nici rugăciunile bisericești, nimănuî nu se cade a-și lăsa rânduitul Canon deosebit. Pentru că spre dragostea lui Dumnezeu, fiește-care om este datoriu a tinde, după cum este scris: *Să iubești pre Domnul Dumnezeuul tău, din tota inima ta, din tot sufletul tău, din tota virtutea ta, și din tot cugetul tău.* Dragoste se cade dar să avem și către rugăciuni și să le facem cu zel către Dumnezeu cel în trei ipostasuri, către prea-Curata Fecióra Născătórea de Dumnezeu Maria și către toți Sântii, pentru care bunătățile cele gătite în ceriuri le vom câștiga împreună cu toți Sântii, cariî aũ bine plăcut lui Dumnezeu, Amin.

Condacele ce se cântă în Altar la sărbători mari.

La Nascerea St. Fecióre, 8 Septembre.

Condac, glas al 4-lea.

Ióchim și Ana din defăimarea nenașterei de fiî, iar Adam și Eva din stricăciunea morței aũ scăpat, Prea curată, prin sântă nașterea ta; acésta o serbéză și poporul tău, de vina greșalelor izbăvindu-se, când strigă către tine: Stérpa naște pre Născătórea de Dumnezeu și hrănitórea vieței nóstre.

La Înălțarea santei Crucî, 11 Septembre.

Condac, glas al 4-lea.

Cela ce te-ai înălțat pre Çruce de bună voie, poporului tău, celui noũ numit cu numele tău, îndurările tale dăruéște-î. Christóse Dumnezeule. Veselește cu puterea ta pre credincîosul Regele nostru, dăruindu-î lui biruință asupra protivnicilor, avênd ajutoriul tău, armă de pace, nebiruită biruință.

La 21 Noembre, Intrarea în biserică.

Condac, glas al 4-lea, Prosomie : Cel ce te-ai înălțat.

Prea curată, Biserica Mântuitorului, Camara cea de mult preț și Fecióra, Sântita visterie a mărireî lui Dumnezeu, astă-đi se aduce în Casa Domnului, împreună aducênd harul Du-